

UCHWAŁA NR VI/27/2015
RADY GMINY PIEKOSZÓW
z dnia 26 stycznia 2015 roku

**w sprawie uchwalenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
dla Gminy Piekoszów” na lata 2015 - 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.), art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tj. Dz. U. poz. 182 z 2013 r. ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

w sprawie uchwalenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piekoszów” na lata 2015 - 2020

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy Piekoszów

Zdzisław Grosiński
Zdzisław Grosiński

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tj. Dz. U. poz. 182 z 2013 r. ze zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Aktualnie obowiązująca Strategia funkcjonowała latach 2005 – 2014. Obecnie przygotowana Strategia obowiązywać będzie w latach 2015 – 2020.

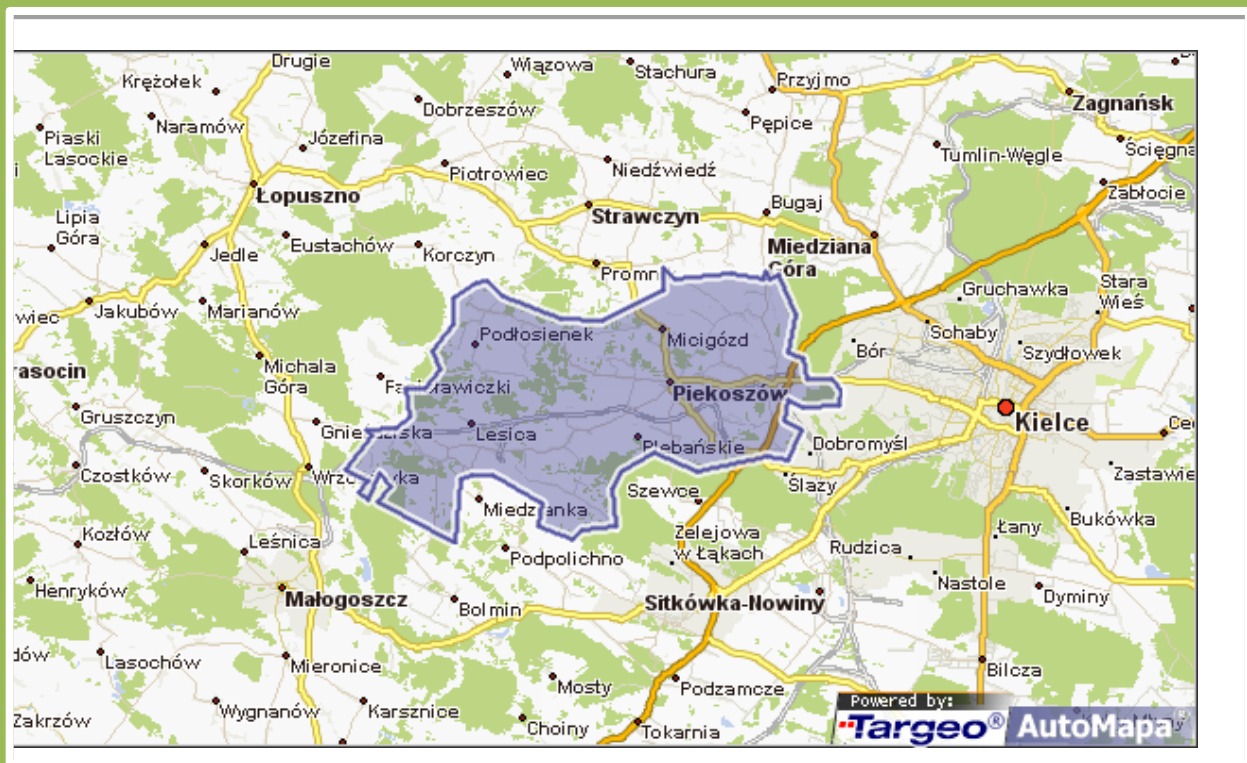
Przewodniczący
Rady Gminy Piekoszków
Zdzisław Groszcki
Zdzisław Groszcki

Załącznik
do Uchwały Nr VI/27/2015
Rady Gminy Piekoszów
z dnia 26 stycznia 2015 roku

*Strategia
Rozwiązywania
Problemów Społecznych
dla Gminy Piekoszów
na lata 2015- 2020*

SPIS TREŚCI

CZEŚĆ I		
1.	Wstęp.	str. 3
1.1.	Podstawy opracowania.	str. 3
1.2.	Procedura przygotowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piekoszów.	str. 4
1.3.	Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce.	str. 4
Diagnoza problemów społecznych Gminy Piekoszów.		
2.	Charakterystyka Gminy Piekoszów.	str. 33
2.1.	Sytuacja demograficzna Gminy.	str. 36
3.	Obszary problemów objęte pomocą socjalną zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.	str. 42
3.1.	Ubóstwo.	str. 42
3.2.	Sieroctwo.	str. 49
3.3.	Bezdomność.	str. 51
3.4.	Bezrobocie.	str. 52
3.5.	Nieppełnosprawność.	str. 65
3.6.	Długotrwała lub ciężka choroba.	str. 71
3.7.	Przemoc w rodzinie.	str. 72
3.7.a.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi.	str. 77
3.8.	Ochrona macierzyństwa lub wielodzietności.	str. 78
3.9.	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.	str. 79
3.10.	Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.	str. 84
3.11.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładów karnych.	str. 85
3.12.	Alkoholizm i narkomania.	str. 85
3.13.	Wystąpienie zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.	str. 88
3.14.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna.	str. 89
4.	Pozostałe problemy społeczne występujące w gminie.	str. 90
4.1.	Świadczenia rodzinne.	str. 90
4.2.	Problemy dzieci i młodzieży.	str. 91
4.3.	Problemy ludzi starszych.	str. 102
4.4.	Problem czasu wolnego i wypoczynku.	str. 102
5.	Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie.	str. 109
6.	Podsumowanie sytuacji społecznej w gminie.	str. 114
CZEŚĆ II		
1.	Analiza sytuacji społecznej w gminie Piekoszów.	str. 116
1.1.	Analiza SWOT dla sytuacji społecznej w gminie Piekoszów.	str. 116
1.2.	Analiza PESTER.	str. 120
2.	Wizja rozwoju oraz cele główne i pośrednie gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.	str. 122
3.	Kierunki działań i zadania na lata 2015-2020.	str. 127
4.	Wdrażanie i monitoring realizacji strategii.	str. 131
5.	Potencjalne źródła finansowania.	str. 132
6.	Wykaz materiałów źródłowych.	str. 142

Część I

1. Wstęp.

1.1. Podstawy opracowania.

W związku ze wstąpieniem Polski w struktury Unii Europejskiej przed władzami samorządowymi postawiono nowe zadania wynikające z prowadzenia polityki regionalnej. Również sfera społeczna należy do zadań lokalnych samorządów. Od dnia 1 maja 2004 roku w Polsce obowiązuje nowa ustawa o „pomocy społecznej” – ustawa z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2013. Poz. 182 ze zmianami), która reguluje sprawy związane z realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej.

Opracowanie gminnej „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych” ma służyć ukierunkowaniu działania lokalnych władz i instytucji pomocy społecznej dla poprawy jakości życia w danej społeczności. W art. 17 ust. 1. znajduje się zapis o obowiązkach gminy: „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Celem Strategii jest przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych występujących na terenie gminy w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (uzyskane w toku bieżącej jego działalności), Urzędu Gminy, Powiatowego lub Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz instytucji i organizacji współpracujących z GOPS. Druga część Strategii ma określić kierunki strategicznych działań odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej (m.in. bezrobocia i problemów z zatrudnieniem, pomocy na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym, osób niepełnosprawnych, starszych, rodzin i dzieci z problemami opiekuńczo-wychowawczymi itd.), wskazanie skutecznych kierunków działań dla ich rozwiązywania, a także ustalenie współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych.

Kolejnym etapem jest stworzenie optymalnego programu działania. Pomoc ma opierać się nie tylko na wsparciu materialnym, ale i pracy socjalnej (wsparciu w umacnianiu postaw aktywnych), ścisłej współpracy instytucji i organizacji społecznych.

Opracowywany przez gminę dokument musi spełniać również poniższe warunki:

- być zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu, województwa i kraju oraz innymi dokumentami strategicznymi gminy,
- kształtować aktywny model polityki społecznej w gminie (współpraca wszystkich instytucji rządowych, samorządowych, pozarządowych oraz przedstawicieli biznesu).
- zakładać budowanie szerokiego partnerstwa lokalnego.

„Strategia” ma być konsekwencją unijnych dokumentów: Strategii Lizbońskiej (marzec 2000) oraz celów nicejskich (grudzień 2000), które stanowią konkretyzację ogólnych założeń lizbońskich w zakresie integracji społecznej. Najważniejszymi celami w tym zakresie są:

- zapewnienie wszystkim dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług,
- zapobieganie ryzyku „wykluczenia”,
- pomoc dla osób najbardziej narażonych na „wykluczenie” (wspieranie najsłabszych),
- mobilizacja organizacji ze sfery polityki gospodarczej i społecznej.

1.2. Procedura przygotowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piekoszów

W celu stworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piekoszów, powołany został Zespół ds. opracowania tegoż dokumentu. W skład zespołu weszli:

- Tarczyńska Małgorzata,
- Danisz Anna,
- Kędziora Barbara,
- Krakowiak Iga

Zadaniem Zespołu będzie przygotowanie materiałów niezbędnych do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, jak również aktualizacja i dostosowanie do zmieniającej się rzeczywistości i otoczenia społeczno-gospodarczego w kolejnych latach.

1.3. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piekoszów, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art.17, ust.1, pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin”.

Ustawa o pomocy społecznej.

Obowiązująca od 1 maja 2004 roku „Ustawa o pomocy społecznej”

(Dz. U. z 2013, poz. 182 ze zmianami) określa:

- zadania w zakresie pomocy społecznej,
- rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania,
- organizację pomocy społecznej;
- zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy (art. 2.1.) **pomoc społeczna** jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3.1.).

Ustawa określa przypadki, w których udziela się pomocy społecznej osobom i rodzinom. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu (art.7):

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- integracja cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Ustawy regulujące system pomocy społecznej:

1. Ustawa o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 poz. 1456 ze zmianami).

Funkcjonujący aktualnie system świadczeń rodzinnych został wprowadzony 1 maja 2004 roku tworząc odrębnie od systemu pomocy społecznej system poza ubezpieczeniowych świadczeń mających na celu wsparcie znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej rodziny. Nowy system wsparcia dla rodziny stworzyła ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 ze zmianami).

Celem nowego systemu pomocy rodzinie, jaki stworzyła ustawa, jest lepsze adresowanie świadczeń do tych rodzin, które naprawdę wymagają wsparcia ze strony państwa, dla rodzin faktycznie potrzebujących pomocy w wychowaniu dzieci. System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniający regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi dołożenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych. Nowy system świadczeń rodzinnych zastąpił zasiłki i inne świadczenia wypłacane dotąd przez różne instytucje. Świadczenia rodzinne są obowiązkowymi świadczeniami w większości wypłacanymi na określony czas (okres zasiłkowy), ale również jednorazowo (dodatek z tytułu urodzenia dziecka, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka) lub w ciągu pewnego okresu (dodatek z tytułu rozpoczęcia się roku szkolnego, dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania).

Rodzaje świadczeń rodzinnych:

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekunów,
- zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

2. Ustawa o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 nr 43 poz. 225 ze zmianami)

Ustawa o zatrudnieniu socjalnym wychodzi naprzeciw postulatom organizacji pozarządowych, które oczekują od państwa większego zaangażowania w aktywizację i edukację środowisk dotkniętych długotrwałym bezrobociem. Stwarza przede wszystkim szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Projekt ustawy kładzie nacisk na edukację i aktywizację środowisk marginalizowanych zawodowo i społecznie, a także na wspieranie zatrudnienia dla tych grup. Nowa regulacja ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności:

- osób bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności,
- osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego,
- osób uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej,
- osób chorych psychicznie,
- długotrwale bezrobotnych,
- zwalnianych z zakładów karnych mających trudności w integracji ze środowiskiem,
- uchodźców realizujących indywidualny program integracji.

Tym osobom nowa ustawa oferuje zatrudnienie socjalne, rozumiane jako uczestnictwo w „inkubatorach społecznych” – Centrach Integracji Społecznej – lub jako wspierane zatrudnienie socjalne u przedsiębiorców, w Centrach Integracji Społecznej bądź w ramach własnej działalności gospodarczej w formie spółdzielni.

Drugą formą pomocy przewidzianą w ustawie jest wsparcie zatrudnienia osób, które uległy wykluczeniu społecznemu. Wsparcie może polegać na skierowaniu danej osoby przez powiatowy urząd pracy do pracy u przedsiębiorcy. W tej sytuacji pracodawca zobowiązuje się do zatrudnienia danej osoby przez okres do 18 miesięcy, zaś powiatowy urząd pracy do refundowania ze środków Funduszu Pracy przedsiębiorcy części wynagrodzenia przez pierwsze 12 miesięcy zatrudnienia takiej osoby.

Nowa ustawa powołuje do życia Centra Integracji Społecznej, w których osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, np. bezdomne lub uzależnione od alkoholu, będą mogły liczyć na zatrudnienie socjalne. Osoby te będą przebywały w centrach od 1 do 1,5 roku oraz będą otrzymywały wynagrodzenie za wykonywaną pracę, w pierwszym miesiącu pracy wynagrodzenie będzie równe 40% zasiłku dla bezrobotnych, a w okresie do jednego roku – 80% zasiłku.

3. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 ze zmianami.)

Według ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

W świetle ustawy ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

- promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
- zapewnianiu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

4. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2014 r. poz.1118)

Ustawa reguluje zasady:

- prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych oraz współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi;
- uzyskiwania przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowania organizacji pożytku publicznego;
- sprawowania nadzoru nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego;
- tworzenia i funkcjonowania rad działalności pożytku publicznego.

Ustawa reguluje również warunki wykonywania świadczeń przez wolontariuszy oraz korzystania z tych świadczeń.

5. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zmianami)

Rozwiązywanie problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
- działalność wychowawczą i informacyjną,
- ograniczanie dostępności alkoholu,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

6. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887)

Ustawa określa :

- Zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych,
- Zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnieniu jej pełnoletnich wychowanków,
- Zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- Zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- Zadania w zakresie finansowania pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą dodatkową formą wsparcia rodziny będzie asystent rodziny, który pomoże rodzinie w przezwyciężaniu trudności opiekuńczo- wychowawczych.

Prawne podstawy planowania polityki społecznej w państwach należących do Unii Europejskiej:

- Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999r. wprowadzające ogólne przepisy dotyczące Funduszy Strukturalnych (1260/99 WE)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 czerwca 1999 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (1783/99WE)
- Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999r. dotyczące koordynacji pomocy w ramach strategii przedakcesyjnej dla krajów ubiegających się o członkostwo w Unii Europejskiej oraz zmieniające rozporządzenie 3906/89EWG (1266/99WE)
- Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999r. ustanawiające Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej (1267/1999WE)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 1999 w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego (1784/99WE)

Dokumenty programowe:

1.Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski

Przy opracowywaniu niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Piekoszów pamiętać należy o dokumentach programowych w tym przedmiocie, wyznaczających cele i zadania na poziomie kraju, województwa i powiatu w takim zakresie w jakim te dokumenty odnoszą się i mają znaczenie dla naszej gminy.

Celem prac nad Narodową Strategią Integracji Społecznej jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego.

Konkretne działania w tym zakresie winny przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy, w szczególności opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszej, jakości miejsc pracy,
- modernizacja systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia między innymi w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,

- wspieranie integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Kolejnym elementem krajowego planowania strategicznego opartym na priorytetach Narodowej Strategii Integracji Społecznej jest Krajowy Plan Działań na rzecz Integracji Społecznej, który precyzuje i określa instrumenty oraz konkretyzuje odpowiedzialność instytucji za poszczególne działania. Instrumenty te wynikają z analizy sytuacji społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w Narodowej Strategii Integracji Społecznej w zakresie realizacji prawa do edukacji są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji prawa do ochrony zdrowia:

- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- zwiększenie zakresu objęcia kobiet i dzieci programami zdrowia publicznego.

W zakresie realizacji innych praw społecznych:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych,
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami,
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną,
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne,
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Realizacja zawartych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej postulatów walki z konkretnymi przejawami wykluczenia społecznego wymaga solidarnej współpracy wszystkich instytucji publicznych i partnerów społecznych. Aktywność organów terytorialnych i organizacji pozarządowych jest kluczowym warunkiem powodzenia w tworzeniu i wprowadzaniu w życie lokalnych dokumentów strategii integracji społecznej.

W zakresie realizacji prawa do zabezpieczenia socjalnego:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nie do zaakceptowania i wymaga podjęcia zdecydowanych działań,
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak, aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji prawa do pracy:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

Priorytety te są następujące:

- W zakresie realizacji **prawa do edukacji:**
  - Wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
  - Poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjum i średnim,
  - Upowszechnianie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
  - Rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
  - Upowszechnianie kształcenia ustawicznego;
- W zakresie realizacji **prawa do zabezpieczenia socjalnego:**
  - Radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowalny i wymaga podjęcia natychmiastowych, zdecydowanych działań,
  - Ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwienia dochodów tak, aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE;
- W zakresie działań dotyczących realizacji **prawa do pracy:**
  - Ograniczenie bezrobocia długookresowego,
  - Zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
  - Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych,
  - Zwiększenie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy;
- W zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia:**
  - Wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,

- Upowszechnianie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
  - Zwiększenie zakresu objęcia kobiet i dzieci programami zdrowia publicznego;
- W zakresie realizacji **innych praw społecznych:**
- Zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
  - Zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych,
  - Rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami,
  - Zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną,
  - Realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorzady terytorialne,
  - Zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

2.Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015

(SRK) jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety polityki rozwoju w perspektywie najbliższych lat oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Strategia Rozwoju Kraju jest nadrzędnym, wieloletnim dokumentem strategicznym rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, stanowiącym punkt odniesienia zarówno dla innych strategii i programów rządowych, jak i opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Strategia Rozwoju Kraju nie jest dokumentem wymaganym przez Komisję Europejską. Zostanie jednak informacyjnie przekazana Komisji.

Priorytetami strategicznymi są:

1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki.
2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej.
3. Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości.
4. Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa.
5. Rozwój obszarów wiejskich.
6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 – to główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym, **wskazuje strategiczne zadania państwa**, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 oparta jest na scenariuszu stabilnego rozwoju.

Pomyślność realizacji wszystkich założonych w tej Strategii celów będzie uzależniona od wielu czynników zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, które mogą wpływać na dostępność środków finansowych na jej realizację. Szczególne znaczenie będzie miał rozwój sytuacji w gospodarce światowej, a w szczególności w strefie euro. W najbliższych latach kluczowe będzie pogodzenie konieczności równoważenia finansów publicznych i zwiększania oszczędności, przy jednoczesnej realizacji rozwoju opartego na likwidowaniu największych barier rozwojowych, ale też rozwoju w coraz większym stopniu opartego na edukacji, cyfryzacji i innowacyjności. Szczególnie ważne będzie przeprowadzenie zmian systemowych, kompetencyjnych i instytucjonalnych sprzyjających uwolnieniu potencjałów i rezerw rozwojowych, a także środków finansowych.

Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne - Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. Strategia średniookresowa wskazuje działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych, w tym słabości polskiej gospodarki ujawnionych przez kryzys gospodarczy, jednocześnie jednak koncentrując się na potencjałach społeczno- gospodarczych i przestrzennych, które odpowiednio wzmocnione i wykorzystane będą stymulowały rozwój. Celem głównym Strategii staje się, więc wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę, jakości życia ludności. Strategia stanowi bazę dla 9 strategii zintegrowanych, które powinny przyczyniać się do realizacji założonych w niej celów, a zaprojektowane w nich działania rozwijać i uszczegóławiać reformy w niej wskazane. Jest skierowana nie tylko do administracji publicznej. Integruje wokół celów strategicznych wszystkie podmioty publiczne, a także środowiska społeczne i gospodarcze, które uczestniczą w procesach rozwojowych i mogą je wspomagać zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym. Wskazuje konieczne reformy ograniczające lub eliminujące bariery rozwoju społeczno-gospodarczego, orientacyjny harmonogram ich realizacji oraz sposób finansowania zaprojektowanych działań.

3.Narodowa Strategia Spójności (NSS) (nazwa urzędowa: Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, NSRO).

Określa ona priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności. Celem strategicznym NSS jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Cel strategiczny osiągnąy będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych.

Celami horyzontalnymi NSS są:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej;
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski;
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług;
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej;
6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

4.Krajowy Plan Działania na Rzecz Zatrudnienia 2012- 2014.

Jako misję KPDZ/2012-2014 należy rozumieć podjęcie i realizowanie działań mających doprowadzić do wzrostu zatrudnienia i ograniczenia bezrobocia oraz do podniesienia w przekroju województw i powiatów poziomu:

- spójności społecznej, mierzonej wskaźnikiem zatrudnienia i stopą bezrobocia;
- spójności gospodarczej mierzonej za pomocą wskaźnika PKB przypadającego na mieszkańca;
- spójności przestrzennej, mierzonej czasem przejazdu do danego obszaru komunikacją lotniczą, drogową i kolejową. KPDZ/2012-2014 jest punktem wyjścia dla poszukiwania nowych instrumentów i form zarządzania rynkiem pracy. Nowe rozwiązania mają prowadzić do

zmniejszenia skali bezrobocia i przyczynią się do szybszego powrotu na rynek pracy osób bezrobotnych. KPDZ/2012-2014 przewiduje większe włączenie partnerów społecznych w realizację polityki rynku pracy, oraz zwiększenie zaangażowania podmiotów prywatnych i podmiotów pochodzących z trzeciego sektora w aktywizowanie i niesienie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy. Realizacja KPDZ/2012-2014 ma służyć **zwiększeniu efektywności stosowanych polityk rynku pracy.**

5.Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010- 2020.

13 lipca 2010 r. Rada Ministrów przyjęła „Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie” (KSRR), tj. kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim, którego przygotowanie przewiduje Ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz. U. 2008 nr 216 poz.1370). Dokument ten określa cele i priorytety rozwoju Polski w wymiarze terytorialnym, zasady i instrumenty polityki regionalnej, nową rolę regionów w ramach polityki regionalnej oraz zarys mechanizmu koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne resorty. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego wprowadza szereg modyfikacji sposobu planowania i prowadzenia polityki regionalnej w Polsce, a wraz z nimi różnych polityk publicznych mających największy wpływ na osiąganie celów określonych w stosunku do terytoriów. Wiele propozycji dotyczy zarządzania politykami ukierunkowanymi terytorialnie i obejmuje zagadnienia współpracy, koordynacji, efektywności, monitorowania i ewaluacji. KSRR zakłada także dalsze wzmacnianie roli regionów w osiąganiu celów rozwojowych kraju i w związku z tym zawiera propozycje zmian roli samorządów wojewódzkich w tym procesie oraz modyfikacji sposobu udziału w nim innych podmiotów publicznych. Polityka regionalna jest w nim rozumiana szerzej niż dotychczas, – jako interwencja publiczna realizująca cele rozwojowe kraju przez działania ukierunkowane terytorialnie, a których głównym poziomem planowania i realizacji pozostaje układ regionalny.

6.Strategia Polski Wschodniej 2020.

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz samorządy województw Polski Wschodniej podjęły w czerwcu 2011 r. wspólną inicjatywę odnowienia Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020. Zaktualizowana Strategia wypełnia lukę między horyzontalną polityką wobec wszystkich polskich regionów sformułowaną w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego

2010-2020 a polityką rozwoju poszczególnych regionów w Polsce Wschodniej, wyrażoną w Strategiach Rozwoju Województw. Dokument identyfikuje dodatkowe, makroregionalny poziom potrzeb i celów rozwojowych w perspektywie do 2020 r., komplementarny z krajowymi i regionalnymi strategiami rozwoju.

Proces aktualizacji zakończył się przyjęciem odnowionej strategii przez Radę Ministrów 11 lipca 2013 roku. Strategia definiuje potrzebę podejmowania działania na rzecz Polski Wschodniej w trzech głównych obszarach:

- **podnoszenia poziomu innowacyjności** makroregionalnej gospodarki w oparciu o specjalizacje ponadregionalne, przy jednoczesnym wzmacnianiu potencjału sektora nauki i badań;
- **aktywizacji zasobów pracy i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;**
- **budowania powiązań transportowych i nowoczesnej infrastruktury elektroenergetycznej.**

7.Europa 2020- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu.

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata z obecnych, 69% do co najmniej 75%,

- osiągnięcie poziomu inwestycji w działalności badawczo-rozwojowej równego 3% PKB, przede wszystkim poprzez poprawę warunków inwestowania w B+R przez sektor prywatny i opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji,
- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%,
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „**Europejska agenda cyfrowa**” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „**Europejski program walki z ubóstwem**” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak, aby korzyści płynące ze wzrostu

gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

8. Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020 określają priorytety Unii Europejskiej na najbliższe 7 lat, stanowiąc ramy zarówno polityczne, jak i budżetowe (odpowiadając na pytanie „w jakich obszarach UE powinna inwestować mniej lub więcej w przyszłości”).

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi, które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów inwestycji: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

W dziedzinie wzrostu zatrudnienia i spójności wprowadzono nowy instrument, jakim jest zarządzany centralnie program „**Łącząc Europę**”, który ma na celu finansowanie priorytetowych przedsięwzięć infrastrukturalnych w dziedzinie energii, transportu oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych, których realizacja leży w interesie całej Unii Europejskiej.

Nowy program „**Zdrowie na rzecz wzrostu**” będzie ukierunkowany na działania o wyraźnej unijnej wartości dodanej, zgodnie z celami Strategii „Europa 2020”. Głównym celem programu jest współpraca z państwami członkowskimi UE w celu ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, osiągnięcia większej stabilności usług opieki zdrowotnej oraz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, przy jednoczesnym zachęcaniu do innowacji w dziedzinie ochrony zdrowia.

Dokumenty Programowe w Województwie Świętokrzyskim.

1.Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego 2012- 2020

Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012 –2020 to dokument, którego przyjęcie jest ustawowym obowiązkiem samorządu województwa wynikającym z treści art. 21 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz.1362z późn. zm.). Sformułowane w niniejszym dokumencie założenia określają pewną koncepcję realizacji polityki społecznej na terenie województwa świętokrzyskiego, pozwalają koordynować i koncentrować działania różnych instytucji odpowiedzialnych za politykę społeczną wokół najbardziej istotnych i kluczowych potrzeb w tej sferze. Określone cele i zadania, stanowią wyzwanie dla wszystkich społeczności lokalnych oraz instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i poprawy jakości życia w województwie.

Misją strategii polityki społecznej województwa świętokrzyskiego jest włączenie wszystkich mieszkańców, rodzin i podmiotów województwa do działań na rzecz trwałego rozwoju, poprawy, jakości życia, zmniejszenia skali problemów społecznych a także ich łagodzenia.

1. Cel strategiczny:

Minimalizacja obszarów wykluczenia społecznego.

- Wsparcie osób i rodzin żyjących w ubóstwie oraz zagrożonych ubóstwem,
- Wyrównywanie szans w dostępie do usług społecznych,
- Efektywny system wsparcia rodzin oraz rodzicielstwa zastępczego,
- Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2.Cel strategiczny:

Kompleksowe działania na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji osób niepełnosprawnych.

- Kształtowanie wizerunku osób niepełnosprawnych na rynku pracy.
- Rozwój usług socjalnych dla osób niepełnosprawnych
- Tworzenie warunków sprzyjających zaradności i samodzielności osób niepełnosprawnych.

3.Cel strategiczny:

Efektywny system polityki społecznej.

- Systematyczne diagnozowanie problemów społecznych oraz planowanie strategiczne i operacyjne w obszarze polityki społecznej.
- Wprowadzanie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej.

- Ograniczanie niekorzystnych tendencji w sferze ludnościowej i rodzinnej.
- Dostosowanie infrastruktury i bazy społecznej do dynamiki długookresowych trendów demograficznych.
- Kształcenie i szkolenia zawodowe kadr pomocy i integracji społecznej
- Współpraca jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z instytucjami rynku pracy

4.Cel strategiczny:

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów wynikających z uzależnień od środków psychoaktywnych.

- Profilaktyka i zmniejszanie skutków uzależnień
- Zwiększenie dostępności do leczenia odwykowego i wsparcie w procesie wychodzenia z uzależnień

5 Cel strategiczny:

Wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców województwa świętokrzyskiego.

- Wzmocnienie potencjału instytucji pozarządowych i wsparcie partnerstw na poziomie lokalnym i regionalnym.
- Zaangażowanie organizacji pozarządowych w procesie rozwiązywania problemów społecznych.
- Rozwój sektora ekonomii społecznej w województwie

2.Strategia Rozwiązywanie Problemów Społecznych w Powiecie Kieleckim na lata 2011-2016.

Dokument przygotowany został przez zespół powołany w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach. Podstawę prawną przygotowania strategii stanowi art. 19 pkt. 1. ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

I Obszar priorytetowy- pomoc społeczna.

Cel strategiczny- podnoszenie poziomu usług i poszerzanie oferty pomocy społecznej.

Cel operacyjny- zorganizowanie efektywnego systemu wsparcia nad rodziną i dzieckiem.

Zadania:

- wspieranie rodzin w kryzysie,
- utworzenie placówki wielofunkcyjnej,
- pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na prowadzenie rodzinnych form opieki zastępczej,
- doskonalenie kadr pomocy społecznej,
- tworzenie i prowadzenie mieszkań dla osób wymagających wsparcia,

- aktywizacja społeczna i zawodowa usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo- wychowawczych.,
- usługi w ponadgminnych domach pomocy społecznej.

Cel operacyjny- rozwój współpracy pomiędzy powiatowymi instytucjami pomocy społecznej w sektorze pozarządowym.

Zadanie:

- zlecenie zadań organizacjom pozarządowym z zakresu pomocy społecznej.

II Obszar priorytetowy- aktywna integracja osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny- rehabilitacja społeczna, zdrowotna i edukacyjna osób niepełnosprawnych.

Cel operacyjny- usuwanie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym integrację społeczną i zawodową.

Zadania:

- likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i komunikacji,
- rozwój Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- udzielanie informacji nt: systemu wsparcia i dostępnych działań pomocowych dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- wspieranie działań organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych,
- usługi asystenta dla osób niepełnosprawnych,
- diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych,
- usługi rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych,
- utworzenie zakładów aktywności zawodowej,
- realizacja programu „Powiat Kielecki przyjazny dla mieszkańców w ograniczaniu skutków niepełnosprawności”.

3.Świętokrzyski Program Pomocy Społecznej 2012-2017.

Podstawę prawną do opracowania Programu Pomocy Społecznej na lata 2012 – 2017 będącego integralną częścią Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012 - 2020 stanowi zapis art. 21 pkt 1 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Niniejszy program dostosowuje współczesne wyzwania i założenia pomocy społecznej do zdiagnozowanych potrzeb, możliwości i zasobów regionu świętokrzyskiego. Dane statystyczne wykorzystane do diagnozy programu obejmują lata 2010 i 2011. Jego odbiorcami są mieszkańcy województwa oraz podmioty realizujące, inspirujące i kreujące sferę polityki społecznej.

Cel strategiczny:

Zwiększenie efektywności systemu pomocy i integracji społecznej.

Cel operacyjny I:

Ograniczanie zjawiska wykluczenia społecznego.

Cel operacyjny II:

Wsparcie rozwoju usług socjalnych i edukacyjnych dla osób starszych

Cel operacyjny III:

Rozwój systemu opieki i wsparcia nad dzieckiem i rodziną

Cel operacyjny IV:

Inspirowanie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej

Cel operacyjny V:

Upowszechnienie nowych metod i standardów pracy socjalnej poprzez kształcenie i szkolenie zawodowe kadr pomocy i integracji społecznej.

4. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu 2012-2017

Obowiązek opracowania Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu nakłada na Samorząd Województwa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Zgodnie z Art. 21 pkt. 1 w/w ustawy, Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu winien stanowić integralną część Strategii Rozwoju Województwa, jak również Wojewódzkiej Strategii Polityki Społecznej. Niniejszy Program stanowi rozwinięcie celów strategicznych oraz operacyjnych Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2020. Przyjęta w dniu 29 stycznia 2012 roku, Strategia już w pierwszym celu strategicznym zakłada minimalizację obszarów wykluczenia społecznego, co podkreśla znaczenie tego problemu dla kierunków polityki społecznej województwa świętokrzyskiego. Problematyka wykluczenia społecznego została uwzględniona we wszystkich pięciu celach strategicznych, sformułowanych w Strategii.

Cel operacyjny I

Rozwój usług społecznych aktywizujących i integrujących osoby, grupy wykluczone oraz zagrożone wykluczeniem społecznym.

Proponowane działania w ramach realizacji tego celu to m.in.:

- Wspieranie/wdrażanie programów aktywności lokalnych, (PAL).
- Wspieranie pracy pracowników socjalnych metodą Centrów Aktywności Lokalnej
- Wspieranie pracy pracowników socjalnych metodą kontraktów socjalnych.
- Podnoszenie wiedzy i kompetencji służb społecznych w zakresie profesjonalnej pomocy osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

- Doskonalenie systemu współpracy interdyscyplinarnej instytucji i organizacji działających na rzecz wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Cel operacyjny II

Efektywny system wsparcia i opieki nad dziećmi i rodzinami wykluczonymi oraz zagrożonymi wykluczeniem społecznym

Działania:

- Wspieranie rozwoju usług opiekuńczych nad dzieckiem.
- Rozwijanie rodzinnego poradnictwa socjalnego.
- Promowanie i wspieranie wdrażania wczesnego oddziaływania profilaktycznego jako metody kształtowania postaw zapobiegających wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży oraz kryzysowi rodziny.
- Rozwijanie systemu asystentury rodzinnej, streetworkerów, sieci rodzin partnerskich współpracujących z placówkami opiekuńczo –wychowawczymi.
- Wspieranie opieki zastępczej nad dziećmi i młodzieżą dotkniętą problemem sieroctwa/eurosieroctwa.
- Wspieranie opracowania/wdrażania programów usamodzielnienia.
- Ograniczanie przemocy rówieśniczej wśród młodzieży.

Cel operacyjny III

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.

Działania:

- Aktywizacja bezrobotnych znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy (długotrwale bezrobotni, osoby bez kwalifikacji, osoby samotnie wychowujące dzieci, kobiety mieszkające na wsi, osoby po 50 r.ż).
- Diagnoza problemu bezrobocia w wymiarze lokalnym, będąca podstawą tworzenia aktywnych form pomocy kierowanych do osób bezrobotnych poszukujących pracy.
- Tworzenie lokalnych programów dla osób bezrobotnych.
- Monitorowanie źródeł i rozmiarów bezrobocia oraz diagnozowanie rynku pracy służące dostosowaniu kwalifikacji do potrzeb rynku pracy.

Cel operacyjny IV

Przeciwdziałanie ekskluzji społecznej osób niepełnosprawnych

Działania:

- Zwiększanie oferty usług opiekuńczych mających na celu poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- Wspieranie programów integracyjnych w edukacji.

- Wspieranie aktywności osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego.
- Wspieranie działań zmierzających do uruchomienia placówek rehabilitacyjnych, zapewniających: diagnozę, wczesną interwencję, konsultacje i szkolenia, rehabilitacje poprzez sport, aktywizację zawodową, wspomaganie rodzin.

Rozwijanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.

- Kształtowanie postaw i zachowań społecznych sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.
- Wspieranie tworzenia warunków na rzecz wzrostu zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
- Budowa systemu wsparcia rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych.

Cel operacyjny V

Profilaktyka i zmniejszanie skutków uzależnień.

Działania:

- Budowanie/wzmacnianie lokalnej infrastruktury wczesnej interwencji dla osób, rodzin zagrożonych uzależnieniami (diagnoza –informacja –edukacja -praca socjalna -pomoc materialna).
- Budowanie/rozwijanie systemu wsparcia edukacji dla rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą.
- Organizowanie/wspieranie działań edukacyjnych kierowanych do przedstawicieli samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych i instytucji zaangażowanych w działania profilaktyczne i pomocowe na rzecz osób uzależnionych ich rodzin oraz środowisk zagrożonych tym zjawiskiem.

Cel operacyjny VI

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych.

Działania:

- Promowanie / wspieranie i realizacja programów wychodzenia z bezdomności.
- Organizacja szkoleń skierowanych do kadr zajmujących się problematyką bezdomności.
- Wspieranie programów umożliwiających tworzenie/funkcjonowanie placówek udzielających schronienia osobom bezdomnym.
- Tworzenia stałych i rotacyjnych zasobów mieszkaniowych dla bezdomnych rodzin (mieszkania chronione, socjalne).
- Opracowywanie lokalnych programów polityki mieszkaniowej dla osób/rodzin zagrożonych bezdomnością lub bezdomnych (uruchamianie poradnictwa, dodatki mieszkaniowe, dopłaty do czynszu itp.)

Cel operacyjny VII

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych

Działania:

- Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu osób starszych.

Cel operacyjny VIII

Aktywna integracja społeczna osób opuszczających zakłady karne

Działania:

- Wdrożenie współpracy na linii: służba więzienna kuratorska służba sądowa –pomoc społeczna –publiczne służby zatrudnienia–organizacje pozarządowe
- Wypracowanie lokalnych metod reintegracji społeczno –zawodowej byłych więźniów.
- Angażowanie byłych skazanych w działalność wolontaryjną.
- Kształtowanie postaw społecznych akceptujących reintegrację społeczną oraz zawodową osób po odbyciu kary pozbawienia wolności

Cel operacyjny IX

Podnoszenie poziomu aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców regionu, wzmocnienie „sieci społecznych”

Działania:

- Podnoszenie kompetencji społecznych i obywatelskich osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

- Rozwijanie aktywnych form integracji społecznej i umożliwienie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

5. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2011- 2016

Opracowanie i realizacja Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przez Samorząd Województwa zwanego dalej Programem to zadanie wynikające z art. 6 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr. 180, poz. 1493 z późn. zm.) Ze względu na znaczenie problemu przemocy w rodzinie przeciwdziałanie stanowi jedno z ważniejszych zadań Samorządu Województwa. Program adresowany jest do samorządów gminnych i powiatowych, służb społecznych, instytucji, organizacji pozarządowych oraz do wszystkich osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Nadrzędnym celem Programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skutków stosowania przemocy w województwie świętokrzyskim. Cele operacyjne, poprzez, które realizowane będzie cel główny Programu to:

1. Podnoszenie wiedzy i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz kształtowanie postaw wolnych od przemocy
2. Wyższy poziom, jakości i skuteczności pomocy udzielanej rodzinom z problemem przemocy.
3. Wspieranie interdyscyplinarnych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Diagnoza i monitoring skali zjawiska przemocy w województwie świętokrzyskim.

6. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w regionie świętokrzyskim na lata 2014- 2020.

Opracowanie i realizacja programu to zadanie wynikające z art.21 ustawy o pomocy społecznej a także art.4 pkt.1-4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r.

Cel główny programu- ograniczanie negatywnych skutków wynikających z nadużywania alkoholu i uzależnienia od alkoholu wśród mieszkańców woj. świętokrzyskiego.

Cel operacyjny I- ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożycia alkoholu.

Cel operacyjny II- ograniczenie szkód społecznych oraz zaburzeń w funkcjonowaniu środowiska rodzinnego wynikających z nadmiernego spożycia alkoholu.

Cel operacyjny III- rozwój lokalnych systemów profilaktyki problemów alkoholowych.

Cel operacyjny IV- większa dostępność do leczenia oraz wsparcia w procesie wychodzenia z uzależnienia od alkoholu.

Cel operacyjny V- kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec problemów alkoholowych.

Dokumenty Programowe w Gminie Piekoszów.

1.Strategia Ekorozwoju Gminy Piekoszów.

Założeniami Strategii Ekorozwoju Gminy są:

1.Rozwój Zasobów Ludzkich:

- „Niski wskaźnik bezrobocia”
- „Nowoczesny system edukacji w Gminie”

2. Rozwój infrastruktury technicznej:

- „Zmniejszenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych gruntowych”
- „Nowoczesny system dróg gminnych”

3. Rozwój obszarów wiejskich:

- „Niski poziom bezrobocia”
- „Wdrożony program ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego”
- „Lider w każdej wsi – program wsparcia ludzi aktywnych społecznie”

2.Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Piekoszów.

Za cel strategiczny dla gminy Piekoszów uznano:

Celem strategicznym Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Piekoszów jest zapewnienie trwałych podstaw rozwoju społeczeństwa i gospodarki oraz stworzenie możliwie jak najlepszych warunków życia jej mieszkańców.

Cele cząstkowe:

- **Rozwój zasobów ludzkich**

Działanie 1:

- 1.2.rozwój poradnictwa zawodowego, rozwój szkoleń dla bezrobotnych, zagrożonych bezrobociem i poszukujących pracy,
- 1.3.szkolenia dla rolników i ich rodzin chcących podjąć dodatkową działalność zblizoną do rolnictwa na bazie gospodarstwa rolnego,
- 1.4.aktywizacja i promocja przedsiębiorstw.

Działanie 2:

Działanie to będzie się skupiać na dostosowaniu oferty edukacyjnej szkół do potrzeb rynku pracy w zakresie:

- 1.5.wyposażenia bazy edukacyjnej w nowoczesne narzędzia dostosowanych do wymogów postępu technicznego ze szczególnym uwzględnieniem szkół wiejskich,
- 1.6.rozwój edukacji informacyjnej dla dzieci i młodzieży.

- **Budowa infrastruktury technicznej**

Działanie 1: obejmować będzie budowę i modernizację infrastruktury technicznej.

- **Rozwój obszarów wiejskich**

Działanie 1: ma na celu organizację warsztatów, seminariów i kursów doskonalenia zawodowego dla rolników. Szkolenia będą dotyczyć aspektów ekonomicznych zarządzania gospodarstwem rolnym i zagadnienia ochrony dziedzictwa kulturowego.

Działanie 2: przygotowanie z inicjatywy mieszkańców wsi programu odnowy wsi oraz zachowanie i ochrony dziedzictwa kulturowego (przeprowadzenie prac studialnych, inwentaryzacji zasobów wsi, ekspertyz, spotkań mieszkańców wsi, wizji lokalnych). Przygotowanie opisu realizacji programu wraz z określeniem kosztów zaplanowanych przedsięwzięć budowlanych i harmonogramem ich realizacji. Przygotowanie doradztwa związanego z programem odnowy wsi oraz zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem dziedzictwa przyrodniczego.

Działanie 3: dotyczyć będzie realizacji zadań wynikających z opracowanego programu odnowy wsi m.in. w zakresie:

- remontu, budowy lub adaptacji oraz wyposażenia obiektów pełniących funkcje kulturalne (świetlice wiejskie, biblioteki, kościoły)

- remontu, budowy, urządzenia placów zabaw, boisk sportowych, sal gimnastycznych przy szkołach, ścieżek rowerowych, szlaków pieszych służących do użytku publicznego.
- kształtowanie centrów wsi poprzez remonty, budowę placów i parkingów.
- urządzenie lub budowa elementów małej infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej w tym systemów informacji wizualnej.
- zakup i remont nie używanych obiektów zabytkowych charakterystycznych dla tradycji budownictwa wiejskiego i adaptacji ich na cele publiczne

3.Lokalny Program Rewitalizacji Miejscowości Piekoszów 2007- 2015

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem, którego wykonanie zakłada pobudzenie aktywności lokalnej społeczności na rzecz szeroko rozumianego rozwoju Gminy Piekoszów poprzez realizację zdefiniowanego wachlarza przedsięwzięć społeczno- gospodarczych w zakresie:

- tworzenia warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalność kulturalnej i edukacyjnej, w tym mających za zadanie podniesienie kwalifikacji mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- poprawy estetyki przestrzeni,
- porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zabudowanie pustej przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- renowacja zabudowy budynków,
- poprawy funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego, estetyki przestrzeni publicznej.

Plan finansowy realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miejscowości Piekoszów obejmuje jedynie zidentyfikowane w okresie opracowania Programu planowane przedsięwzięcia inwestycyjne w okresie 2007- 2015. Realizacja poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych uzależniona jest od odpowiedniego montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Bezwzględny priorytet w realizacji otrzymują projekty dofinansowane z funduszy strukturalnych, dotacji i innych środków zewnętrznych.

4.Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok.

Program ten określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania narkotyków i alkoholu.

Cele strategiczne:

1. Edukacja opiekunów- promowanie i wdrażanie programów szkoleniowych skierowanych do rodziców i wychowawców, mających na celu opanowanie konkretnych umiejętności wychowawczych w kontekście zagrożeń związanych z obniżaniem się wieku inicjacji alkoholowej i konsekwencji podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.
2. Działania informacyjno- edukacyjne, wykorzystujące techniki multimedialne do profilaktyki i promocji zdrowia oraz poszerzenie wiedzy młodych i dorosłych mieszkańców gminy na temat szkodliwości używek i dostępnych form i miejsc pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin.
3. Wspieranie sportu i alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież oraz działań profilaktycznych, promujących trzeźwy, zdrowy, bezpieczny styl życia.

5. Gminny Program Wspierania Rodzin w Gminie Piekoszów na lata 2014- 2020.

Podstawą prawną do opracowania powyższego dokumentu są zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo- wychowawcze spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Celem głównym Programu jest: **Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.**

Cele szczegółowe:

1. Przewyciężenie trudności opiekuńczo- wychowawczych.
2. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny.
3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny.

4. Podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny.
5. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
6. Pomoc w integracji i reintegracji rodziny.

Diagnoza problemów społecznych Gminy Piekoszów.

2. Charakterystyka Gminy Piekoszów.

Gmina Piekoszów położona jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego w powiecie kieleckim, w strefie podmiejskiej w odległości ok. 12 km od Kielc. Obszar gminy wynosi 103 km², ludność liczy 16.195 mieszkańców (według danych GUS).

Gmina Piekoszów graniczy z 7 jednostkami administracyjnymi:

- od wschodu: z miastem Kielce oraz gminą Miedziana Góra,
- od zachodu: z gminą Małogoszcz i Łopuszno,
- od południa: z gminą Chęciny i Sitkówka Nowiny,
- od północy: z gminą Strawczyn.

Gmina podzielona jest na 21 sołectw, z których największym jest Piekoszów, najmniejszym Jeżynów.

Obszar gminy pod względem przyrodniczym położony jest w obrębie mezoregionu Wzgórz Łopuszańskich (Padół Strawczyński) oraz Gór Świętokrzyskich. Wzgórza są częścią makroregionu Wyżyny Przedborskiej, a Góry- Wyżyny Kielecko- Sandomierskiej. Ukształtowanie powierzchni gminy Piekoszów charakteryzuje się zróżnicowanym krajobrazem, gdzie dominują wzgórza i wzniesienia oraz obniżenia i doliny, a także formy antropogeniczne (głównie są to wyrąbiska i hałdy pogórnice).

Gmina ze względu na swoje położenie i urozmaiconą budowę geologiczną jest bogata w kopaliny mineralne: rudy cynku i ołowiu. Pozostałości dawnego górnictwa spotykane są w Górkach Szczukowskich, na wzgórzu Machnowica, w Jaworzni na wzgórzu Moczydło oraz w okolicy Gałęzic.

Obszar gminy Piekoszów charakteryzuje się niskim stopniem zalesienia. Zadrzewienia i zakrzewienia zajmują obecnie ok. 18,2% powierzchni ogólnej gminy.

Użytki rolne zajmują prawie 72,4% powierzchni gminy. Zdecydowaną przewagę mają grunty V klasy bonitacyjnej. Na terenie gminy przeważają małe gospodarstwa rolne, od 1 do 2 ha (1816 gospodarstw) i od 2 do 5 ha (1410 gospodarstw), co łącznie stanowi 89% ogółu gospodarstw.

Klimat gminy charakteryzuje się pewnego rodzaju przejściowością pomiędzy klimatem gór

i nizin. Na terenie gminy brak jest zorganizowanej działalności turystycznej mimo niekwestionowanych ku temu predyspozycji (bliskość Gór, Park Krajobrazowy, rezerваты przyrody). Działające od 10 lat Stowarzyszenie Agroturystyczne „Wierna Rzeka” profesjonalnie zajmują się agroturystyką.

Na obszarze gminy wytyczone są dwa szlaki znakowe dla pieszych:

- szlak żółty (im. Juliusza Brauna) -20 km, biegnie fragmentem Pasma Chęcińskiego, Grzywami Korzeczskowskimi i Grzębami Bolmińskimi,
- szlak czarny- dojściowy, z Piekoszowa do Zgórskich Gór, gdzie łączy się ze szlakiem niebieskim.

Infrastrukturę techniczną gminy Piekoszów stanowią:

- system komunikacji (droga krajowa międzyregionalna nr 7, drogi krajowe regionalne nr 760, 761; 14 odcinków dróg wojewódzkich, 9 odcinków dróg gminnych, sieci dróg lokalnych),
- gospodarka wodno- ściekowa (gmina jest zwodociągowana w ponad 80%),
- gospodarka energetyczna,
- gospodarka odpadami (składowisko odpadów w Promniku).

Struktura dochodów w gminie Piekoszów.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Dochody ogółem	40.613.940,06	48.194791,84	41,946,333,34	46.047.501,48
Dochody własne	24.856.974,06	31.126.327,84	25.972.823,34	30.234.065,48
Subwencja ogólna	15.756.966,00	17.068.464,00	15.973.510	15.813.436,00

* dane Urzędu Gminy w Piekoszowie

Struktura wydatków w gminie Piekoszów.

Wyszczególnienie	Wydatki
Dotacje	2.192.413,03
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	237.901,35
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	36.245.971,75
Wydatki majątkowe	6.116.124,32
Wydatki ogółem	44.792.410,45

* dane Urzędu Gminy w Piekoszowie

Dochody gminy na 1 mieszkańca w latach 2010-2013 przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Dochód na 1 mieszkańca (w zł.)	2.575,22	3.081,22	2.597,93	2.827,77

* dane Urzędu Gminy w Piekoszowie

Liczba podmiotów gospodarki narodowej z terenu gminy Piekoszków wpisane do rejestru REGON w latach 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
SEKTOR PUBLICZNY OGÓŁEM	25	27	28	31
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	21	23	24	26
Spółki handlowe	1	1	1	1
SEKTOR PRYWATNY OGÓŁEM	981	995	1056	1074
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	859	865	916	902
Spółki handlowe	36	42	43	66
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	4	6	6	6
Spółdzielnie	4	3	3	3
Fundacje	1	1	1	1
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	21	25	26

* dane GUS

Podmioty wg rodzajów działalności w latach 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
OGÓLEM	1006	1022	1084	1105
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10	12	13	15
Przemysł i budownictwo	319	338	358	362
Pozostała działalność	677	672	713	728

* dane GUS

Podmioty wyrejestrowane w latach 2010- 2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Podmioty gospodarki ogółem	67	111	70	109
Sektor prywatny ogółem	67	111	70	109

* dane GUS

2.1. Sytuacja demograficzna gminy.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, Gmina Piekoszków zamieszkała jest przez (wg stanu na dzień 30.06 2013 roku) przez 16.195 osób w tym 7992 mężczyzn i 8203 kobiet. Dane na ostatni dzień roku 2013 wskazują, że liczba mieszkańców gminy wynosi 16284 osoby ogółem, w tym 8038 mężczyzn i 8246 kobiet.

Zmiany w zasobach ludzkich gminy Piekoszków obrazują poniższe zestawienia (stan na 31.12.2013r.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Ogółem	15857	15966	16146	16284
Mężczyźni	7824	7876	7975	8038
Kobiety	8033	8090	8171	8246

* dane GUS

Ludność wg grup ekonomicznych w latach 2010-2013.

Wyszczególnienie	Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Wiek przedprodukcyjny	2010	3536	1735	1801
	2011	3466	1709	1757
	2012	3437	1702	1735
	2013	3415	1710	1705
Wiek produkcyjny	2010	10264	5460	4804
	2011	10395	5538	4857
	2012	10537	5611	4926
	2013	10638	5638	5000
Wiek poprodukcyjny	2010	2057	629	1428
	2011	2105	629	1476
	2012	2172	662	1510
	2013	2231	690	1541

* dane GUS

Udział ludności wg ekonomicznych grup wiekowych w % ludności ogółem w latach 2010-2013 wynosił:

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Osoby w wieku przedprodukcyjnym	22,3%	21,7%	21,3%	21,0%
Osoby w wieku produkcyjnym-	64,7%	65,1%	65,3%	65,3%
Osoby w wieku poprodukcyjnym	13,0%	13,2%	13,5%	13,7%

* dane GUS

Udział ludności wg ekonomicznych grup wiekowych w roku 2013.

Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	54,5	53,6	53,2	53,1
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	58,2	60,7	63,2	65,3
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	20,0	20,3	20,6	21,0

* dane GUS

Liczba kobiet przypadających na 100 mężczyzn na przestrzeni lat 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Kobiety ogółem na 100 mężczyzn	103	103	102	103

* dane GUS

Gęstość zaludnienia w gminie Piekoszów w latach 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Ludność na 1 km²	154 os.	155 os.	157 os.	158 os.

* dane GUS

Ruch naturalny wg płci.

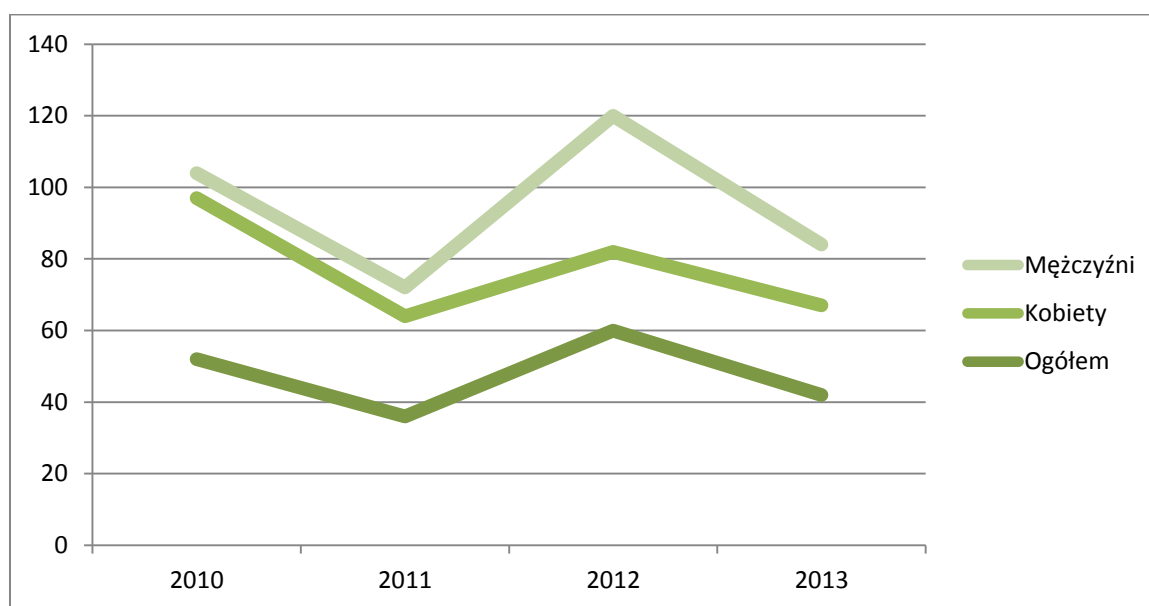
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
URODZENIA	177	172	174	174
ŻYWE ogółem				
Mężczyźni	84	83	98	89
Kobiety	93	89	76	85
ZGONY ogółem	125	136	114	132
Mężczyźni	77	75	60	72
Kobiety	48	61	54	60
ZGONY NIEMOWLĄT ogółem	0	3	0	0
Mężczyźni	0	1	0	0
Kobiety	0	2	0	0

* dane GUS

Przyrost naturalny na przestrzeni lat 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
PRZYROST NATURLNY ogółem	52	36	60	42
Mężczyźni	7	8	38	17
Kobiety	45	28	22	25

* dane GUS

Urodzenia żywe, zgony, przyrost naturalny na 1000 ludności.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Urodzenia żywe na 1000 ludności	11,2	10,8	10,9	10,7
Zgony na 1000 ludności	7,9	8,5	7,1	8,2
Przyrost naturalny na 1000 ludności	3,3	2,3	3,7	2,6

* dane GUS

Małżeństwa zawarte.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Małżeństwa zawarte ogółem	87	100	84	88

* dane GUS

Małżeństwa na 1000 ludności.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Małżeństwa na 1000 ludności	5,5%	6,3%	5,2%	5,4%

* dane GUS

Migracje na pobyt stały, gminne wg typu, kierunków i płci migrantów.

Typ migracji	2010			2011			2012			2013		
	Ogółem	K.	M.	Ogółem	K.	M.	Ogółem	K.	M.	Ogółem	K.	M.
Zameldowania w ruchu wewnętrznym	201	114	87	172	91	81	186	100	86	208	112	96
Zameldowania z zagranicy	0	0	0	1	0	1	1	1	0	5	4	1
Wymeldowania w ruchu wewnętrznym	151	84	67	100	62	38	107	64	43	114	63	51
Wymeldowania za granicę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0

*dane GUS

Saldo migracji.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Saldo migracji wewnętrznych	50 osób ogółem, w tym 30 kobiet	72 osoby ogółem, w tym 29 kobiet	79 osób, w tym 36 kobiet	94 osoby, w tym 49 kobiet.
Saldo migracji zagranicznych	0	1 mężczyzna	0	5 osób, w tym 4 kobiety

*dane GUS

3. Obszary problemów objęte pomocą społeczną, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

3.1. Ubóstwo.

Za ubóstwo uznaje się stan, kiedy jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie, uznawanych za niezbędne, potrzeb. Za potrzeby podstawowe poza wyżywieniem, uznaje się ubranie, mieszkanie, ochrona zdrowia, wykształcenie.

Ubóstwo jest obecnie jednym z poważniejszych powodów przyznawania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie. Zjawisko to staje się coraz bardziej widoczne, ze względu na pogłębiającą się dysproporcję w społeczeństwie. Ubóstwo jest zjawiskiem niebezpiecznym, ponieważ może powodować trwałe urazy psychiczne i długotrwałe skutki społeczne, np.:

- zmniejszenie popytu na towary, chłonność rynku i zahamowania rozwoju gospodarczego,
- utrudnienie lub uniemożliwienie korzystania z szans zdobycia wykształcenia i zachowania dobrego stanu zdrowia,
- wzrost przestępczości (przestępstwa przeciw mieniu) i patologii społecznych.

Z pomocy OPS z powodu ubóstwa w poszczególnych latach korzystało.

Ubóstwo	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	236	197	206	219
Liczba osób w rodzinach	858	644	676	698

*dane GOPS w Piekoszowie

Powyższe dane wykazują ogólną liczbę rodzin ubogich (tzn. osób o dochodach poniżej kryterium dochodowego) korzystających z pomocy OPS.

Pomoc przyznawana jest zgodnie z kryterium dochodowym, które na osobę samotnie gospodarującą wynosi 542 zł., zaś na osobę w rodzinie 456 zł. Nie wszystkie rodziny, którym przysługuje pomoc zgłaszają się o wsparcie. Często pracownicy socjalni z własnej inicjatywy trafiają do potrzebujących rodzin, bądź korzystają z informacji ze środowiska (sołtysi, radni). Od 2011 roku obserwuje się tendencję wzrostową liczby osób korzystających z pomocy OPS.

Widocznym problemem, który bezpośrednio wynika z ubóstwa jest niedożywienie dzieci. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie oferuje wsparcie rodzinom poprzez dożywianie dzieci w szkołach. Rodzice sami składają wnioski o taką formę pomocy do OPS. Problem ten monitorują również placówki oświatowe i w ramach współpracy z OPS zawiadamiają o potrzebie dożywiania dzieci.

Liczba dzieci korzystających z posiłków refundowanych przez Ośrodek:

2010r.- 332 dzieci,

2011r.- 262 dzieci,

2012r.- 265 dzieci,

2013r.- 267 dzieci.

Na podstawie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o pomocy społecznej oraz Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 października 2004 roku, Rada Gminy w Piekoszowie ustanowiła uchwałę w sprawie zasad i trybu udzielania pomocy w dożywianiu zgodnie z Rządowym Programem „Posiłek dla potrzebujących”

Rządowy Program „Posiłek dla potrzebujących” był realizowany w latach 2006-2013. Celem programu było wsparcie samorządów gminnych w wypełnieniu zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z przepisami tejże ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy między innymi: dożywianie dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom go pozbawionym. Realizacja programu pozwoliła na ograniczenie zjawiska głodu i niedożywienia w szczególności wśród:

- dzieci i młodzieży,
- osób dorosłych z gospodarstw domowym o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji,
- osób starych i chorych,
- osób niepełnosprawnych

ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz dzieci z rodzin ubogich nie objętych obowiązkiem szkolnym. Program ten jest elementem polityki społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej państwa w zakresie: poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach i poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży. Zgodnie z uchwałą Rady Gminy w Piekoszowie. Pomoc w formie posiłku może być przyznawana, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w

rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego. W przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku, lub gdy przyznanie pomocy w takiej formie byłoby nieuzasadnione, pomoc może być przyznawana w formie zasiłku celowego.

Do zadań OPS realizującego Program w gminie należy:

- zorganizowanie w gminie wydawania posiłków oraz czuwanie nad prawidłową realizacją Programu- współpraca ze szkołami; przygotowanie posiłków w Zespole Placówek Oświatowych w Piekoszowie i Brynicy oraz dowóz posiłków do pozostałych szkół. Wszystkie dzieci otrzymały dwudaniowy, gorący posiłek z deserem,
- przygotowanie danych dotyczących realizacji Programu i przekazanie w oznaczonym terminie do właściwych wydziałów polityki społecznej urzędów wojewódzkich,

W latach 2014-2020r. wdrożono wieloletni program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Jest to program wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym. Program obejmuje swoim zasięgiem wszystkie województwa. W związku z powyższym 30 stycznia 2014r. Rada Gminy w Piekoszowie uchwaliła program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”

Strategicznym celem programu jest kontynuacja ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich lub osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych.

Głównym miernikiem efektywności Programu będzie liczba osób objętych pomocą, w tym dzieci i młodzieży.

Niedożywienie wynika najczęściej z trudnej sytuacji materialnej rodziny. Problem ten dotyka osoby dorosłe, a także dzieci w okresie uczęszczania do szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Koordynatorem Programu na szczeblu gminnym jest wójt, do jego zadań należy:

- koordynowanie Programu w gminie,
- przyznawanie wynikającej z Programu pomocy za pośrednictwem kierowników ośrodków pomocy społecznej,
- przekazywanie kwartalnej informacji o realizacji Programu w gminie do właściwego wojewody.

Ze środków przekazywanych w ramach Programu, gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości do 150% kryterium w szczególności udziela się wsparcia:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art.7 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym, w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci artykułów żywnościowych.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola wnioskuje do GOPS o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku (pomoc bez stosownych dokumentów)

Liczba tych dzieci i uczniów nie może przekroczyć 20 % liczby dzieci i uczniów dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym.

Wsparcie finansowe dla gmin z Programu udziela się na podstawie art.115 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Na realizację działań przewidzianych Programem gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 40% przewidzianych kosztów realizacji zadania. Na uzasadniony, pisemny wniosek wójta, wojewoda może wyrazić zgodę na zwiększenie dotacji, z tym, że udział środków własnych gminy nie może wynosić mniej niż 20% przewidzianych kosztów realizacji zadania. Wysokość dotacji jest ustalana pomiędzy wojewodą i wójtem z uwzględnieniem w

szczegółności liczby dzieci i młodzieży oraz innych osób wymagających pomocy w zakresie dożywiania, dowozu posiłków, a także sytuacji finansowej gminy.

Informacje na temat realizacji Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na szczeblu gminy w roku 2013.

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym		
		Dzieci do 7 roku życia	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art.7 ustawy o pomocy społecznej
Rzeczywista liczba osób objętych programem	521	109	22	190
W tym liczba osób, które korzystają z posiłku	267	59	208	0
W tym liczba osób, którym dowieziono posiłek	109	25	84	0
Zasiłku celowego	330	68	72	190
Koszt programu ogółem	121.932	X	X	X
Z tego środki własne	40.749	X	X	X
Dotacja	81.183	X	X	X
Liczba punktów żywieniowych ogółem	14	X	X	X
Liczba placówek prowadzących dożywianie	14	X	X	X
Szkoły	13	X	X	X
Przedszkola	1	X	X	X

*dane GOPS w Piekoszowie

Pomoc w formie posiłku w roku 2013.

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym		
		Dzieci do 7go roku życia	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art.7 ustawy o pomocy społecznej
Liczba osób korzystających z posiłku	267	59	208	0
W tym w formie całodziennego wyżywienia	20	16	4	0
Pełnego obiadu	244	43	201	0
Jednego dania gorącego	3	0	3	0
Liczba rodzin	145	X	x	x
Liczba osób w rodzinach	699	X	x	x
Liczba posiłków	29.121	6.876	22.245	0
Z tego całodziennie wyżywienie	2.238	1.734	504	0
Pełen obiad	26.587	5.142	21.445	0
Jedno danie gorące	296	0	296	0
Koszt posiłków	100.889	21.294	79.595	0
Z tego środki własne	24.206	9.222	14.984	0
dotacja	76.683	12.072	64.611	0
Koszt jednego obiadu	3,46	3,10	3,58	0

*dane GOPS w Piekoszowie

Pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Zasiłek celowy
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	93
Liczba rodzin	92
Liczba osób w rodzinach	330
Liczba świadczeń	178
Kwota świadczeń	19.411
Z tego środki własne	14.911
Dotacja	4.500
Koszt jednego świadczenia	109,05

*dane GOPS w Piekoszowie

Od 2004r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie bierze udział w Programie „Dostarczanie żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej”. W 2013 roku łączna liczba osób najuboższych będących beneficjentami Programu wyniosła 800 osób. Bank Żywności w ostatnich latach przekazał nieodpłatnie artykuły spożywcze na podstawie zgłoszonego zapotrzebowania. Produkty te zostają przekazane nieodpłatnie osobom najuboższym, spełniającym kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej. Dodatkowo przy kwalifikowaniu osób, stosowane może być kryterium dochodowe w wysokości 150% kwoty, o której mowa w art.8 ustawy o pomocy społecznej.

W 2013 roku żywność pozyskiwana była 2 razy. W lutym z Banku Żywności odebrano 16.979.80 kg. produktów spożywczych oraz w lipcu 20.904.00 kg.

Od roku 2014 GOPS przyznaje i wypłaca stypendia szkolne dzieciom, na podstawie Uchwały Nr LVIII/318/2010 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 29 kwietnia 2010r. Stypendium szkolne przyznawane jest w formie refundacji poniesionych kosztów związanych z nauką, w związku z tym istnieje konieczność zbierania faktur i imiennych rachunków wystawionych na wnioskodawcę za poniesione koszty na cele edukacyjne.

Dzieci z najuboższych rodzin otrzymują możliwość wyjazdu na kolonie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie w 2014r. zakwalifikował 12. dzieci na kolonie organizowane przez “Caritas” Diecezji Kieleckiej a finansowane przez Kuratorium Oświaty w

Kielcach. Gminny Ośrodek Kultury w Piekoszowie również organizuje kolonie, w tym roku liczba dzieci biorących udział w wyjazdach wynosiła 48 osób, w tym 16 nieodpłatnie.

GOPS przyznaje również dodatki mieszkaniowe, w roku 2014 skorzystało z nich 10 rodzin.

3.2. Sieroctwo.

Sieroctwo jest sytuacją społeczną i prawną, jak również stanem psychicznym dziecka pozbawionego rodziców na skutek śmierci (sieroctwo naturalne) lub na skutek rozbitcia rodziny (sieroctwo społeczne).

W obecnych czasach sieroctwo społeczne jest wynikiem, w większości przypadków, patologii społecznych – sierotami są dzieci pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych. Czynniki, które wpływają na powstawanie tzn. sieroctwa patologicznego są m.in.:

- przemoc,
- nie poczuwanie się do odpowiedzialności za dzieci,
- niewłaściwa atmosfera panująca w domu oraz konflikty rodzinne,
- popełnianie błędów wychowawczych,
- zła sytuacja rodziny: materialna mieszkaniowa, problemy społeczne – bezrobocie, ubóstwo, dezintegracja rodziny.
- brak związków uczuciowych między członkami rodziny, a szczególnie brakiem miłości do dziecka.

Świadczenia z GOPS z tytułu sieroctwa otrzymane w latach 2010- 2013.

Sieroctwo	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	1	3	2	2
Liczba osób w rodzinie	6	9	12	11

*dane GOPS w Piekoszowie

Opiekę nad dziećmi częściowo lub w pełni pozbawionych opieki ze strony rodziców biologicznych mogą sprawować tzw. rodziny zastępcze.

Rodzina zastępcza to taka rodzina, która zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Rodzina zastępcza może być również ustanowiona dla dziecka niedostosowanego społecznie. Rodzina zastępcza opiekuje się dzieckiem do momentu, w którym wróci ono do rodziny biologicznej, zostanie adoptowane bądź się usamodzielni.

Rodziny zastępcze dzielą się na:

1. spokrewnione z dzieckiem,
2. niespokrewnione z dzieckiem,
3. zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, w tym:
  - wielodzietne
  - specjalistyczne
  - o charakterze pogotowia rodzinnego.

W powiecie kieleckim jest 109 rodzin zastępczych, w których przebywa 182 dzieci, w tym:

- 94 rodziny spokrewnione z dzieckiem dla 134 dzieci,
- 8 rodzin niespokrewnionych, w których przebywało 14 dzieci,
- 6 rodzin zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem wielodzietnych, w których umieszczono 31 wychowanków,
- 1 rodzina zawodowa niespokrewniona z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego, w której przebywało 3 dzieci.

Na terenie gminy Piekoszków w 2013 roku funkcjonował 1 rodzinny dom dziecka, w którym przebywało 4 dzieci oraz 12 rodzin zastępczych, w których przebywało 25 dzieci, w tym:

- 5 rodzin niezawodowych, w których przebywało 6 dzieci,
- 1 rodzina zawodowa, w której przebywało 11 dzieci,
- 6 rodzin spokrewnionych, w których przebywało 8 dzieci.

W powiecie kieleckim istnieje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które realizuje m.in. cele:

- stworzenie „normalnego domu”, zapewnienie właściwego wzorca życiowego opartego na partnerstwie i traktowaniu wszystkich dzieci na równych prawach,
- zapewnienie wykształcenia oraz przygotowanie dziecka do dorosłego, samodzielnego życia,

- utrzymanie kontaktu z rodzicami naturalnymi,
- współpraca rodziny z innymi instytucjami pomocowymi (placówki opieki całkowitej, szkoła, ośrodki pomocy społecznej).

3.3. Bezdomność.

Osobą bezdomną w polskim porządku prawnym (art. 6 pkt.8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkaniowym w rozumieniu przepisów o ochronie lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Bezdomność spowodowana może być:

- czynnikami społecznymi – m.in. brakiem miejsc dla rencistów, emerytów osób starszych w domach pomocy społecznej, zaburzonym procesem usamodzielniania się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- czynnikami związanymi z patologiami i chorobami; bezdomności sprzyjają m.in. alkoholizm, narkomania, przestępczość, rozpad rodziny, odrzucenie i brak opieki ze strony najbliższych
- czynnikami natury psychologicznej – świadomy wybór sposobu życia i odmiennego systemu wartości;
- czynnikami natury prawnej – bezradność osób wobec niepowodzeń związanych z ich życiem.

W myśl ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej do zadań własnych o charakterze obowiązkowym, osobie bezdomnej przysługuje udzielenie schronienia.

Osoby bezdomne często w sposób automatyczny zostają wyrzucone poza margines społeczeństwa, co bardzo utrudnia im powrót do normalnego życia. Bezdomność jest w chwili obecnej jednym z groźniejszych zjawisk patologii społecznej, ponieważ jego skala systematycznie rośnie. Problem ten jest trudny do rozwiązania zwłaszcza na terenach wiejskich, gdzie nie ma dostatecznej ilości mieszkań socjalnych i schronisk. Umieszczenie bezdomnego w schronisku wiąże się z bezwarunkowym przestrzeganiem przez niego trzeźwości. Z reguły jednak instytucje te nie dysponują wystarczającą liczbą miejsc oraz odpowiednimi warunkami, aby zapewnić wszystkim potrzebującym godziwą opiekę.

Świadczenia z tytułu bezdomności w kolejnych latach otrzymały:

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin	1	4	3	7
Liczba osób w rodzinach	1	5	4	9

*dane GOPS

Bezdomność na terenie gminy Piekoszków nie stanowi w chwili obecnej znacznego problemu, choć można zauważyć tendencję wzrostową na przestrzeni lat. Pomoc oferowana osobom bezdomnym ma formę finansową i rzeczową (żywność). Pracownicy socjalni w celu zabezpieczenia osoby bezdomnej kierują ją do najbliższego schroniska, noclegowni bądź przytuliska. Odpłatność za pobyt ponosi gmina.

3.4. Bezrobocie.

Bezrobocie to sytuacja, kiedy większa lub mniejsza liczba osób zdolnych do pracy i pracy tej poszukująca nie znajdzie zatrudnienia. Bezrobocie rozumie się, jako zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznaczające brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonania i deklarujących chęć jej podjęcia.

Za osobę bezrobotną uznaje się osobę, która:

- nie jest zatrudniona, tzn. nie wykonuje pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego oraz umowy o pracę nakładczą,
- nie wykonuje innej pracy zarobkowej, tzn. nie wykonuje pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych,
- jest zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy lub w połowie wymiaru czasu pracy w przypadku osoby niepełnosprawnej, której stan zdrowia pozwala na podjęcie zatrudnienia,
- nie uczy się w szkole w systemie dziennym,
- ukończyła 18 lat,

- nie ukończyła 60 lat - kobieta, a mężczyzna 67 lat,
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- nie pobiera po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności - zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolniczej w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego o powierzchni użytków rolnych przekraczających 2 ha przeliczeniowe, lub nie podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z tytułu stałej pracy, jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczających 2 ha przeliczeniowe,
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) gospodarstwa stanowiącego dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu przepisów podatkowych, chyba, że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2,0 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z tytułu stałej pracy, jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie,
- nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej,
- nie podlega na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego
- rolników,
- nie jest tymczasowo aresztowana,
- nie odbywa kary pozbawienia wolności,
- nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym,

- zarejestrowała się we właściwym dla stałego lub czasowego miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy.

W chwili obecnej zjawisko bezrobocia jest najbardziej niepokojącym problemem społecznym, ponieważ dotyka jego szerokie kręgi, a straty, jakie za sobą niesie są trudne do oszacowania. Problemu tego nie jest w stanie rozwiązać gmina czy powiat, jednak starają się one minimalizować jego skutki.

Skutkami bezrobocia są:

- ryzyko wykluczenia społecznego spowodowane zmianą sytuacji rodziny,
- dezintegracja rodziny,
- zwiększenie możliwości dysfunkcji w rodzinie.
- izolacja społeczna (ograniczenie kontaktów ze znajomymi i dalszą rodziną)
- zasadnicza zmiana poziomu życia, standardu materialnego rodziny, co może powodować konieczność korzystania z pomocy społecznej.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2013 odnotowano 90.124 osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy.

Liczbę osób zarejestrowanych w urzędzie pracy z terenu województwa świętokrzyskiego w latach 2010- 2013 ze względu na płeć przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Ogółem	82.141	83.217	86.708	90.124
Mężczyźni	40.942	40.316	44.140	46.286
Kobiety	41.199	42.901	42.568	43.838

*wg Banku Danych Lokalnych, GUS

Wskaźniki dotyczące aktywności zawodowej i problemu bezrobocia dla województwa świętokrzyskiego wyglądają następująco (dane z roku 2011, 2012)

Wskaźnik	2011*	2012**
Aktywności zawodowej	53,0%	66,0%
Zatrudnienia	45,5%	57,3%
Stopa bezrobocia	14,3%	13,2%

*wg danych Narodowego Spisu Powszechnego w 2011r. (stan na 31.III)

**wg danych BAEL (stan na II kwartał)

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej z województwa świętokrzyskiego ze względu na płeć i miejsce zamieszkania w latach 2011.

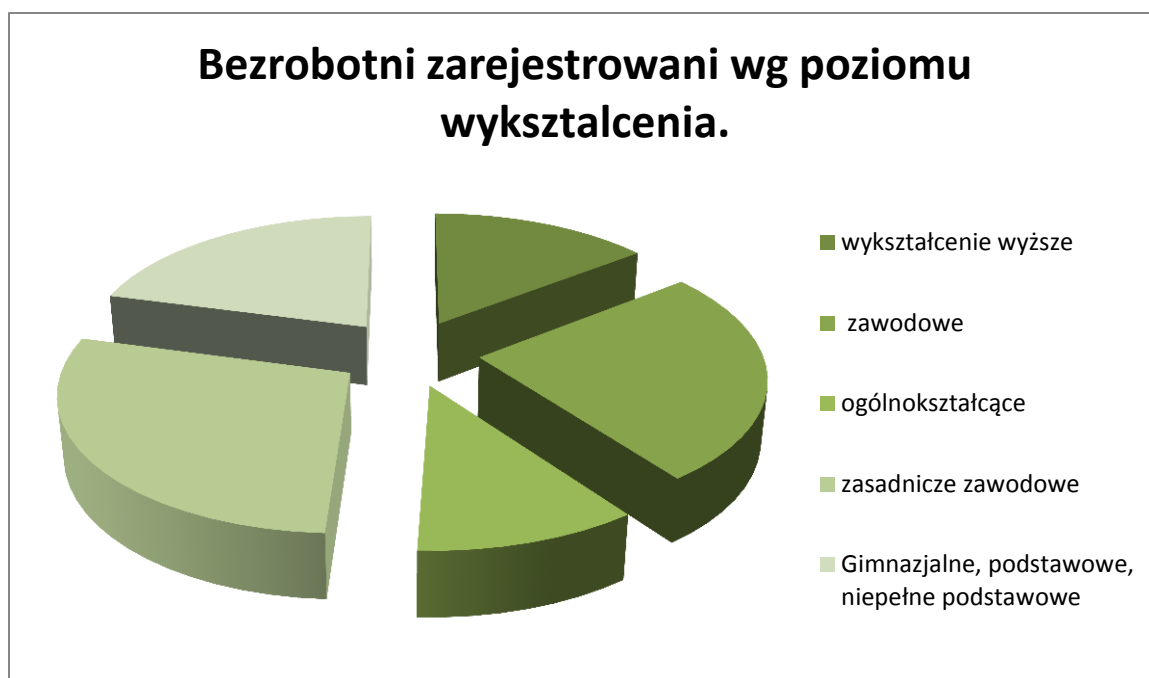
Wskaźnik	Mężczyźni	Kobiety	Miasto	Wieś
Aktywności zawodowej	60,9%	45,6%	51,6%	54,2%
Zatrudnienia	52,4%	38,9%	43,1%	47,4%
Stopa bezrobocia	13,9%	14,7%	16,4%	12,6%

*wg danych Narodowego Spisu Powszechnego w 2011r. (stan na 31.III)

Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia w województwie świętokrzyskim w 2012r. (w tysiącach)

	Ogółem	Wykształcenie wyższe	Zawodowe	Ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe
Województwo świętokrzyskie	86,7	12,6	22,0	9,4	24,6	18,1

*wg danych MPiPS

Liczby podane w tysiącach, 86,7- ogół

Jak podaje Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach liczba bezrobotnych w województwie świętokrzyskim według stanu na 31.05.2014 r. wyniosła **82.267** osób, w tym:

14.722 bezrobotnych do 25 roku życia	(17,9%)
39.258 bezrobotnych kobiet	(47,7%)
45.336 bezrobotnych zamieszkałych na wsi	(55,1%)
71.446 bezrobotnych bez prawa do zasiłku	(86,8%)
10.821 bezrobotnych z prawem do zasiłku	(13,2%)
4.533 bezrobotnych niepełnosprawnych	(5,5%)

Stopa bezrobocia na **koniec kwietnia 2014** roku osiągnęła poziom **15,8%**

Dane na temat bezrobocia w gminie Piekoszów przedstawiają poniższe zestawienia.

Stan bezrobocia w gminie Piekoszów w 2010r.

Miesiąc	Razem bezrobotni	W tym kobiety	Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	Z prawem do zasiłku	W wieku 18-44l.	Bez pracy powyżej 12 m-cy
Styczeń	1063	483	5	273	805	259
Luty	1109	496	3	279	832	256
Marzec	1079	489	3	267	804	249
Kwiecień	1019	474	4	267	744	241
Maj	976	471	3	252	712	224
Czerwiec	980	491	3	268	710	210
Lipiec	927	490	3	255	685	205
Sierpień	928	496	3	245	691	189
Wrzesień	986	526	3	231	743	190
Październik	954	506	3	208	719	193
Listopad	974	521	3	204	748	192
Grudzień	1001	493	2	228	762	187

*wg PUP Kielce

W 2010r. najmniejsze odnotowane bezrobocie w gminie Piekoszów wystąpiło w lipcu, w tym miesiącu bez pracy pozostawało 927 osób, w tym 490 kobiet. Najwięcej osób bezrobotnych w tym roku zarejestrowano w marcu- 1.079, w tym 489 kobiet.

Stan bezrobocia w gminie Piekoszków w 2011r.

Miesiące	Razem bezrobotni	W tym kobiety	Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	Z prawem do zasiłku	W wieku 18-44l.	Bez pracy powyżej 12 m-cy
Styczeń	1102	533	2	272	832	198
Luty	1138	548	2	264	865	215
Marzec	1094	528	3	294	829	215
Kwiecień	1039	511	4	250	779	202
Maj	982	495	3	242	729	201
Czerwiec	998	523	3	251	739	201
Lipiec	984	523	5	254	725	219
Sierpień	979	524	5	254	716	229
Wrzesień	968	523	5	239	720	243
Październik	945	508	3	229	702	239
Listopad	949	504	3	230	710	246
Grudzień	980	494	4	258	724	251

*wg PUP Kielce

W 2011r. najmniej bezrobotnych w gminie Piekoszków zarejestrowanych było w październiku- 945 w tym 508 kobiet. Najwięcej zaś w lutym- 1.138 osób bezrobotnych w tym 548 kobiet.

Stan bezrobocia w gminie Piekoszków w 2012r.

Miesiące	Razem bezrobotni	W tym kobiety	Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	Z prawem do zasiłku	W wieku 18-44l.	Bez pracy powyżej 12 m-cy
Styczeń	1108	531	6	286	831	289
Luty	1131	525	8	288	855	286
Marzec	1118	515	13	285	848	271
Kwiecień	1051	502	12	260	785	260
Maj	1002	470	12	256	743	247
Czerwiec	955	453	17	246	698	268
Lipiec	982	494	20	258	727	256
Sierpień	999	526	26	255	744	264
Wrzesień	981	497	24	243	734	268
Październik	983	494	36	243	758	258
Listopad	1028	502	48	260	788	260
Grudzień	1073	519	61	285	817	277

*wg PUP Kielce

W 2012r. najmniej osób bezrobotnych zarejestrowanych było w czerwcu- 955 osób, w tym 453 kobiet. Największe bezrobocie zanotowano w miesiącu lutym, 1.131 osób pozostających bez pracy, w tym 531 kobiet.

Stan bezrobocia w gminie Piekoszów w 2013r.

Miesiące	Razem bezrobotni	W tym kobiety	Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	Z prawem do zasiłku	W wieku 18-44l.	Bez pracy powyżej 12 m-cy
Styczeń	1186	557	73	325	902	301
Luty	1186	551	80	322	895	316
Marzec	1187	549	92	322	890	311
Kwiecień	1138	536	102	318	841	293
Maj	1118	536	96	308	830	295
Czerwiec	1092	535	94	294	807	294
Lipiec	1106	554	100	261	810	295
Sierpień	1120	568	98	237	825	304
Wrzesień	1162	591	101	218	857	306
Październik	1148	588	98	196	834	306
Listopad	1159	588	103	173	837	330
Grudzień	1153	563	101	151	819	343

*wg PUP Kielce

W 2013 najmniej osób bezrobotnych zarejestrowano w czerwcu- 1.092 w tym 535 kobiet. Największe bezrobocie odnotowano w marcu- 1.187 a także styczniu i lutym- 1.186 osób.

Analiza stanu bezrobocia w gminie Piekoszów na przestrzeni lat 2010- 2013 ukazuje, że najmniejsze bezrobocie występuje w miesiącach letnich, prawdopodobnie związane jest to z faktem, iż bezrobotni w tym okresie podejmują różnorodne prace sezonowe. W czerwcu zauważalny jest jednak minimalny wzrost liczby osób bezrobotnych, ponieważ na rynku pracy pojawiają się absolwenci szkół średnich i uczelni wyższych, którzy rejestrują się w urzędzie pracy w celu poszukiwania zatrudnienia oraz zdobycia ubezpieczenia zdrowotnego. Miesiące zimowe obfitują w wysoką liczbę osób pozostających bez pracy, szczególnie jest to zauważalne w lutym w roku 2011, 2012, 2013r.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego stan bezrobocia w gminie Piekoszków kształtuje się następująco:

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Bezrobotni zarejestrowani wg płci.				
Ogółem	1.001	980	1.073	1.153
Mężczyźni	508	486	554	590
Kobiety	493	494	519	563
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.				
Ogółem	9,8%	9,4%	10,2%	Brak danych
Mężczyźni	9,3%	8,8%	9,9%	Brak danych
Kobiety	10,3%	10,2%	10,5%	Brak danych

*dane US Kielce

Z analizy powyższego zestawienia wynika, że najwięcej osób bezrobotnych odnotowanych na terenie gminy Piekoszków było w 2013r. (ponad 1000), większą część tej liczby stanowili mężczyźni.

Największy procent stanowili bezrobotni zarejestrowani w 2012r.- 10,2% udziału w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Liczba osób bezrobotnych w gminie Piekoszów w latach 2010-2013 z podziałem na czas pozostawania bez pracy.

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Do 1 m.ca	137	46	119	34	127	54	99	27
1-3 m.cy	214	93	163	67	225	81	203	99
3-6 m.cy	254	131	174	94	198	108	246	124
6-12 m.cy	206	114	277	163	243	118	260	123
12-24 m.cy	137	76	189	98	194	102	216	110
Powyżej 24 m.cy	53	33	58	38	86	56	129	80
Ogółem	1001	493	980	494	1073	519	1153	563

*PUP Kielce

Bezrobocie w gminie Piekoszów w latach 2010- 2013.

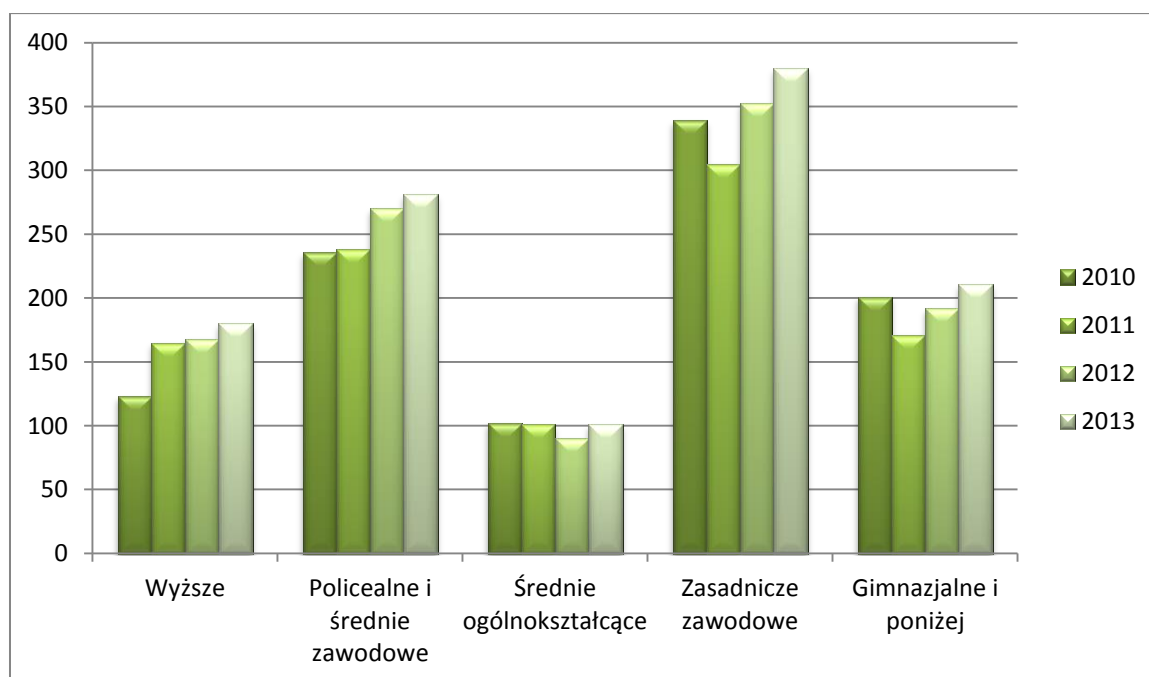
Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Z prawem do zasiłku	228	110	258	122	285	151	151	71
Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	2	0	4	0	61	24	101	48
Osoby w okresie do 12 m.cy od dnia ukończenia nauki	74	40	79	53	93	55	70	38

*PUP Kielce

Liczba osób bezrobotnych z podziałem na wykształcenie w latach 2010- 2013.

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Wyższe	123	86	165	113	168	121	180	129
Policealne i średnie zawodowe	236	132	238	140	270	140	281	150
Średnie ogólnokształcące	102	74	101	64	90	58	101	64
Zasadnicze zawodowe	339	107	305	115	353	132	380	133
Gimnazjalne i poniżej	201	94	171	62	192	68	211	87
Ogólnie	1001	493	980	494	1073	519	1153	563

*PUP Kielce

Liczba osób bezrobotnych w gminie Piekoszów z podziałem na wiek w latach 2010- 2013

	2010		2011		2012		2013	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
18-24l.	242	114	210	120	240	107	237	101
25-34l.	334	186	304	163	341	190	355	185
35-44l.	186	97	213	107	239	117	228	120
45-54l.	176	78	166	81	174	80	200	96
55-59l.	55	18	68	23	65	25	105	61
60-64l.	8	0	19	0	14	0	28	0
Ogółem	1001	493	980	494	1073	519	1153	563

*PUP Kielce

W gminie obserwuje się także zjawisko ukrytego bezrobocia, zwłaszcza w rolnictwie (posiadanie ziemi wyklucza możliwość otrzymania zasiłku dla bezrobotnych, dlatego osoby te nie rejestrują się w PUP). Pracując we własnych gospodarstwach i produkując na własne potrzeby, rolnicy nie są w stanie zapewnić swoim rodzinom wystarczającego dochodu. Borykają się często z niemożnością dofinansowania własnej działalności.

Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach prowadzi następujące formy wsparcia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy:

- Pośrednictwo pracy z obszaru EU i EOG,
- Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa,
- Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- Szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji,
- Przygotowanie zawodowe dorosłych,
- Staże,
- Praktyki absolwenckie,
- Prace interwencyjne,

- Roboty publiczne,
- Prace społecznie użyteczne,
- Usługi dla niepełnosprawnych poszukujących pracy,
- Pośrednictwo pracy krajowe.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kielcach realizuje prace społecznie użyteczne dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Od roku 2006 objęte tą formą wsparcia są 74 osoby.

Finansowe formy wsparcia dla bezrobotnych i poszukujących pracy.

- Zasiłek dla bezrobotnych,
- Ubezpieczenie zdrowotne,
- Dodatek aktywizacyjny,
- Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 lub osobą zależną,
- Zwrot kosztów przejazdu,
- Zwrot kosztów zakwaterowania,
- Stypendium z tytułu podjęcia nauki,
- Stypendium z tytułu dofinansowania do studiów podyplomowych,
- Pożyczka szkoleniowa,
- Świadczenia przysługujące rolnikom zwalnianym z pracy.

3.5. Niepełnosprawność.

Osoby niepełnosprawne to osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczonej przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komisję ZUS, KRUS, oraz inne osoby z dysfunkcjami psychicznymi, fizycznymi i umysłowymi. Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych **niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.**

Niepełnosprawność, zgodnie z kryterium ustawowym, to niemożność efektywnego pełnienia ról społecznych tj. wypełniania zobowiązania wynikającego z zajmowanej pozycji społecznej przy korzystaniu przez osobę z przysługujących jej przywilejów i praw według bardziej lub mniej określonego wzoru, a więc niemożność bądź trudności w codziennej aktywności i uczestnictwie wynikające z naruszenia sprawności organizmu

Na terenach wiejskich sytuacja osób niepełnosprawnych jest bardzo trudna. Osoby z niepełnosprawnością fizyczną mają olbrzymie trudności m.in.: ze swobodnym poruszaniem się (bariery architektoniczne), samoobsługą, utrudniającą bądź też uniemożliwiającą osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w normalnym życiu. Największym jednak problemem dla ludzi niepełnosprawnych są czynniki psychologiczne i społeczne- trudności w akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz brak zrozumienia ze strony ludzi zdrowych.

Przez osobę niepełnosprawną prawnie rozumie się osobę, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony. Osoba niepełnosprawna biologicznie to osoba nieposiadająca takiego orzeczenia, ale odczuwająca ograniczenia własnej sprawności w wykonywaniu podstawowych dla swojego wieku czynności. Jednym z problemów osób niepełnosprawnych jest występowanie w ich środowisku wysokiego poziomu bezrobocia.

W 2013r. na terenie województwa świętokrzyskiego odnotowano następującą liczbę osób niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy:

Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych ogółem- **4.727**

Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych z prawem do zasiłku- **966**

Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy według płci.

Liczba osób niepełnosprawnych	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	2.434	2.293
Z prawem do zasiłku	491	475

*wg Banku Danych Lokalnych, GUS

Zestawienie danych wskazuje, że ogólna liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych jest ponad 5 razy wyższa niż liczba osób niepełnosprawnych z prawem do zasiłku.

Sytuację na rynku pracy pogarsza fakt, że ofert zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych jest bardzo mało. Potwierdzają to poniższe dane.

Oferty pracy według grup osób.

Ofert pracy ogółem	606
Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych	42
Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych na 1000 bezrobotnych niepełnosprawnych	9

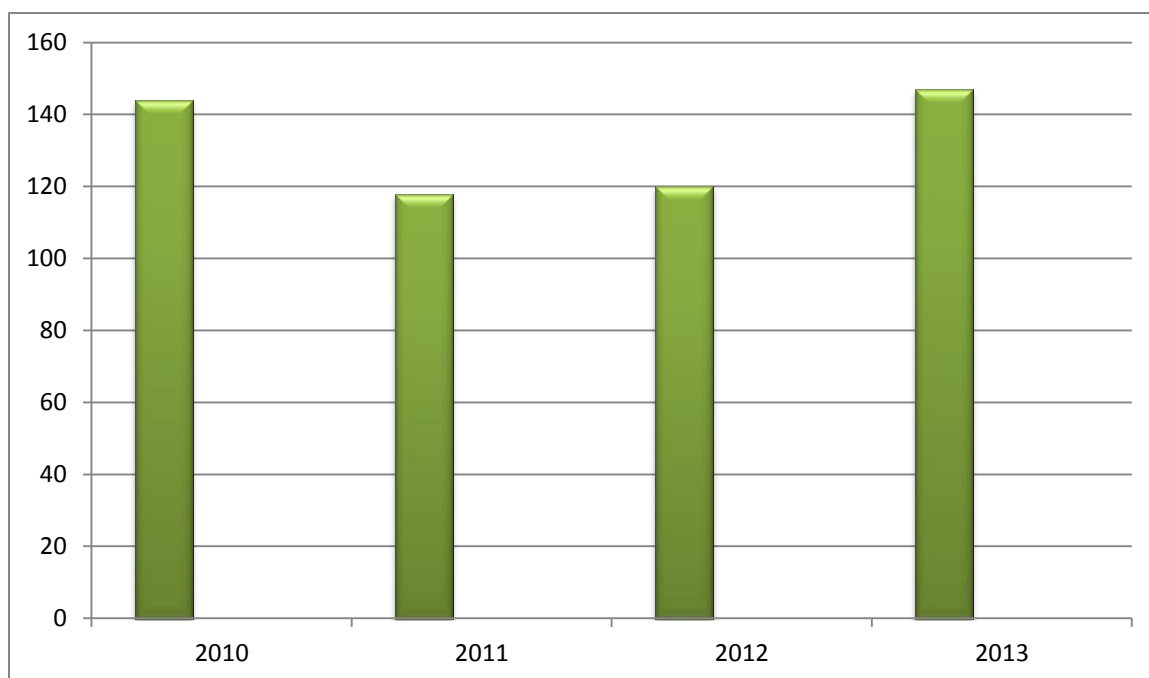
*wg Banku Danych Lokalnych, GUS

Na 1.000 osób niepełnosprawnych bezrobotnych przypada 9 ofert pracy.

Niepełnosprawność członka rodziny często prowadzi do pogorszenia kondycji finansowej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno- zawodową i miejsce zamieszkania. Sytuacja taka spowodowana jest dużymi wydatkami na leczenie, rehabilitację i różnego rodzaju świadczenia będące udziałem rodzin, w których żyją osoby z ograniczoną przez chorobę sprawnością. Z drugiej strony przyczyną jest ograniczenie aktywności zawodowej i możliwości zarobkowych innych członków rodziny zobowiązanych do opieki.

Z powodu niepełnosprawności na terenie gminy Piekoszków z pomocy GOPS w latach 2010- 2013 korzystało:

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin	144	118	120	147
Liczba osób w rodzinach	478	364	355	418

Na terenie gminy Piekoszów wszystkie szkoły, Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Kultury (Biblioteka Centrum Kultury), bank posiadają ułatwienia architektoniczne dla osób niepełnosprawnych. Pozostałe bariery gmina stara się stopniowo likwidować.

W związku z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego w Piekoszowie istnieje **Środowiskowy Dom Samopomocy**. Powołany został, by pomóc w usamodzielnieniu społecznym osobom z zaburzeniami psychicznymi, osobom po przebytych leczeniu psychiatrycznym i neurologicznym, które znajdują się w stanie remisji.

Liczba uczestników warsztatów w Środowiskowym Domu Samopomocy w latach 2010-2013.

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba przyznanych miejsc	25	29	29	29
Liczba uczestników	27	29	29	31

Jak wynika z danych, liczba uczestników w poszczególnych latach przewyższa ilość przyznanych miejsc. Zajęcia cieszą się ogromnym zainteresowaniem i liczba uczestników z roku na rok wzrasta.

W środowiskowym domu samopomocy według stanu na rok 2013 znajdują się następujące pracownie:

- pracownia komputerowa,
- pracownia stolarko- modelarska,
- pracownia plastyczna,
- pracownia humanistyczna,
- pracownia muzyczna,
- pracownia gobeliniarsko- krawiecka,
- pracownia gospodarstwa domowego,
- poradnictwo psychologiczne.

Środowiskowy Dom Samopomocy, jako placówka bierze udział w rozmaitych projektach. W ramach działań „Akcja- aktywna integracja” w 2010 roku odbyły się wycieczki m.in. do Jaskini Raj, Chorzowa, na Święty Krzyż. W tym samym roku uczestnicy brali udział w Spartakiadzie we Włoszczowie a rok później w Sandomierzu. W 2011 roku podopieczni ŚDS brali udział w turnusie rehabilitacyjnym w Jarosławcu, wycieczce do Warszawy, tam zwiedzili Pałac Kultury i Nauki, Zamek Królewski, ZOO oraz Centrum Nauki Kopernik. Tego samego roku w ramach szeroko rozumianej aktywizacji zawodowej, uczestnicy zwiedzali przedsiębiorstwo społeczne w Zochcinie, prowadzone przez Wspólnotę Chleba i Życia. Zwiedzili również fabrykę bombek, gdzie zapoznali się z techniką ich ozdabiania. W celu integracji uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy ze społecznością lokalną zorganizowano „Święto Pieczonego Ziemniaka” oraz spotkania edukacyjne z gimnazjalistami. Zadania te zostały zrealizowane dzięki Stowarzyszeniu „Razem”, które powstało z inicjatywy pracowników ŚDS. Na przestrzeni roku 2011 zorganizowano wyjścia do placówek kulturalnych m.in. do kina na film „Listy do M.”, Kieleckiego Centrum Kultury na spektakl pt „ Berek, czyli upiór w moherze”. Ponad to regularnie odbywały się wyjścia na basen do Strawczynka.

W sierpniu 2012 roku podopieczni placówki uczestniczyli w warsztatach wyjazdowych m.in. Warsztaty „Życie i twórczość Henryka Sienkiewicza”, warsztaty teatralne w tym spotkanie z aktorami teatru im. Stefana Żeromskiego, warsztaty taneczne, które poprowadzili zawodowi

tancerze ze Studia Tańca Mimesis w Kielcach, warsztaty aktywizacji zawodowej z trenerem pracy i doradcą zawodowym. Ponadto pod koniec roku zorganizowano wycieczkę do Kielc, uczestnikom zapewniono liczne atrakcje m.in. zwiedzanie Muzeum Zabawek oraz obejrzenie spektaklu „Pinokio” w teatrze im. Stefana Żeromskiego.

Warto zaznaczyć, że Środowiskowy Dom Samopomocy bierze udział w rozmaitych konkursach plastycznych. Uczestnicy warsztatów niejednokrotnie zdobywają nagrody za zajęcie wysokich miejsc. I tak w 2011 roku odbył się Ogólnopolski Konkurs Plastyczny, pt. Sztuka Osób Niepełnosprawnych, gdzie uczestnik piekoszowskiego domu samopomocy zajął I miejsce. W czerwcu 2012 roku w Galerii Lakiernia miał miejsce wernisaż wystawy malarskiej jednego z uczestników ŚDS pt. „150 Spojrzeń Matki Boskiej”. Należy podkreślić, że była to pierwsza w Kielcach wystawa „Art. Brut”, podobna miała miejsce w Krakowie na Uniwersytecie Pedagogicznym. W październiku 2013 roku odbyła się premiera spektaklu „Sztuka życia”, w którym udział wzięli uczestnicy warsztatów. Przedstawienie zostało skierowane do mieszkańców gminy, oraz młodzieży ze szkoły w Piekoszowie. Pod koniec roku ŚDS uczestniczył w IV edycji Konkursu Plastycznego pt. „Moje Marzenia”, wysoką lokatę zdobyło dwóch uczestników.

Z powyższych informacji wynika, że Środowiskowy Dom Samopomocy w Piekoszowie dzięki swoim działaniom i chęci niesienia pomocy aktywnie integruje osoby niepełnosprawne ze społeczeństwem lokalnym i nie tylko. Prawidłowe działania placówki potwierdza fakt, iż z roku na rok wzrasta liczba osób chętnych do uczestnictwa w warsztatach.

Na terenie gminy od 1993 roku działa również zorganizowany przez „Caritas” Dom Dla Niepełnosprawnych. Ośrodek mieści się w Piekoszowie i jest przeznaczony dla osób z niepełnosprawnością fizyczną. Dom świadczy całoroczne usługi w zakresie rehabilitacji ambulatoryjnej i pielęgnacyjno- opiekuńczej oraz turnusy rehabilitacyjne. W ośrodku mogą być wykonane zabiegi: kinezyterapii, fizykoterapii, hydroterapii i masażu. Rehabilitacja w Domu obejmuje również działania społeczne i duchowe. Przy Domu działa przychodnia rehabilitacyjna dla dzieci i dorosłych, w ośrodku ma swoją siedzibę Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych ich Rodzin i Przyjaciół „Nasz Dom”, które bierze udział w organizacji turnusów, wycieczek, spotkań i innych atrakcji dla osób niepełnosprawnych.

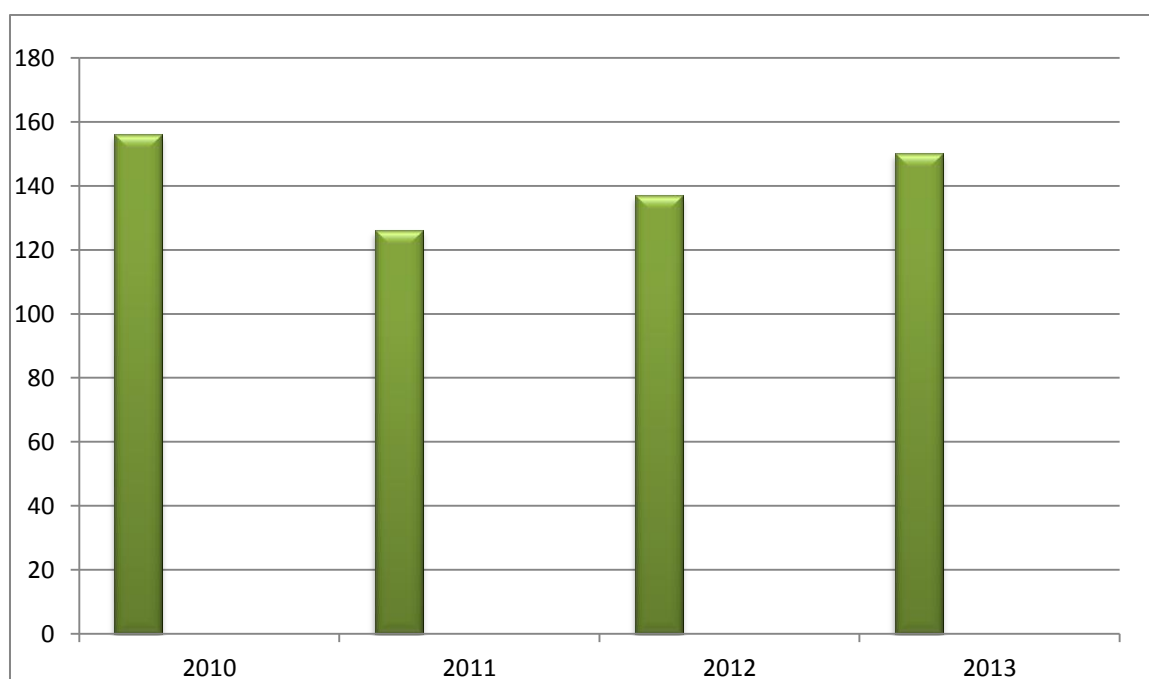
3.6. Długotrwała lub ciężka choroba.

Długotrwała lub ciężka choroba- mianem tym określa się zaburzenia naturalnego współdziałania narządów i organów prowadzące do zmian czynnościowych i organicznych w ustroju, który aktualnie lub potencjalnie przeszkadza w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka. Osoby przewlekle lub ciężko chore spotykają się z podobnymi problemami jak osoby niepełnosprawne, ponieważ często nie są w stanie aktywnie uczestniczyć w codziennym funkcjonowaniu. Borykają się również z bezrobociem, utrudnieniami w dostępie do specjalistycznej opieki medycznej, czy wysokimi kosztami procesu leczenia. W chwili obecnej problemem są również choroby cywilizacyjne.

Z pomocy Ośrodka na skutek długotrwałej choroby skorzystało:

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	156	126	137	150
Liczba osób w rodzinie	530	411	428	467

* dane GOPS

3.7. Przemoc w rodzinie.

Przemoc występująca w rodzinie jest jedną z najpoważniejszych dysfunkcji. Art. 207 Kodeksu Karnego definiuje: „przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody”. Przemoc w rodzinie jest przestępstwem. Niestety zjawisko to stale wzrasta, jego główną przyczyną jest nadużywanie alkoholu lub alkoholizm członka rodziny. Przemoc dotyka zazwyczaj kobiety i dzieci. Przejawem okrucieństwa jest także „zimna przemoc” zaplanowana, skalkulowana, rozważona i realizowana według pewnego planu. Działania są podejmowane z premedytacją. Często mają na celu „wyższe dobro” czy to jednostki, czy całej rodziny. Może to być czyjeś źle pojmowane dobro, realizowanie świadome lub w duchu niezrozumienia podstaw jakiejś ideologii czy wiary, lub zwyczajne autorytarnie postawione zasady, których bezwzględnie należy przestrzegać. U podstaw działania sprawcy leży konkretny powód (cel), który będzie konsekwentnie realizować. Może nim być określona filozofia na życie lub model wychowania. Złamanie ustalonych zasad będzie powodem do wszczęcia aktów agresji. Ten rodzaj przemocy będzie pojawiał się wśród osób o autorytarnym modelu wychowawczym, dominujących, piastujących wysokie i odpowiedzialne stanowiska w pracy. Zachwianie pewnego porządku odgórnie przyjętego planu, będzie piętnowane karami za nieposłuszeństwo.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna,
- siły są nierównomierne,
- narusza prawa i dobra osobiste,
- powoduje cierpienie i ból.

Na przemoc w rodzinie należy reagować. Informacja o niej powinna docierać do Policji, OPS lub innej służby społecznej działającej na terenie gminy lub w najbliższym jej sąsiedztwie. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedurę „Niebieskiej Karty” oraz wzory formularzy określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 1245). Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,

gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej: - diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie; - udziela kompleksowych informacji o:

a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,

c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- udziela kompleksowych informacji .

Funkcjonariusz Policji:

- udziela osobie, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

Przedstawiciel ochrony zdrowia, tj. osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny:

- każdorazowo udziela osobie, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Jeżeli stan zdrowia osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta — A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.

Przedstawiciel oświaty:

- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:

- udzielają pomocy osobie, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (diagnoza),
- podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań (przekazują informację o konsekwencjach popełnionych czynów),
- zapraszają osobę, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej (motywią do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych);
- opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych);
- rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań;
- podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w szczególności: (przeprowadzają rozmowę pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków oraz przekazują informacje o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie).

Osobę nadużywającą alkoholu, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej kierują do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Formularz Niebieskiej Karty.

Część A- wypełnia podmiot, który powziął informację o sytuacji przemocy w rodzinie.

Część B- pouczenie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Formularz przekazuje się osobie doznającej przemocy, po uprzednim wypełnieniu rubryk dotyczących proponowanych instytucji pomocowych.

Część C- formularz wypełnia się obligatoryjnie na posiedzeniu zespołu interdyscyplinarnego.

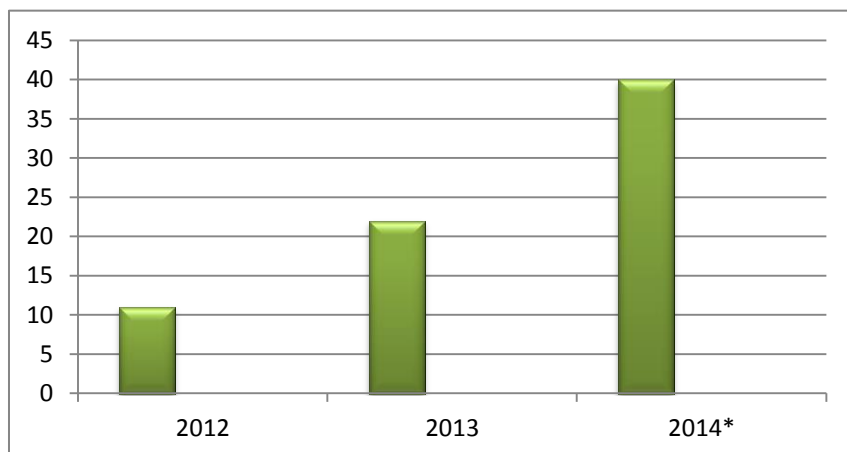
Część D- formularz zawiera dane osoby, wobec, której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Na terenie gminy Piekoszów zjawisko występowania przemocy w rodzinie powiązane jest z innymi zjawiskami (alkoholizmem, bezrobociem, ubóstwem) trudno, więc oszacować jego skalę. Kolejną barierą do nakreślenia obrazu sytuacji jest niska świadomość społeczna.

Liczba Niebieskich Kart monitorowanych przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie z roku na rok wzrasta. Fakt ten potwierdzają poniższe dane.

Rok	Liczba
2012	11
2013	22
2014*	40

*stan na 23.06.2014

Liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin	2	2	2	3
Liczba osób w tych rodzinach	11	11	11	15

3.7.a. Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi.

Zgodnie z § 22 i § 23 art. 115 Kodeksu Karnego „handel ludźmi jest werbowanie, transport, dostarczanie, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osoby z zastosowaniem:

1. przemocy lub groźby bezprawnej,
2. uprowadzenia,
3. podstępu,
4. wprowadzenia w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania,
5. nadużycia stosunku zależności, wykorzystania krytycznego położenia lub stanu bezradności,
6. udzielenia albo przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jego obietnicy osobie sprawującej opiekę lub nadzór nad inną osobą - w celu jej wykorzystania, nawet za jej zgodą, w szczególności w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania, w pracy lub usługach o charakterze przymusowym, w żebractwie, w niewolnictwie lub innych formach wykorzystania poniżających godność człowieka albo w celu pozyskania komórek, tkanek lub narządów wbrew przepisom ustawy. Jeżeli zachowanie sprawcy dotyczy małoletniego, stanowi ono handel ludźmi, nawet gdy nie zostały użyte metody lub środki wymienione w pkt. 1-6.

Wsparcie w ramach pomocy społecznej dla ofiar handlu ludźmi jest udzielane w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z jej zapisami w art. 5a, prawo do świadczeń w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego przysługuje cudzoziemcom, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt. 15 oraz art. 53a ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach. Jednocześnie art. 7 pkt. 7a ustawy o pomocy społecznej precyzuje, iż pomocy społecznej

udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi.

Na terenie gminy Piekoszków nie odnotowano podobnego zjawiska.

3.8.Ochrona macierzyństwa i wielodzietności.

Rodzina, jako podstawowa komórka społeczna jest pod specjalną ochroną państwa. Zważywszy na występowanie niekorzystnych zjawisk demograficznych i gospodarczych rodzina może liczyć na pomoc materialną, społeczną i prawną. Na środowisko rodzinne składa się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców.

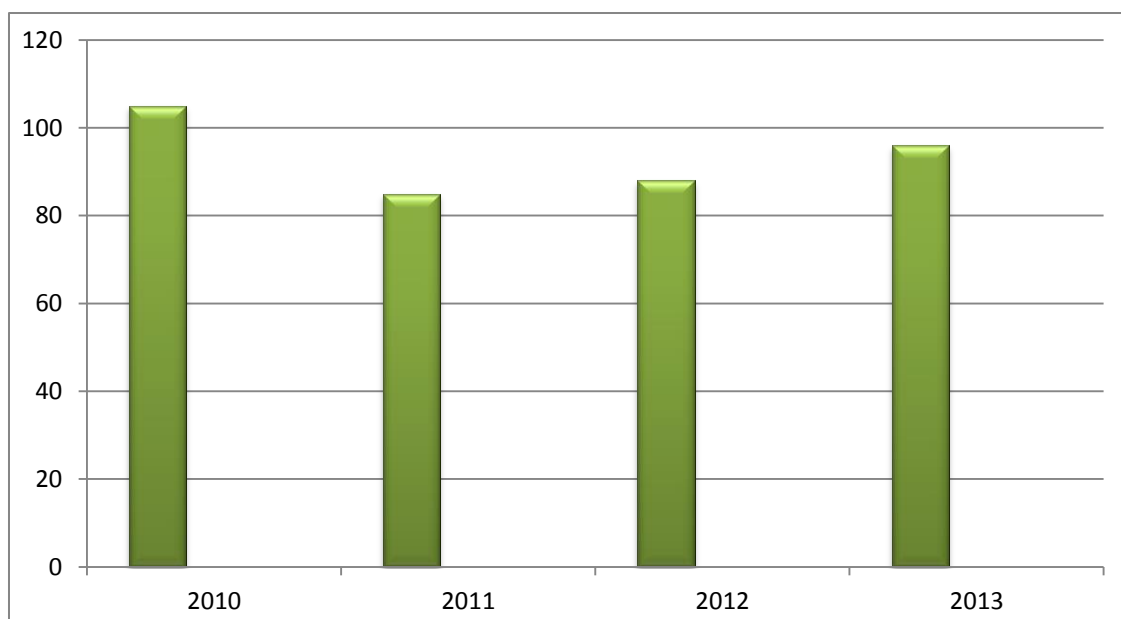
W roku 2013 struktura rodzin objętych pomocą społeczną w Gminie Piekoszków kształtowała się następująco:

- Rodziny ogółem- 405 (1.297 osób), w tym rodziny z dziećmi- 213
- Rodziny niepełne- 32 (115 osób)
- Rodziny emerytów i rencistów- 37 (99 osób)

Ochrona macierzyństwa oraz pomoc dla rodzin wielodzietnych jest jednym z ważniejszych zadań pomocy społecznej. Dożywianie dzieci w szkołach, zasiłki rodzinne z dodatkami, fundusz alimentacyjny, dofinansowanie dojazdów do szkoły, stypendia mogą okazać się znaczącą pomocą dla rodziny. W roku 2013 przyznano 24.784 zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, tym samym wydatkowano 2.525.784 zł. Tego samego roku wypłacono 1.298 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 520.029 zł. Powyższe formy pomocy finansowej są zadaniami zleconymi gminom.

Liczba osób, które korzystają z pomocy GOPS z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności:

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin	105	85	88	96
Liczba osób w rodzinach	589	473	480	480

3.9. Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Zaburzona struktura rodziny ujemnie wpływa na sytuację dziecka i jego więź z rodziną. **Rodziny mające trudności opiekuńczo- wychowawcze w większości przypadków mają również inne dysfunkcje:**

- Niepełnosprawność umysłowa rodziców,
- Uzależnienie,
- Występowanie przemocy w rodzinie,
- Problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych,
- Niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- Problemy wychowawcze dzieci występujące w domu i szkole.

W rodzinie dysfunkcyjnej:

- Zadaniem dziecka jest opieka nad rodzicami,
- Występują podwójne komunikaty, niejasne i niezrozumiałe,
- Uczucia bywają przedmiotem agresji,
- Granice prywatności są często przekraczane,

- Panuje nadmierna opiekuńczość lub zbytnia srogość,
- Od dziecka wymagana jest demonstracja pseudo dojrzałości,
- Dzieciom daje się odczuć, że są nie ważne,
- Przechodzi się od kryzysu do kryzysu.

Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin	112	83	88	92
Liczba osób w rodzinach	587	424	418	408
W tym rodziny niepełne	46	34	36	38
W tym rodziny wielodzietne	65	48	41	40

* dane GOPS

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Rodziny wieloproblemowe wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych oraz przedstawicieli innych służb społecznych.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jako nową formę wsparcia rodziny proponuje wprowadzenie asystenta rodziny, który swoimi działaniami wesprze rodzinę w przewyżczeniu trudności opiekuńczo- wychowawczych. Asystent ułatwi rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Zadaniem asystenta rodziny będą także działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej. W województwie świętokrzyskim od początku 2012 roku pracę podjęło 87 asystentów rodzin. Najwięcej zatrudnionych asystentów zostało w powiecie kieleckim 16,27% ogółu oraz w ostrowieckim 15,11 %, najmniej asystentów pracuje w gminach powiatu pińczowskiego 2,3 %, 94 % zatrudnionych asystentów rodziny to kobiety, 6 % stanowią mężczyźni. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Piekoszowie zatrudnionych jest 2 asystentów rodziny.

Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w GOPS z podziałem na poszczególne lata.

Rok	2012	2013	2014
Liczba asystentów	1	2	2

* dane na 16.06.2014

Liczba rodzin, które w tych okresach otrzymały wsparcie z wyszczególnieniem przyczyn udzielonej pomocy.

Rok	2012	2013	2014
Liczba rodzin, które otrzymały wsparcie	18	35	30

* dane na 16.06.2014

Przyczyny udzielonej pomocy rodzinom w okresie od 2012r.- 2014r.:

- Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w rodzinie- 12 rodzin
- Wsparcie dla rodziców, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej- 5 rodzin
- Wspieranie aktywności społecznej rodzin- 9 rodzin
- Sytuacja kryzysowa występująca w rodzinie- 10 rodzin

Liczba monitorowanych spraw dotyczących sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Działania na rzecz rodzin	Liczba rodzin
Pomoc dzieciom w nauce	5
Pomoc w zwalczaniu problemu alkoholowego	13
Pomoc w racjonalnym gospodarowaniu budżetem domowym	9
Aktywizacja zawodowa	13
Motywowanie do uczestnictwa w kursach POKL podnoszących kwalifikacje	3
Zbiórka mebli i pomoc w pracach remontowych	5
Pomoc w przyłączaniu energii elektrycznej	1

Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych	14
Pomoc w załatwianiu spraw sądowych	4
Pomoc w załatwianiu spraw komorniczych	1
Pomoc w załatwianiu spraw związanych z uzyskaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego	2
Zbiórka odzieży, wyprawki szkolnej	13
Pomoc w działaniach na rzecz zmiany miejsca nauki dla dzieci	2
Pomoc w załatwianiu spraw dotyczących uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	8
Pomoc w załatwianiu spraw dotyczących uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego	7
Stała współpraca z pedagogami, nauczycielami szkolnymi	30
Zapewnienie pomocy logopedycznej	4
Zapewnienie pomocy udzielonej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną	12
Zapewnienie konsultacji u lekarzy specjalistów(psychiatra, neurolog, stomatolog, kardiolog, okulista, chirurg, endokrynolog)	62
Konsultacje i POZ	30
Motywowanie do uczestnictwa w zajęciach ŚDS	1
Motywowanie rodziców biologicznych do utrzymania więzi z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej	5

Specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej w oparciu o art.18, ust.1, pkt.3 pkt; art.50 ust.3, ust.4 oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006r. (Dz. U. nr 134, poz. 943) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie organizuje i świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dzieci tych osób w miejscu zamieszkania. Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

Zalicza się do nich:

1. Usprawnienie do funkcjonowania w społeczeństwie,

- uczenie zasad zachowania w różnych sytuacjach dnia codziennego,
- uczenie pokonywania sytuacji stresowych i złych emocji,
- współpraca z rodzicami dzieci autystycznych w celu osiągnięcia pozytywnych działań.

2. Wspieranie psychologiczno- pedagogiczno- terapeutyczne

- wyrównywanie deficytów w nauce, pomoc w odrabianiu lekcji,
- podejmowanie działań motywujących w kierunku rozwoju talentów i zainteresowań.

3. Wykonywanie działań profilaktycznych w stosunku do osób zaburzonych psychicznie

- pomoc w zaspokajaniu potrzeb,
- pomoc w funkcjonowaniu w życiu codziennym,
- pielęgnacja i opieka higieniczna,
- zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	10	13	13	11
Liczba świadczeń	1.064	1.832	1.954	952
Liczba rodzin	9	12	12	11

* dane GOPS

Dla dzieci objętych usługami opiekuńczymi organizowane są zajęcia na świeżym powietrzu, gry i zabawy, co przyczynia się do lepszej i pełniejszej integracji. Aktywne i różnorodne

formy spędzania wolnego czasu cieszą się dużym zainteresowaniem szczególnie w okresie wakacji. W roku szkolnym dodatkowo ma miejsce pomoc w odrabianiu lekcji.

3.10. Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej nadaje się cudzoziemcowi, który spełnia warunki do uznania za uchodźcę określone w Konwencji Genewskiej i Protokole Nowojorskim, zgodnie, z którymi **osoba, która „na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub z powodu przekonań politycznych przebywa poza granicami państwa, którego jest obywatelem,** i nie może lub nie chce z powodu tych obaw korzystać z ochrony tego państwa, albo, która nie ma żadnego obywatelstwa i znajdując się na skutek podobnych zdarzeń poza państwem swojego dawnego stałego zamieszkania nie może lub nie chce z powodu tych obaw powrócić do tego państwa”.

Pomoc (udzielana przez starostę) dla uchodźcy jest realizowana w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między powiatowym centrum pomocy rodzinie a uchodźcą.

Pomocy dla cudzoziemca udziela się w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy i obejmuje ona:

1. świadczenia pieniężne w wysokości od 446 zł. do 1175 zł. miesięcznie na osobę przeznaczone na:
  - utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe
2. pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne
3. pracę socjalną
4. poradnictwo specjalistyczne , w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne,
5. udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami, w szczególności z instytucjami rynku pracy, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi.

Pomoc dla cudzoziemca jest realizowana w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między PCPR a cudzoziemcem, określającego wysokość, zakres i formy pomocy w zależności od indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca i jego rodziny oraz zobowiązania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i cudzoziemca. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazuje wojewodzie uzgodniony z cudzoziemcem program wraz z przewidywanymi kosztami jego realizacji.**

Problem integracji osób posiadających status uchodźcy na terenie gminy Piekoszów aktualnie nie istnieje, ponieważ w gminie nie zamieszkują takie osoby.

3.11. Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładów karnych.

Osoby opuszczające zakłady karne mają zazwyczaj ogromne trudności z przystosowaniem się do życia w społeczeństwie- są dyskryminowane, często rozpadły się ich wcześniejsze związki rodzinne, nie mogą znaleźć pracy. Ponowne włączenie ich do społeczeństwa jest koniecznym etapem procesu ich resocjalizacji, dlatego też osoby takie często korzystają z pomocy społecznej.

Osoby opuszczające zakłady karne otrzymują pomoc z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jeśli same się do niego zgłoszą. Pomoc udzielana ma charakter najczęściej finansowy w formie zasiłku celowego lub okresowego.

Liczba osób, które korzystały z pomocy GOPS z powodu trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładów karnych.

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin	3	6	4	2
Liczba osób w rodzinach	4	10	4	5

3.12. Alkoholizm i narkomania.

Problem alkoholizmu.

Rodziny z problemem alkoholowym to rodziny, w których choć jedna osoba zażywa alkohol w sposób, który przynosi szkodę pozostałym jej członkom. Głównie dotyczy to rodzin, w których ktoś jest uzależniony od alkoholu. Człowiek pijący w sposób uzależniony lub nadmierny dostarcza wszystkim innym problemów życiowych, finansowych i emocjonalnych,

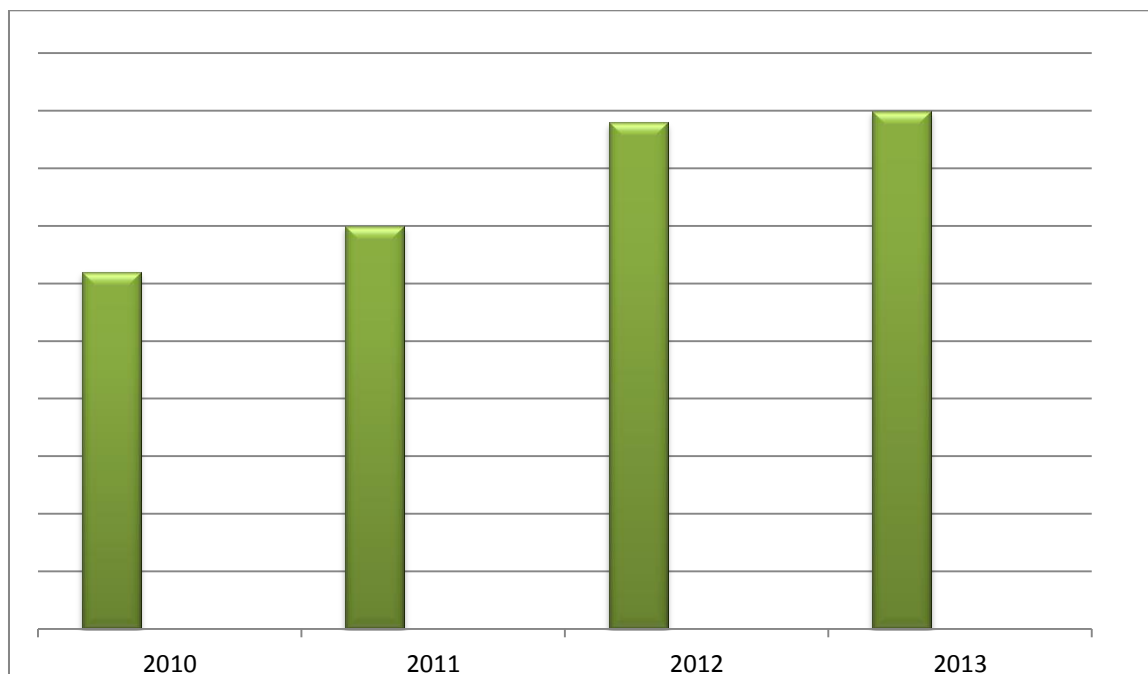

co sprawia, że cała rodzina boryka się z szeroko rozumianym “problemem alkoholowym”. Niepokojącym zjawiskiem jest stały wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu a także postępujące obniżanie się wieku pierwszego z nim kontaktu, spożywanie alkoholu przez młodzież.

Osoby z problemem alkoholowym stanowią jedną z najpoważniejszych grup dysfunkcyjnych objętych świadczeniami GOPS w gminie Piekoszków.

Rodziny z problemem alkoholowym korzystające z pomocy GOPS.

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	31	35	44	45
Liczba osób w rodzinach	112	124	148	155

W Piekoszowie działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W roku 2013 wpłynęło 31 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego.

Liczba wniosków z podziałem na zgłaszających	
żona	7
rodzeństwo	2
rodzic / rodzice	11
GOPS	6
dziecko	4
dziadkowie	1
31	

Problem narkomanii.

Narkomania to nałóg stałego zażywania narkotyków, z czasem całkowite uzależnienie się od nich. Pojęcie narkomanii ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale posługiwanie się wszelkimi środkami wywołującymi euforię. Nałóg ten prowadzi do zaburzeń osobowości, zaniku uczuć wyższych i zmian w narządach, głównie w układzie nerwowym.

Najczęstszymi przyczynami sięgania po narkotyki są:

- trudne sytuacje życiowe,
- poszukiwanie ucieczki od problemów dnia codziennego,
- bezradność życiowa,
- wpływ grupy rówieśniczej,
- ciekawość,
- ukształtowanie w toku wychowania pewnych szczególnych cech osobowości, określanych jako skłonność do nałogów.

Narkomania to zjawisko występujące zdecydowanie częściej w miastach niż na terenach wiejskich. W miastach, gdzie jest większa dostępność środków odurzających problem ten dotyczy wszystkich grup wiekowych i społecznych, natomiast na wsiach rejestrowany jest głównie w środowisku młodzieży. Dlatego niebagatelną rolę w zwalczaniu narkomanii

odgrywa edukacja, która uświadamia zagrożenie, a przede wszystkim kształtuje właściwe postawy. Na terenie szkół w gminie Piekoszów zdarzają się przypadki odurzenia narkotykami (marihuana). Jednak w szkołach młodzież jest kontrolowana. Kontrola ta obejmuje także osoby obce, próbujące dostać się na teren szkoły.

3.13. Wystąpienie zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

Pomoc społeczna udzielana jest także w sytuacjach niezależnych od uwarunkowań społecznych, np. wystąpienie sytuacji kryzysowej lub tragicznego w skutkach zdarzenia losowego. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy głównie w przypadkach związanych ze zniszczeniami spowodowanymi podtopieniami, pożarem czy kradzieżą mienia. Ośrodek najczęściej oferuje pomoc w formie pieniężnej, czasem również o charakterze materialnym.

Liczba osób korzystających z pomocy GOPS z powodu wystąpienia zdarzenia losowego.

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	7	2	5	5
Liczba osób w rodzinach	20	4	7	15

Liczba osób korzystających z pomocy GOPS z powodu wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	1	2	1	1
Liczba osób w rodzinach	2	4	2	2

3.14. Klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Ze zjawiskiem klęski ekologicznej mamy do czynienia w chwili, kiedy to w wyniku degradacji środowiska naturalne procesy wspierające i przywracające równowagę ekologiczną przestaną działać. Klęska ekologiczna i żywiołowa najczęściej jest wynikiem zbytnej ingerencji w przyrodę przez człowieka.

Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 roku o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558) określa tryb wprowadzenia i zniesienia stanu klęski żywiołowej, a także zasady działania organów władzy publicznej oraz zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela w czasie stanu klęski żywiołowej. Ustawa definiuje pojęcia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej i awarii technicznej. Przez pojęcie klęski żywiołowej rozumiemy katastrofę naturalną lub awarię techniczną, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem. Katastrofa naturalna rozumiana jest, jako zdarzenie związane z działaniem sił natury, w szczególności wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, długotrwałe występowanie ekstremalnych temperatur, osuwiska ziemi, pożary, susze, powódzie, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, masowe występowanie szkodników, chorób roślin lub zwierząt albo chorób zakaźnych ludzi albo też działanie innego żywiołu. Przez awarię techniczną rozumie się gwałtowne, nieprzewidziane uszkodzenie lub zniszczenie obiektu budowlanego, urządzenia technicznego lub systemu urządzeń technicznych powodujące przerwę w ich używaniu lub utratę ich właściwości.

Skutkiem wystąpienia klęski żywiołowej są ogromne zniszczenia materialne (rodziny pozostają bez dachu nad głową), jak również wpływają na psychikę ludzi. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie we współpracy z władzami gminy udzielają pomocy rodzinom poszkodowanym w formie pieniężnej, rzeczowej, tymczasowego schronienia, jak również specjalistycznego poradnictwa psychologicznego.

Liczba osób korzystających z pomocy GOPS z powodu klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin korzystających z pomocy	0	1	1	1
Liczba osób w rodzinach	0	3	3	3

4. Pozostałe problemy społeczne występujące w gminie.

W gminie można zaobserwować także inne problemy społeczne, które niekoniecznie wymagają wsparcia finansowego skierowanego do konkretnych osób czy rodzin, ale często podjęcia kilku działań organizacyjnych, np. zorganizowanie pomocy sąsiedzkiej dla osób starszych i samotnych, udostępnienie młodzieży sal szkolnych, zorganizowanie klubów, świetlic, organizowanie w nich spotkań dla poszczególnych grup wiekowych.

4.1. Świadczenia rodzinne.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2013r., poz. 1456 ze zmianami) weszła w życie z dniem 1 maja 2004 roku. Od tej daty Ośrodki Pomocy Społecznej przejęły część zobowiązań Zakładów Ubezpieczeń Społecznych dotyczących wypłaty zasiłków rodzinnych i dodatków do nich.

Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- opiekunowi faktycznemu dziecka;
- osobie uczącej się.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka;
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- samotnego wychowywania dziecka;
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- rozpoczęcia roku szkolnego;
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

W 2014 roku, ustawą z dnia 4 kwietnia wprowadzono zasiłek dla opiekunów. Art.1 podaje, że ustawa określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zgodnie z ustawą opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych otrzymają nowy rodzaj świadczenia - zasiłek dla opiekunów. Otrzymają go zarówno wstecz – za okres od 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego wejście w życie ustawy – jak i od wejścia w życie ustawy, pod warunkiem, że zgodnie z kryteriami obowiązującymi na koniec 2012 r. byli uprawnieni do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego. Zasiłek dla opiekunów wyniesie 520 zł miesięcznie, bez względu na wysokość dochodu w rodzinie. Za okres od 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego wejście w życie ustawy zostanie on wypłacony z odsetkami ustawowymi.

Od 2015 r. specjalny zasiłek opiekuńczy będą mogły ubiegać się także osoby, które z powodu sprawowania stałej opieki nad osobą niepełnosprawną nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Dotychczas uprawnienie to przysługiwało wyłącznie osobom, które w celu sprawowania takiej opieki zrezygnowały z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

4.2. Problemy dzieci i młodzieży.

Jednym z ważniejszych problemów młodzieży jest brak perspektyw, co do życia i pracy na terenie rodzinnej miejscowości, gminy, czy najbliższego jej sąsiedztwa. Na terenach wiejskich młodzież ma utrudniony dostęp do mediów, kultury, sportu, itp., jak również gorszy dostęp do placówek oświatowych (zwłaszcza szkolnictwa kierunkowego, wyższego) oraz pomocy naukowych, co może mieć wpływ na jej trudniejszy start życiowy. Młodzież często boryka się również z brakiem środków na kształcenie lub dokończanie. Kolejnym

problemem jest brak miejsc do spędzania wolnego czasu (klubów, boisk, obiektów sportowych i rekreacyjnych i innych rozrywek).

Na terenie gminy funkcjonuje Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, jest ona placówką publiczną, której organem prowadzącym jest Powiat Kielecki.

Świadczy profesjonalną i bezpłatną pomoc psychologiczną, pedagogiczną i logopedyczną. Udziela porad oraz konsultacji rodzicom i nauczycielom. Obejmuje opieką dzieci w wieku 0- 6 lat oraz uczniów ze szkół z siedmiu gmin.

- Chęciny
- Łopuszno
- Miedziana Góra
- Mniów
- Piekoszów
- Sitkówka-Nowiny
- Strawczyn

Poradnia mieści się w budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Piekoszowie.

Działania Poradni:

Świadczenie szerokiego zakresu usług diagnostycznych, terapeutycznych, profilaktycznych i doradczych, zarówno w siedzibie poradni jak i w środowisku wychowującym.

Celem działania jest:

- wspomaganie rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży
- pomoc w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych, emocjonalnych i adaptacyjnych
- wspieranie rodziców i nauczycieli w procesie wychowawczym

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna prowadzi:

- diagnozę psychologiczną, pedagogiczną i logopedyczną
- terapię indywidualną i grupową
- terapię rodzin
- poradnictwo szkolne i zawodowe
- zajęcia profilaktyczne z uczniami na terenie szkół oraz w Poradni

- zajęcia rozwijające zdolności poznawcze uczniów
- warsztaty i szkolenia dla rodziców i nauczycieli

Założone cele Poradnia realizuje poprzez:

- **Diagnozę.**

Podstawą w pracy psychologów, pedagogów i logopedów jest diagnoza zgłoszonego problemu. Jest to proces, w czasie, którego specjaliści poszukują odpowiedzi na pytania o przyczynę problemu, z jakimi zwracają się klienci. Przeprowadzając diagnozę określone są umiejętności, mocne strony dzieci i młodzieży oraz przyczyny występujących trudności. Wyniki badań formowane są w opiniach, które wydawane są na pisemny wniosek rodziców lub prawnych opiekunów dziecka

Opinia wydawana jest na pisemny wniosek rodziców albo pełnoletniej osoby, której dotyczy opinia. Osoba, która składa wniosek może dołączyć do wniosku posiadaną dokumentację uzasadniającą wniosek, w szczególności wyniki obserwacji i badań psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych i lekarskich, a w przypadku ucznia - także opinię nauczyciela prowadzącego zajęcia z uczniem.

Poradnia orzeka o:

- potrzebie kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, wymagającymi stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, w tym o potrzebie zajęć rewalidacyjno - wychowawczych dla
- dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim,
- potrzebie indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły,
- potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole.

- **Poradnictwo.**

Poradnia prowadzi szeroko rozumiane poradnictwo psychologiczno - pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli. Współdziałając ze szkołami i środowiskiem rodzinnym zapobiega trudnościom szkolnym i wychowawczym. Organizuje również działania w zakresie poradnictwa zawodowego i orientacji szkolnej.

Dotyczą one:

- kształtowania u młodzieży umiejętności racjonalnego wyboru kierunku kształcenia
- i zawodu oraz planowania kariery szkolnej i zawodowej,
- wspierania uczniów metodami aktywnymi w dokonywaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej oraz udzielamy informacji i porad w tym zakresie,
- wspierania w działaniach doradczych rodziców i nauczycieli poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo - informacyjnych związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- udzielania indywidualnych porad uczniom i rodzicom w zakresie wyboru zawodu i kierunku dalszego kształcenia.

- **Terapię.**

Poradnia podejmuje różnego rodzaju działalność terapeutyczną. Oddziaływania te są rozłożone w czasie i wymagają zaangażowania zarówno pracowników Poradni, jak i osób zainteresowanych.

Celem terapii jest udzielanie pomocy i wsparcia przy rozwiązywaniu różnorodnych trudności i problemów dzieci i młodzieży. W Poradni prowadzona jest terapia: psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna oraz terapia rodzin.

- **Konsultacje.**

Poradnia udziela konsultacji i porad indywidualnych uczniom, rodzicom i nauczycielom. Dotyczą one różnorodnych trudności szkolnych oraz problemów wychowawczych, emocjonalnych i adaptacyjnych. Z konsultacji można skorzystać w Poradni, Punktach Konsultacyjnych lub podczas wizyt pracowników Poradni w szkołach i przedszkolach.

- **Działania profilaktyczne.**

Ważnym elementem pracy Poradni są działania z zakresu profilaktyki społecznej, adresowane do uczniów ze szkół z rejonu działania Poradni.

Realizowane są w formie zajęć warsztatowych, których celem jest:

- przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży,
- promowanie zdrowego stylu życia,

- pomoc uczniom w adaptacji do nowego środowiska i integracji zespołu klasowego,
- budowanie udanych relacji w grupie rówieśniczej,
- kształtowanie właściwych postaw i systemu wartości,
- rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

W prowadzonych zajęciach Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna wykorzystuje głównie własne programy i scenariusze oraz programy powszechnie znanych autorów. Każdego roku przekazuje szkołom aktualne propozycje spotkań i warsztatów prowadzonych przez specjalistów.

Ponadto w ramach działalności profilaktycznej Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna:

- udziela wsparcia rodzicom we wczesnym etapie rozwoju dziecka,
- prowadzi logopedyczne badania pilotażowe służące wykrywaniu zaburzeń mowy u dzieci w wieku przedszkolnym,
- prowadzi zajęcia stymulujące rozwój mowy.
- prowadzi działania informacyjno-szkoleniowe

- **Interwencje i mediacje**

Poradnia prowadzi działania interwencyjne w zakresie:

- rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych ucznia,
- wspierania w sytuacjach kryzysowych, (np. zagrożenia uzależnieniem, klęski żywiołowe, kataklizmy itp.),
- zapewnienia współpracy osób i instytucji pomagających uczniowi w sytuacjach kryzysowych.

Zadania poradni realizowane są przez 6 pedagogów, 3 psychologów oraz 2 logopedów.

PRZYKŁADOWE PROPOZYCJE ZAJĘĆ I WARSZTATÓW DLA UCZNIÓW

REALIZOWANE W ROKU SZKOLNYM 2013/ 2014:

- Idę do pierwszej klasy! - Zajęcia przygotowujące dzieci do rozpoczęcia edukacji w szkole.
- Współdziałanie w grupie (dla kl. IV-VI)

- Trudne uczucia i jak sobie z nimi radzić? (dla kl. V-VI)
- Narkotyki – droga donikąd.

Bazę oświatową gminy Piekoszów stanowią:

1. Zespół Placówek Oświatowych w Zajączkowie (szkoła podstawowa, gimnazjum)
2. Zespół Placówek Oświatowych w Łosieniu (szkoła podstawowa, gimnazjum)
3. Zespół Placówek Oświatowych w Piekoszowie (przedszkole samorządowe, szkoła podstawowa, gimnazjum)
4. Zespół Placówek Oświatowych w Jaworzni (przedszkole samorządowe, szkoła podstawowa, gimnazjum)
5. Szkoła Podstawowa w Rykoszynie.
6. Szkoła Podstawowa w Górkach Szczukowskich.
7. Szkoła Podstawowa w Brynicy.
8. Niepubliczne Przedszkole z oddziałami przedszkolnymi w Brynicy, Górkach Szczukowskich, Łosieniu, Szczukowicach, Rykoszynie, Zajączkowie, Gałęzicach.
9. Żłobek Gminny w Piekoszowie (Baśniowy Żłobek- dotacja z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach projektu MALUCH)
10. Niepubliczne Gimnazjum w Brynicy.
11. Niepubliczne Naukowe Przedszkole MINI COLLAGE w Piekoszowie
12. Zespół Oświatowych Placówek Integracyjnych w Micigoździe (przedszkole samorządowe, szkoła podstawowa)

Opis przykładowych placówek.

Niepubliczne Gimnazjum w Brynicy funkcjonuje na prawach szkoły publicznej, zostało powołane do istnienia w 2008 roku na wniosek społeczności lokalnej. Organem prowadzącym szkołę jest Fundacja Rozwój dla Przyszłości w Brynicy. Placówkę wyróżniają mało liczne klasy, system jednozmianowy, jak również przyjazna atmosfera, która sprzyja uczeniu się. Uczniowie mają możliwość korzystania z sali komputerowej, sali wyposażonej w tablicę multimedialną, biblioteki oraz stołówki szkolnej. Szkoła umożliwia młodzieży rozwijanie indywidualnych uzdolnień i zainteresowań poprzez bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych.

W roku szkolnym 2012/2013 i 2013/2014 w szkole było dwóch stypendystów- uczniów szczególnie uzdolnionych oraz dwóch laureatów konkursów przedmiotowych na szczeblu wojewódzkim. Uczniowie mogą pogłębiać swoją wiedzę w kołach przedmiotowych, zajęciach sportowych oraz tanecznych w zespole EFEKT oraz muzycznych- chór szkolny. W szkole dużą wagę przywiązuje się do analizy wyników egzaminu gimnazjalnego, stosując metody ilościowe i jakościowe z uwzględnieniem m.in. analizy kontekstowej. Diagnozie podlegają również inne osiągnięcia uczniów, a wdrażane wnioski przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia. Uczniowie gimnazjum osiągnęli bardzo dobre wyniki z egzaminu zewnętrznego w 2014 roku, zajęli czwarte miejsce w powiecie kieleckim. Placówka współpracuje z instytucjami i organizacjami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom, np. Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Piekoszowie, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminnym Ośrodkiem Kultury, biblioteką gminą, policją i strażą pożarną. Młodzież bierze aktywny udział w akcjach charytatywnych jak np. „Góra Grosza”, „Szlachetna Paczka”, akcja Caritas Polska, Pola Nadziei, WOŚP i ekologicznych np. zbiórka surowców wtórnych „Sprzątanie Świata”, za które otrzymuje liczne nagrody i podziękowania. Uczniowie gimnazjum biorą udział w różnych konkursach i zawodach sportowych o zasięgu gminnym, powiatowym, wojewódzkim, zdobywając liczne nagrody i wyróżnienia. Promują tym samym szkołę w bliższym i dalszym środowisku. Corocznie organizowane są wycieczki krajoznawcze organizowane przez Fundację.

Niepubliczne Przedszkole w Brynicy swoją działalność rozpoczęło w 2013r. dzięki przychylności władzom gminy Piekoszów. Oddziały przedszkolne funkcjonują na podstawie dotacji otrzymanej od Samorządu.

Niepubliczne Przedszkole spełnia wszelkie wymogi Publicznego Przedszkola. We wszystkich oddziałach realizowana jest podstawa programowa dla dzieci 3 -4 letnich, zgodnie z Rozporządzeniem MEN o Ramowej Podstawie Programowej.

Niepubliczne przedszkole pełni w równym stopniu funkcje opiekuńcze, wychowawcze oraz kształcące. Zapewnia dzieciom możliwość wspólnej zabawy, a także nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do potrzeb rozwojowych dziecka. Tworzy warunki do budowania tożsamości i umożliwia podtrzymanie tożsamości religijnej. Pełni także funkcję doradczą oraz wspierającą działania rodziców. Celem nadrzędnym edukacji przedszkolnej jest wspomaganie rozwoju a także edukacji dzieci w zależności od ich indywidualnych potrzeb i możliwości, zmierzające do osiągnięcia stanu gotowości do podjęcia nauki w szkole podstawowej.

Niepubliczne Przedszkole oferuje:

- ⊗ 10 godzinną opiekę i przyjazną atmosferę,
- ⊗ możliwość wszechstronnego rozwoju dziecka,
- ⊗ programy dostosowane do potrzeb, zainteresowań i możliwości rozwojowych dzieci,
- ⊗ wspieranie rodziny w działaniach wychowawczych,
- ⊗ wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną,
- ⊗ wycieczki,
- ⊗ zajęcia z języka angielskiego,
- ⊗ pyszne i urozmaicone posiłki

Fundacja ponosi koszty utrzymania w postaci:

- ⊗ wynagrodzenia pracowników,
- ⊗ wykonywania remontów i bieżących napraw,
- ⊗ dostarczenia ciepła- zakup opału,
- ⊗ prac porządkowych.

Niepubliczne Naukowe Przedszkole MINI COLLAGE w Piekoszowie.

PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE „Mini College” działa na podstawie wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych. Jest przedszkolem o profilu naukowym. Oferta skierowana jest do dzieci w wieku 3-5 lat. W przedszkolu działają małe, kameralne 15 osobowe grupy. W roku szkolnym 2014/2015 istniały 2 oddziały: 3 latki, 4 latki oraz grupa 5 latków. Priorytetem nauczycieli jest ciągły rozwój zawodowy poprzez uczestnictwo w licznych szkoleniach, kursach, warsztatach metodycznych oraz studiach podyplomowych. Dzięki podnoszeniu kwalifikacji nauczyciele wzbogacają swój warsztat pracy, który korzystnie wpływa na rozwój zainteresowań i uzdolnień dzieci. Przekłada to się także na charakter i specyfikę zajęć w przedszkolu, czyniąc je za każdym razem ciekawszymi, bogatszymi i bardziej interesującymi dla dzieci. W takim miejscu dzieci czują się bezpiecznie i chętnie przychodzą do przedszkola. Kadra „Mini College” to kreatywni nauczyciele wychowania przedszkolnego.

W czasie pobytu w przedszkolu dzieci:

- bawią się pięknymi i bezpiecznymi zabawkami w przyjemnych i estetycznych wnętrzach,
- realizują program nauczania dla przedszkola zatwierdzony przez MEN,

- uczestniczą w różnorodnych zajęciach wychowawczo-edukacyjnych:
- objęte są opieką psychologa, logopedy i dietetyka.
- biorą udział w spotkaniach z ciekawymi osobami.

MINI COLLAGE dodatkowo proponuje:

- Zajęcia rekreacyjne z elementami sztuk walki (Karate Kyokushin) i judo,
- Zajęcia taneczne,
- Kursy językowe dla najmłodszych.
- Kursy Pierwszej Pomocy.

Dla większości maluchów przebywanie wśród rówieśników jest wskazane i bardzo korzystne. Każde dziecko powyżej drugiego roku życia potrzebuje towarzystwa w podobnym wieku. Chodzi nie tylko o przyjemne spędzanie czasu, ale także o nabieranie umiejętności współżycia z innymi. Maluchy potrzebują miejsca, gdzie mogłyby się wybiegać, wyskakać i spożytkować nadmiar energii. Żłobek czy przedszkole jest miejscem gdzie dziecko uczy się nawiązywania kontaktów z innymi dziećmi, ale także z dorosłymi innymi niż najbliższa rodzina. Nie podlega dyskusji pozytywna rola takich placówek w przypadku, gdy rodzice pracują zawodowo.

„Mini College” prowadzi zajęcia:

1. pozwalające wdrożyć **nawyki higieniczne** i nauczyć samodzielnego spożywania posiłków,
2. **muzyczne i rytmiczne**,
3. **poznawania pojęć z najbliższego otoczenia**, rozwijania słownictwa biernego i czynnego,
4. **ruchowe**- opanowanie świadomości własnego ciała i orientacji przestrzennej,
5. **plastyczne**- wspomagające poznawanie pojęć dotyczących kolorów, kształtów, faktur itp.
6. **zabawowe**- rozwijające sferę poznawczą dziecka
7. **językowe**- pozwalające opanować podstawy języków obcych.

Zespół Oświatowych Placówek Integracyjnych w Micigoździe.

W odpowiedzi na zapotrzebowanie społeczne Szkoła Podstawowa w Micigoździe w 2013 roku przekształciła się w ZOPI. Od tego czasu w wyniku szeroko zakrojonej akcji promocyjnej liczba dzieci niepełnosprawnych w placówce wzrosła z 13 do 22 uczniów. Do grup przedszkolnych i klas integracyjnych uczęszczają uczniowie z dysfunkcjami rozwojowymi, z różnymi niepełnosprawnościami i chorobami, które mogłyby utrudniać im funkcjonowanie w szkole masowej. Praca edukacyjno- wychowawcza prowadzona jest przez kadre nauczycielską posiadającą dodatkowe specjalistyczne kwalifikacje w zakresie pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Podstawowym zadaniem wychowawczym i opiekuńczym ZOPI jest rozpoznawanie potrzeb uczniów w zakresie bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego.

W tym zakresie szkoła:

- zapewnia uczniom bezpieczeństwo w trakcie zajęć organizowanych na terenie placówki, poza budynkiem szkolnym oraz w czasie wycieczek,
- zapewnia uczniom warunki do rozwoju kultury fizycznej, kształtuje nawyki uprawiania sportu,
- organizuje pomoc materialną dla dzieci z rodzin o trudnej sytuacji materialnej, przy współpracy z GOPS i Radą Rodziców,
- zapewnia uczniom zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze, korekcyjno- kompensacyjne, logopedyczne i inne,
- współpracuje z instytucjami wspierającymi szkołę.

Zespół Oświatowych Placówek Integracyjnych:

- zapewnia wszechstronną opiekę w życzliwym środowisku,
- zapewnia rozwój ucznia pełnosprawnego i niepełnosprawnego w taki sposób, aby przygotować go do radzenia sobie we współczesnym świecie,
- kształtuje pozytywne postawy społeczne i przygotowuje do pełnienia ról społecznych,
- stosuje skuteczne metody pracy dydaktycznej,
- dba o ścisłą i aktywną współpracę z rodzicami uczniów.

Szkoła w Micigoździe oferuje swoim uczniom wiele możliwości rozwoju, przede wszystkim w zakresie zdobywania wiadomości i umiejętności, w tym komunikacyjnych i interpersonalnych oraz wzrost kompetencji społecznych i umiejętności samodzielnego funkcjonowania. Jest to szczególnie ważne dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, dzieci chorych oraz uczniów z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych

wykluczeniem społecznym. Aby wspomóc rozwój także tych uczniów, w każdej klasie integracyjnej, obok nauczyciela wiodącego jest także nauczyciel wspomagający.

Szkoła wychodząc naprzeciw potrzebom uczniów niepełnosprawnych i rodziców oferuje bezpłatny dowóz dzieci z terenu Gminy.

Dzieci przedszkolne, niepełnosprawne, posiadające dodatkowo opinię o potrzebie wczesnego wspomagania, objęte są zajęciami wczesnego wspomagania rozwoju. Pomoc ta może obejmować:

- pomoc rodzinie w rozpoznaniu niepełnosprawności dziecka,
- wsparcie psychologiczno- pedagogiczne,
- objęcie psychoterapią,
- wsparcie wartościujące rodziców,
- wsparcie informacyjne i emocjonalne,
- wzmacnianie więzi emocjonalnej pomiędzy dzieckiem a poszczególnymi członkami rodziny,
- dbanie o zachowanie równowagi w rodzinie.

Ze względu na integracyjny charakter placówki, szczególnie ważne są zajęcia integracyjne. Szkoła organizuje festiwale i festyny środowiskowe, których celem jest nauka przez zabawę. ZOPI przyłącza się także do corocznych obchodów Tygodnia Godności Osób Niepełnosprawnych. Społeczność szkolna bierze udział w różnorodnych akcjach charytatywnych, ucząc się w ten sposób wrażliwości na drugiego człowieka.

Zespół Oświatowych Placówek Integracyjnych skutecznie pozyskuje środki unijne na realizację projektów edukacyjnych. W ramach wyrównywania szans edukacyjnych dzieci z terenów wiejskich realizowano projekt „Szkoła na miarę Europy”, projekt „Wielkim krokiem do Europy”. Celem projektów było zwiększenie szans edukacyjnych uczniów poprzez rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej dla dzieci z trudnościami oraz uczniów zdolnych. W projektach uczestniczyły wszystkie dzieci ze szkoły. Łącznie w obu projektach przeprowadzono 3850 godzin zajęć dydaktycznych. Według programu odbyło się 17 wyjazdów edukacyjnych. Wydano 6 numerów gazetki szkolnej. Na realizację wszystkich zadań pozyskano kwotę 1 170 000 zł

Część młodzieży z terenu gminy korzysta ze szkolnictwa średniego (licea ogólnokształcące, licea i technika profilowane) w Kielcach. Tam też znajduje się szeroki wybór szkół wyższych, państwowych (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Politechnika Świętokrzyska i Wyższe

Seminarium Duchowne) i prywatnych (Wyższa Szkoła Umiejętności, Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji, Wyższa Szkoła Handlowa i inne)

4.3. Problemy ludzi starszych.

Przy powszechnym zjawisku występowania procesu starzenia się społeczeństwa, problem opieki nad osobami starszymi staje się coraz poważniejszy. Niekorzystnym zjawiskiem jest liczba osób całkowicie samotnych. Osobom takim należy zagwarantować dostępność do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych oraz intelektualnych i zdrowotnych. Ludzie samotni i starsi potrzebują szczególnego rodzaju wsparcia- jak najdłuższe utrzymanie ich we własnym środowisku. Należy podejmować działania, które ułatwią im życie, a także wydłużą okres ich samodzielności społecznej.

Problem ludzi starszych jest trudny do rozwiązania szczególnie na terenach wiejskich, gdzie często brakuje odpowiedniego zaplecza zdrowotnego, domów opieki, ale także klubów i świetlic. Na terenie gminy Piekoszków działają koła zainteresowań oraz koło gospodyń wiejskich, gdzie osoby samotne mogą spędzić miło czas.

Jednym z zadań, jakie realizuje GOPS jest organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych dla osób samotnych, chorych i w podeszłym wieku oraz usług specjalistycznych w miejscu zamieszkania i w Środowiskowym Domu Samopomocy. W Piekoszowie działa także Dom Pomocy Społecznej. Osoby starsze mogą także liczyć na pomoc finansową, jeśli spełniają kryterium dochodowe i jeśli ich wiekowi towarzyszy dysfunkcja.

4.4. Problemy czasu wolnego i wypoczynku.

Pogorszenie się sytuacji ekonomicznej całych grup i warstw społecznych narzuciło konieczność zmian w strukturze wydatków gospodarstw domowych. W ostatnich czasach wydatki na rozrywkę i wypoczynek zajmują coraz mniej miejsca w budżetach domowych. Zdecydowaną przewagę stanowią wydatki na dobra i usługi niezbędne do zapewnienia bytu. W społeczeństwie kształtuje się zjawisko powszechnego spędzania czasu w domu. Czas ten wykorzystywany jest zazwyczaj w sposób bierny- niezapewniający rozwoju fizycznego i intelektualnego oraz nieregenerujący sił witalnych. Z problemem nadmiaru wolnego czasu spotykają się osoby bezrobotne oraz ludzie starsi. Młodzież i osoby pracujące wymagają odpoczynku i odreagowania sytuacji stresowej.

W Piekoszowie działa Biblioteka Centrum Kultury, która zorganizowana jest w formie samorządowej instytucji kultury i realizuje działania związane z promocją kultury i czytelnictwa na terenie gminy Piekoszów. W strukturze instytucji znajdują się:

- Biblioteka Główna w Piekoszowie,
- Centrum Kultury w Piekoszowie,
- Filia biblioteczna w Brynicy;
- Filia biblioteczna w Rykoszynie;
- Filia biblioteczna w Zajączkowie;
- Świetlica wiejska w Górkach Szczukowskich;
- Świetlica wiejska w Wincentowie;
- Świetlica wiejska w Gałęzicach.

Tak duża ilość placówek pozwala na dotarcie z inicjatywami do szerokiego grona odbiorców. Biblioteka Centrum Kultury w Piekoszowie realizuje wiele inicjatyw związanych z kulturą i czytelnictwem tj.: spotkania autorskie, przeglądy teatralne, konkursy wokalne, imprezy okolicznościowe. Oprócz tego BCK prowadzi zajęcia stałe m.in.: artystyczne, taneczne, wokalne, instrumentalne, fotograficzne, ruchowe.

W każdym roku w instytucji odbywają się również: akcja wakacyjna oraz ferie zimowe. W tym czasie w każdej z placówek na dzieci i młodzież czeka wiele atrakcji zarówno sportowych, jak i kulturalnych. W poszczególnych akcjach udział bierze zawsze bardzo duża grupa dzieci.

Godziny otwarcia są dostosowane do oczekiwań mieszkańców, poszczególne działania odbywają się również w zależności od tego, do kogo są skierowane, jeśli dla młodych to do południa, natomiast dla osób dorosłych zwykle w godzinach popołudniowych lub wieczornych.

Instytucja prowadzi również stałą diagnozę środowiska lokalnego, dzięki której wiadomo, na jakie potrzeby społeczne trzeba odpowiedzieć swoimi działaniami.

W ostatnich latach pozyskiwano środki pozabudżetowe na realizację ciekawych projektów animujących mieszkańców. Dzięki nim udało się stworzyć wokół instytucji ciekawe otoczenie osób, które mają wielki zapał do działania, ale również pomysły na kolejne inicjatywy.

Biblioteka Centrum Kultury w Piekoszowie zatrudnia wykwalifikowaną kadrę posiadającą predyspozycje oraz niezbędne uprawnienia do prowadzenia różnego rodzaju działalności

instruktorskiej oraz animacyjnej. Prowadzi wiele działań promocyjno-informacyjnych, wśród których najważniejszymi są: wydawanie gazety lokalnej Głos Piekoszowa oraz prowadzenie Internetowej Telewizji Piekoszów.

BCK dba również o osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Realizowano projekt Lokalnych Pracowni Aktywności, który polegał na zmianie świadomości kobiet na wsi w zakresie poszukiwania pracy oraz na poprawie ich samooceny. W ramach projektu odbyły się m.in.: kurs komputerowy, spotkania z animatorem społecznym, doradcą zawodowym oraz psychologiem. Ponadto realizowano projekt „O finansach... w bibliotece”, który również skierowany jest do osób potencjalnie wykluczonych. Jest to kurs e-learningowy, dzięki któremu osoby starsze, po pięćdziesiątce mogą dowiedzieć się m.in. jak nie dać się oszukać i nie stracić dorobku życia. Instytucja dba również o najmłodszych. Korzystają one z bezpłatnej nauki śpiewu czy gry na instrumencie. Ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych BCK organizuje wiele ciekawych inicjatyw skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych. Jedną z takich sztandarowych inicjatyw są kolonie, w których pierwszeństwo uczestnictwa mają dzieci z rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej.

Biblioteka Centrum Kultury w Piekoszowie ma możliwości infrastrukturalne i kadrowe, aby zaspokajać potrzeby mieszkańców. Może też w odpowiedniej formie związanej z celami statutowymi pomagać w rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Gminy Piekoszów.

Formy wsparcia rodzin pozwalające na aktywne spędzanie czasu wolnego.

Stowarzyszenie „Uleńka”.

Stowarzyszenie powstało z inicjatywy Urszuli Ogonowskiej i Anety Ciszek. Swoją siedzibę ma w budynku pensjonatu w Micigoździe. Do stowarzyszenia należy 25 osób. Istotą projektu jest zaktywizowanie kobiet niewierzących we własne siły i możliwości. Stowarzyszenie chce pokazać kobietom jak mają zadbać o siebie. Proponowane kursy to: wizaż i fryzjerstwo.

Stowarzyszenie mieszkańców gminy Piekoszów.

W lipcu 2012 r. z inicjatywy członków-założycieli zostało powołane do życia "Stowarzyszenie Mieszkańców Gminy Piekoszów". Uczestnicy zebrania zaakceptowali statut, a przez to przyjęli program działania z uwzględnieniem priorytetowych zadań.

Najważniejsze z nich to:

- działania w zakresie integracji mieszkańców gminy Piekoszków;
- działania na rzecz edukacji społecznej mieszkańców;
- propagowanie imprez sportowo-rekreacyjnych;
- występowanie z wnioskami i opiniami do właściwych instytucji w sprawach Mieszkańców.

Działalność Stowarzyszenia jest oparta przede wszystkim na pracy społecznej swoich członków, którymi mogą być osoby fizyczne (nie tylko z terenu gminy Piekoszków). Członkiem stowarzyszenia może być każda osoba fizyczna, która złoży deklarację członkowską.

Stowarzyszenie jest zrzeszeniem apolitycznym, dobrowolnym, samorządnym. W swoich działaniach opiera się na inspiracjach społecznych a więc mieszkańców. Siedzibą Stowarzyszenia jest miejscowość Piekoszków.

Stowarzyszenie Mieszkańców Gminy Piekoszków jest organizacją otwartą dla wszystkich, którzy poprzez swoje działania chcieliby wesprzeć rozwój gminy. Celem Stowarzyszenia jest powstanie silnej zintegrowanej społeczności lokalnej, która umiałaby samodzielnie rozwiązywać problemy i zaspakajać potrzeby mieszkańców.

Stowarzyszenie agroturystyczne „Wierna rzeka”.

Misja

1. wspieranie idei turystyki wiejskiej w regionie
2. umacnianie tożsamości regionalnej, kultywowanie i popularyzacja tradycji oraz spuścizny historycznej, a także kulturowej regionu
3. promocja i wspieranie wszechstronnego rozwoju społeczno-gospodarczego w szczególności bazy wypoczynkowo-turystycznej regionu
4. podejmowanie działań na rzecz ochrony i promocji naturalnych walorów przyrodniczo-krajobrazowych i turystycznych regionu
5. współdziałanie z krajowymi i zagranicznymi stowarzyszeniami turystycznymi i agroturystycznymi w zakresie wymiany i upowszechniania doświadczeń turystyki wiejskiej

Obszary działań:

- Nauka, kultura, ekologia
- Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie

- Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
- Sport, turystyka, wypoczynek
- Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu
- Turystyka i krajoznawstwo
- Wypoczynek dzieci i młodzieży

Stowarzyszenie „Pro civitas”

Stowarzyszenie Pro Civitas w Piekoszowie realizuje projekty ze środków Unii Europejskiej, za te pieniądze pomaga mieszkańcom Piekoszowa w wielu różnych dziedzinach życia. Działa na rzecz zjednoczenia mieszkańców gminy oraz prowadzi działalność kulturalno- edukacyjną.

Zespół „Piekoszowianie”

Zespół ludowy Piekoszowianie został utworzony w marcu 2004r. Od chwili powstania bierze czynny udział w promowaniu folkloru na terenie gminy, powiatu i województwa. Zespół występował na licznych biesiadach, festynach oraz brał udział w wielu konkursach. Zajął m. in.: 3- krotnie II miejsca oraz 6-krotnie III miejsca w konkursach na terenie województwa świętokrzyskiego. Otrzymał wiele wyróżnień, nagród i dyplomów.

Zespół Pieśni i Tańca Wierna Rzeka.

Zespół powstał w czerwcu 2005r. Początkowo była to niewielka grupa, która z czasem powiększyła się o ludzi kochających muzykę ludową, folklor i tradycję. Od samego początku do chwili obecnie zespół współpracuje z WDK Kielce w ustalaniu programu, choreografii, strojów i zgodności z tradycją naszego regionu. Zespół bierze udział w różnych imprezach kulturalnych na terenie gminy, powiatu a nawet całego kraju. Niektóre sukcesy: II miejsce w przeglądzie Kapel w Końskich (2005r), I miejsce w Powiatowym Przeglądzie Zespołów Ludowych (2006r.), I miejsce w XXXII Buskich Spotkaniach z Folklorem (2008r.), II miejsce w Przeglądzie Kapel i Zespołów Ludowych w Chmielniku (2008r.)

Zespół Pieśni i Tańca Wincentowianie.

Zespół Wincentowianie powstał we wrześniu 2007r. Liczy 18 członków. Upowszechnia on tradycję ludową naszej gminy wśród jej mieszkańców. Mimo krótkiego okresu działania zdobył już wiele nagród m. in.: II miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Zespołów Obrzędowych (2007r.), III miejsce w XXXII Międzynarodowych Buskich Spotkaniach z Folklorem (2008r.), I miejsce w IX Powiatowym Przeglądzie Zespołów Folklorystycznych i Solistów w Chmielniku (2008r.), II miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Zespołów Obrzędowych.

Koło Gospodyń Wiejskich w Rykoszynie.

Koło Gospodyń Wiejskich w Rykoszynie powstało w styczniu 2013 r. Należy do niego 28 kobiet. Mimo krótkiego okresu działania koło było pomysłodawcą wielu ciekawych inicjatyw. Zorganizowało m. in.: zabawę ostatkową dla mieszkańców sołectwa, Dzień Kobiet oraz festiwal piosenki ludowej dla dzieci w okresie ferii zimowych.

Mieszkańcy gminy mają również możliwość spędzenia wolnego czasu w ramach:

- Chęcinsko- Kieleckiego Park Krajobrazowego- o powierzchni 2207 ha, wchodzący w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Gór Świetokrzyskich. Reprezentuje on najwyższe wartości przyrodnicze w zakresie przyrody nieożywionej- skały wszystkich formacji stratygraficznych od kambru po kredę – oraz bogactwa różnorodności szaty roślinnej (ponad 1000 gatunków -50% flory krajowej, 69 gatunków objętych całkowitą ochroną),
- Kamieniołomu Stokówka (Gałęzice) – jedno z nielicznych miejsc w regionie, gdzie trenować można alpinizm. Wyznaczonych jest tu ponad 40 dróg wspinaczkowych. Kompletną asekurację posiada 12 dróg wraz ze stanowiskami zjazdowymi.
Wysokość ścian (do stanowisk) waha się od 12 m - 15 m. Długości dróg wynoszą 8-15m a ich trudności mieszczą się w granicach od III do VI.3+. W wapiennych skałach podziwiać można żyły kalcytu. U podnóża skał usytuowane jest idealne miejsce na ognisko.
- Rezerwatu „Moczydło” – góra (317m n.p.m.) położona w Jaworzni. Biegną pod nią chodniki staropolskiej kopalni srebronośnego kruszcu ołowiu zwanego galeną. Poprzecinana jest licznymi wyrobiskami. Można tu znaleźć stare sztolnie, odsłonięcia skał, i z interesującymi zjawiskami mineralizacji. Jest rezerwatem przyrody nieożywionej o pow. 16,21 ha. Utworzony on został celem zachowania dla potrzeb naukowych i dydaktycznych wychodni i odsłonień skał, w obrębie których zachowały się liczne i wyjątkowo dobrze zachowane pozostałości historycznego górnictwa kruszcowego. (317m n.p.m.)
- Rezerwatu “Góra Miedzianka” (Zajączków) – najwyższego wzniesienia Pasma Chęcińskiego. Wieńczą go trzy skalne szczyty, położone w odległości kilkudziesięciu metrów jeden od drugiego (zachodni 365 m, środkowy 353 m

i wschodni 349 m n.p.m.). W swoim wnętrzu kryje chodniki starych kopalni miedzi oraz naturalne jaskinie. Suma długości wszystkich korytarzy wynosi około 5 km.

- „Góra Miedzianka” - rezerwat przyrody nieożywionej o ochronie częściowej, powierzchni 25,00 ha, ustanowiony zarządzeniem Nr 211 z dnia 5 lipca 1958 roku Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego (MP Nr 54, poz. 316). Utworzony został dla zachowania względów naukowych i dydaktycznych obszaru o wyjątkowych walorach krajobrazowych obejmujących najwyższe wzniesienia Pasma Chęcińskiego, na których znajduje się jedyne w Polsce stanowisko rzadko spotykanych minerałów, zwierząt i roślin oraz w celu zachowania istniejących w tym obszarze śladów dawnych prac górniczych.
- Chelosiowa Jama wraz ze znajdującą się obok Jaskinia Pajęczą, tworzą jeden z najciekawszych w Polsce systemów jaskiniowych. Mniejsze jaskinie stanowią znaczną część Rezerwatu Miedzianka. Blisko stąd również do **Jaskini Piekło**. Najdłuższa poza Tatrami jaskinia “Chelosiowa Jama” (5 km) – to najstarszy w Polsce podziemny kras, z interesującymi formami naciekowymi i rozległą siecią korytarzy. Najbardziej malowniczymi częściami jaskini są dwie sale: pierwsza – z głębokim na 7 m jeziorkiem oraz sala z kominem.
- Jaskinia Pajęcza – położona jest w Grzbiecie Jaworzniańskim, w masywie Góry Kopaczowej. Do czerwca 1997 r. stanowiła niewielki obiekt jaskiniowy o nazwie Schronisko Pajęcze (numer inwentarzowy G - 1.34) o długości 10 m. Po odkryciu dalszych korytarzy jaskini nazwę obiektu zmieniono na Jaskinia Pajęcza. Jej długość wynosi 985 m, deniwelacja: 21 m (+8,-13), rozciągłość horyzontalna: 123 m, wysokość otworu: 256,7 m n.p.m., wysokość otworu nad dnem Doliny Bobrzy: 18 m.
- Jaskinia w Sztolni Zofia na Miedziance – jej długość wynosi 279 m. Główną atrakcją stanowi możliwość zjazdu szybem, trawersowania między otworami, liczne jeziorka i kolorowe krystalizacje na ścianach. Obiekt znany był prawdopodobnie od XIV wieku. Główne prace górnicze w sztolni prowadzone

były w XIX wieku przez Austriaków i w okresie Królestwa Kongresowego. Najstarszy zachowany plan obiektu autorstwa F. Rumpla pochodzi z 1818 r..

- Na terenie gminy Piekoszów znajdują się także liczne szlaki turystyczne:
  - ✓ Ścieżka rowerowa z Karczówki do Podzamcza Piekoszowskiego
  - ✓ Ścieżka Rowerowa „Nad Wierną Rzekę”
  - ✓ Znakowany szlak pieszy koloru żółtego - Wierna Rzeką - Chęciny
  - ✓ Znakowany szlak pieszy koloru czarnego - Piekoszów – Pasma Zgórskie
  - ✓ Geologiczna Ścieżka Dydaktyczna
  - ✓ Szlak rowerowo pieszy „WIERNA RZEKA – SZLAK PRZYJAZNY DLA PRZEDSZKOLAKA”

5. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie realizuje zadania własne gminy zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa oraz zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej. Przy realizacji zadań GOPS współdziała z organizacjami pozarządowymi, kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

GOPS realizuje swe zadania na podstawie:

- Ustawy o pomocy społecznej
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Przepisami dotyczącymi samorządu gminnego, finansów publicznych, rehabilitacji zawodowej i społecznej, zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zamówień publicznych i systemu ubezpieczeń społecznych.

GOPS prowadzi gospodarkę finansową na zasadach obowiązujących samorządowe jednostki budżetowe. Pomoc społeczna finansowana jest ze środków:

- Budżetu gminy (realizacja zadań własnych),
- Dotacji budżetu państwa (realizacja zadań zleconych),
- Dotacji budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań własnych.

Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie w latach 2010- 2013.

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE.	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	2010	841	667	2647
	2011	695	547	2143
	2012	808	699	2376
	2013	616	343	1222
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej	2010	X	442	1547
	2011	X	384	1338
	2012	X	376	1243
	2013	X	217	665

Udzielone świadczenia- zadania własne gminy.

Forma Pomocy	2010		2011		2012		2013	
	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe	63	125	67	105	71	95	85	140
Zasiłki okresowe	176	691	150	521	190	630	155	549
Schronienie	0	0	0	0	0	0	0	0

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piekoszów.

Posiłek	332	886	262	685	265	685	267	699
Ubranie	0	0	0	0	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze	13	14	10	12	14	16	12	18
Sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne zasiłki celowe i w naturze	244	894	192	785	255	912	229	800
Praca socjalna	x	1547	x	1338	X	1243	x	665
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	5	5	6	7	8	10	8	9
Interwencja kryzysowa	x	32	x	X	x	x	2	7

Jako formę pomocy w ramach zadań zleconych gminom, GOPS w Piekoszowie realizował Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia kształtuje się następująco: 2010r. dla 10 osób, 2011r. dla 13 osób, 2012r. dla 13 osób 2013r. dla 11 osób
W 2010 roku 5 osobom zostało przyznane decyzją świadczenie o zasiłku celowym na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołowa lub ekologiczną.

Informacje na temat dożywiania dzieci w szkołach na terenie gminy Piekoszów przedstawia poniższa tabela.

Rok	Liczba dzieci objętych pomocą	Koszt 1 posiłku	Liczba posiłków
2010	332	2,86	36.350
2011	262	3,43	27.838
2012	265	3,44	28.504
2013	267	3,46	29.121

W 2013 roku z formy całodziennego wyżywienia korzystało 20 osób, 244 osoby korzystały z pełnego obiadu, zaś 3 osoby z jednego dania gorącego.

Typy rodzin objętych pomocą.

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	488	1703	410	1409	395	1284	405	1.297
O liczbie osób	127	127	114	114	122	122	126	126
1								
2	40	80	44	88	39	78	38	76
3	74	222	50	150	53	159	52	156
4	93	372	76	304	72	288	86	344
5	82	410	59	295	58	290	59	295
6 i więcej	72	492	67	458	51	347	44	300
W tym rodziny z dziećmi ogółem	283	1.352	209	1017	204	940	213	958
O liczbie dzieci	90	344	62	241	67	243	75	271
1								
2	104	470	75	348	78	352	80	344
3	62	345	47	251	38	197	41	229
4	19	120	16	99	15	99	11	65
5	3	24	7	56	5	37	5	37
6	3	26	0	0	0	0	1	12
7 i więcej	2	23	2	22	1	12	0	0
Rodziny niepełne ogółem	44	152	22	75	30	105	32	115
O liczbie dzieci	15	33	10	22	15	40	17	48
1								
2	14	43	6	19	9	31	9	33
3	8	32	3	12	3	16	3	16
4 i więcej	7	7	3	22	3	18	3	18
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	58	171	36	120	42	109	37	99
O liczbie osób	15	15	4	4	17	107	11	11
1								
2	13	26	7	14	8	16	10	20
3	8	24	9	27	5	15	4	12
4 i więcej	22	106	16	75	12	61	12	56

Liczba wypłacanych świadczeń w ramach funduszu alimentacyjnego.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego	526.836	579.432	530.986	525.559
Liczba wypłaconych świadczeń	1.407	1.512	1.343	1.298

Informacje na temat osób korzystających z funduszu alimentacyjnego.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego	92	88	72	64
- Z tego z 1 osobą uprawnioną	71	67	39	35
- 2os. up.	16	17	21	21
- 3 os. up.	4	3	4	3
- 4 i więcej os. up.	1	1	2	4
Liczba osób uprawnionych otrzymujących świadczenie z funduszu alimentacyjnego z tego w wysokości	119	114	105	103
Do 100 zł	0	0	4	0
100,01- 200	13	6	5	5
200,01- 300	39	29	19	15
300,01- 400	20	30	36	34
400,01- 500	47	49	41	49
Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	55	52	59	41

Liczba świadczeń w ramach świadczeń rodzinnych.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Zasilki rodzinne	liczba świadczeń- 22.807	liczba świadczeń- 20.521	liczba świadczeń- 17.612	liczba świadczeń- 16.438
Dodatki do zasilków rodzinnych	liczba świadczeń- 12.168	liczba świadczeń- 10.561	liczba świadczeń- 9.013	liczba świadczeń- 8.346
Świadczenie pielęgnacyjne	liczba świadczeń- 762	liczba świadczeń- 1.162	liczba świadczeń- 1.604	liczba świadczeń- 1.149
Świadczenia opiekuńcze razem	liczba świadczeń- 5.629	liczba świadczeń- 5.835	liczba świadczeń- 6.377	liczba świadczeń- 6.641
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	liczba świadczeń- 186	liczba świadczeń- 174	liczba świadczeń- 169	liczba świadczeń- 135
Zasilki pielęgnacyjne	liczba świadczeń- 4.867	liczba świadczeń- 4.673	liczba świadczeń- 4.773	liczba świadczeń- 5.071
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	x	x	x	liczba świadczeń- 311
Specjalny zasiłek opiekuńczy	x	x	x	liczba świadczeń- 110

6. Podsumowanie sytuacji społecznej w Gminie Piekoszków.

Problemy społeczne, z którymi obecnie mamy do czynienia są wspólne dla obszaru całego kraju. Jedynym, co je różni to skala zjawiska na danym terenie. Na podstawie analizy dokumentacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie oraz diagnozy sytuacji w gminie Piekoszków wynika, że głównym powodem korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie. Brak miejsc pracy na terenie gminy oraz w Kielcach jest przyczyną złego stanu sytuacji na lokalnym rynku pracy. Bezrobocie oraz ubóstwo będące jego konsekwencją to czynniki demotywujące i dezorganizujące funkcjonowanie. Ma to wpływ na aktywność społeczną, powodując szereg dysfunkcji w rodzinie. Niekorzystnym zjawiskiem jest także powiększające się z roku na rok saldo migracji społecznych. Większe miasto jest zazwyczaj szansą rozwoju dla młodzieży. Pozytywnym zjawiskiem na terenie gminy są instytucje oraz stowarzyszenia społeczne działające na rzecz wsparcia rodzin oraz zapewnienia

konstruktywnego spędzenia czasu wolnego. W Piekoszowie działają dwa ośrodki dla osób niepełnosprawnych: Dom dla Niepełnosprawnych prowadzony przez CARITAS i Środowiskowy Dom Samopomocy a także Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, Biblioteka Centrum Kultury. W gminie działa także Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Rokrocznie wzrasta liczba rodzin, które korzystają ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Problemami, z którymi borykają się klienci ośrodka to obok bezrobocia, choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa a także bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Od 2012 roku w tutejszym ośrodku zatrudnieni są asystenci rodziny, których zadaniem jest wsparcie rodziny w przezwycięzeniu trudności opiekuńczo- wychowawczych.

Wsparcie ośrodka powinno pomóc w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych oraz dopomóc w sytuacji kryzysowej. Nie powinno się to jednak stać sposobem na życie. Zadaniem głównym jest wyprowadzenie rodziny, czy osoby z tzw. grupy ryzyka, zawsze wtedy, kiedy tylko jest to możliwe, aby świadczeniobiorcy nie byli narażeni na długą marginalizację materialno- społeczną. Ważnym elementem świadczenia profesjonalnej pomocy społecznej jest stałe doszkalcenie pracowników Ośrodka, tak aby byli oni na bieżąco z obowiązującymi nowymi trendami w pomocy społecznej oraz umieli radzić sobie z trudnymi sytuacjami osób korzystających ze wsparcia.

Część II

1. Analiza sytuacji społecznej w gminie Piekoszków.

1.1. Analiza SWOT.

Analiza SWOT to analiza strategiczna opierająca się na zidentyfikowaniu problemów w ramach czterech haseł obrazujących wszelkie aspekty charakteryzowanego zjawiska. Hasłami tymi są: mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia rozwoju.

Dla opisu aktualnej sytuacji społecznej w gminie Piekoszków przeprowadzono następującą analizę

MOCNE STRONY
Brak barier architektonicznych w budynkach publicznych
Położenie geograficzne – bliskość miasta wojewódzkiego
Dostępność do ważnych szlaków komunikacyjnych (obwodnica Kielc, droga krajowa nr 7)
Atrakcyjne miejsca do lokalizacji zakładów produkcyjnych, usługowych i handlowych
Dobre przygotowanie gminy do korzystania ze środków Unii Europejskiej
Stosunkowo wysoki standard gospodarstw domowych.
Walory turystyczne i krajobrazowe sprzyjające rozwojowi rekreacji i zakładaniu gospodarstw agroturystycznych (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy)
Przychylność władz gminy dla inwestorów z zewnątrz: Przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą na terenie SSE "Starachowice" na podstawie zezwolenia przysługuje zwolnienie od podatku dochodowego z tytułu określonych w zezwoleniu wydatków inwestycyjnych - do 70 % łącznych wydatków inwestycyjnych lub określonego w zezwoleniu poziomu zatrudnienia - do 70 % poniesionych dwuletnich kosztów pracy.
Zaangażowanie mieszkańców w rozwiązywanie problemów swoich wsi i gminy

Duży potencjał produkcyjny
Dobry stan placówek oświatowych i wysoki poziom kadry nauczycielskiej
Współpraca GOPS z placówkami oświatowymi
Dobra znajomość środowiska przez pracowników GOPS
Działanie dwóch ośrodków dla osób niepełnosprawnych: Domu dla Niepełnosprawnych, Środowiskowego Domu Samopomocy oraz Domu Samotnej Matki w Wiernej Rzece.
Funkcjonowanie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Piekoszowie
Dobrze zorganizowana sieć świetlic wiejskich dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Dobry stan techniczny budynków użyteczności publicznej
Dostęp do usług związanych ze sportem i rekreacją na terenie Gminy (np. siłownia na powietrzu)
Dobre wykorzystanie atrakcyjnych terenów środowiska przyrodniczego (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe)
Działalność Biblioteki Centrum Kultury
Zasoby mieszkalne Gminy w Rykoszynie, Zajączkowie, Piekoszowie
Inwestycje na terenie gminy dające nowe miejsca pracy

ZAGROŻENIA.

Niska dochodowość rolnictwa przy braku innych źródeł utrzymania dla mieszkańców

Brak środków finansowych na rozbudowę infrastruktury technicznej i społecznej

Odływ młodych wykształconych ludzi do miast

Wzrost dysfunkcji społecznych

Narastająca agresja, przemoc wśród mieszkańców gminy w tym nieletnich (niebieskie karty)

Zwiększenie ilości zadań gminy przy jednoczesnym zmniejszeniu środków

SLABE STRONY.

Wysoki poziom bezrobocia (zwłaszcza osób długotrwale pozostających bez pracy)

Systematyczny spadek poziomu życia mieszkańców, szczególnie wśród ludności rodzimej wywodzącej się z rolnictwa

Brak środków w budżecie gminy na inwestycje

Duży odsetek osób otrzymujących świadczenia z GOPS z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby

SZANSE.
Dalszy pomyślny rozwój podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy
Powstawanie nowych miejsc pracy
Pozyskanie środków Unii Europejskiej na współfinansowanie zaplanowanych projektów np. GOPS, BCK, szkoły
Pozyskanie nowych inwestorów na wyznaczone i odpowiednio przygotowane obszary przemysłowo-usługowe
Przyciągnięcie zamożnych mieszkańców na odpowiednio przygotowane obszary zabudowy domów jednorodzinnych
Rozwój agroturystyki i wytwarzania tzw. zdrowej żywności;
Rozwój nowoczesnego przemysłu, spełniającego wymogi ochrony środowiska zgodnie ze standardami Unii Europejskiej
Przychylność władz powiatu oraz województwa przy realizacji projektów
Promocja gminy
Współpraca GOPS, PUP, Ośrodków Zdrowia na terenie gminy i organizacji pozarządowych zajmujących się sferą społeczną
Likwidacja barier architektonicznych – ułatwienia dla niepełnosprawnych
Zapewnienie młodzieży wykształcenia i szans dalszego rozwoju
Tworzenie punktów konsultacyjnych w gminie dla osób z problemami alkoholowymi, niepełnosprawnych, zagrożonych przemocą i innych.

1.2. Analiza PESTER.

Jedną z analiz strategicznych jest analiza PESTER. Dotyczy ona stanu otoczenia opisywanego obszaru. Nazwa jej pochodzi od pierwszych liter słów nazywających wpływy – kolejno są to wpływy: polityczne, ekonomiczne, społeczne, technologiczne, ekologiczne i regulacje prawne. Analiza ta pozwala opisać trendy – oddziaływania, –czyli otoczenie w jakim funkcjonuje gmina Piekoszów.

- Wymiar polityczny

Jednym z najważniejszych działań na rzecz rozwoju gospodarczego i społecznego gminy Piekoszów jest prowadzenie aktywnej i szeroko rozumianej promocji. Ważnym elementem jest zaangażowanie i współdziałanie władz lokalnych, instytucji społecznych, mieszkańców gminy i ich przedstawicieli na wyższych szczeblach. Przy takiej współpracy problemy społeczne zaistniałe w gminie mogą zostać łatwiej i szybciej rozwiązane.

- Wymiar ekonomiczny

Szansą dla gminy Piekoszów jest dalsze przyciąganie inwestorów z zewnątrz oraz rozwój małych i średnich, rodzinnych firm. Gmina posiada tereny pod inwestycje, gdzie powstają większe przedsiębiorstwa, nie brakuje również potencjału ludzkiego, a bliskość miasta wojewódzkiego jest dodatkowym atutem. W tym celu gmina może np.: zapewnić profesjonalną obsługę w Urzędzie, wdrożyć standardy ISO, opracować system preferencji gospodarczych i ulg, przygotować działki inwestycyjne, zapewnić dostęp do nowoczesnej infrastruktury technicznej.

Gmina mogłaby również rozwijać się gospodarczo poprzez wspieranie specjalistycznego przemysłu rolno-spożywczego oraz warunków do rozwoju turystyki i rekreacji. Gmina Piekoszów objęta jest specjalną strefą ekonomiczną, czyli wyodrębnionym administracyjnie obszarem kraju, gdzie inwestorzy mogą prowadzić działalność gospodarczą na preferencyjnych warunkach. Celem funkcjonowania SSE jest przyspieszenie rozwoju regionów poprzez m.in. przyciąganie nowych inwestycji, rozwój eksportu i tworzenie nowych miejsc pracy

- Wymiar społeczny

Najbardziej niepokojącym zjawiskiem społecznym występującym w gminie Piekoszów jest pogłębiające się rozwarstwienie społeczeństwa spowodowane m.in. bezrobociem. Zjawisko to

związane jest również z brakiem wsparcia (ulgi, programy pomocowe) dla drobnej wytwórczości i zakładów usługowych, niedofinansowaniem instytucji społecznych, itp..

Gmina ma do zaoferowania swoim mieszkańcom różnego rodzaju pomoc finansową – działający Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – oraz instytucjonalną: GKRPA, domy dla osób niepełnosprawnych, świetlice i poradnie dla dzieci. Kontynuacja działań w tym kierunku powinna przynieść efekty w postaci poprawy sytuacji społecznej w gminie.

- Wymiar technologiczny

Rozpowszechniający się na świecie trend do stosowania nowoczesnych technologii w życiu codziennym, a przede wszystkim w sektorze gospodarczym (produkcyjnym) jest zjawiskiem bardzo korzystnym z punktu widzenia ekologii. Dlatego też upowszechnianie tej wiedzy i w efekcie zmiana przestarzałych i zagrażających środowisku technologii na technologie wysokie i „czyste” powinno służyć rozwojowi lokalnemu. W gminie przede wszystkim brakuje dostępu do informacji na temat sposobów działania i wdrażania technologii, firm i instytucji je wdrażających oraz środków finansowych na ten cel.

- Wymiar ekologiczny

Dla gminy Piekoszków opracowany został Program Ochrony Środowiska, który zakłada stworzenie podstaw do racjonalnej polityki ekologicznej zmierzającej ku poprawie środowiska naturalnego i podniesieniu standardu życia mieszkańców. Działania w ramach strategii mają polegać m.in. na: stworzeniu nowoczesnego, zgodnego ze standardami europejskimi systemu zagospodarowania odpadów komunalnych (składowanie, przetwarzanie i unieszkodliwianie), zastosowanie nowoczesnych technologii, podnoszeniu świadomości ekologicznej społeczeństwa.

- Wymiar regulacji prawnych

Barierą dla rozwoju pozarządowych organizacji działających na rynkach lokalnych, które wspierałyby system pomocy społecznej danego regionu, gminy, czy miejscowości jest zawilość i nieczytelność przepisów prawa. Stworzenie takich organizacji mogłoby poprawić sytuację społeczno-gospodarczą przez pobudzenie aktywności mieszkańców.

Na skutek nieznamomości prawa oraz biurokracji zdarza się, że osoby potrzebujące i szukające pomocy nie mogą w pełni skorzystać ze swych praw.

2. Wizja rozwoju oraz cele główne i pośrednie gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu gminy, jaki chcieliby osiągnąć za kilka lat mieszkańcy- uczestnicy procesu planowania. Wizja określa bardzo ogólnie, dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piekoszków wizję zdefiniowano w następujący sposób:

Piekoszków jest gminą, która jest w stanie profesjonalnie realizować zadania z zakresu pomocy społecznej dla wszystkich mieszkańców jej potrzebujących. Polityka społeczna gminy opiera się na zapewnieniu właściwego startu dla młodzieży, wyrównaniu szans, ochronie zdrowia mieszkańców i skutecznym zapobieganiu dysfunkcjom społecznym.

Cel główny:

Działania profilaktyczne wspomagające prawidłowe funkcjonowanie rodzin.

Cele szczegółowe:

1. Edukacja i rozwój zasobów ludzkich.
2. Zdrowe społeczeństwo (profilaktyka, opieka medyczna, terapia)
3. Organizacja czasu wolnego dla mieszkańców.
4. Efektywna pomoc dla osób w trudnej sytuacji (ubogich, chorych, niepełnosprawnych).
5. Przeciwdziałanie uzależnieniom i pomoc dla osób z takimi problemami w ramach działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz działań związanych z procedurą Niebieskiej Karty.
6. Zapobieganie występowaniu zjawisk dysfunkcyjnych oraz destrukcyjnych wśród społeczności gminnej.
7. Integracja środowiska lokalnego.
8. Profesjonalna pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.
9. Przeciwdziałanie trudnościom opiekuńczo- wychowawczym w rodzinie poprzez działania asystenta rodziny.
10. Promowanie wielodzietnego modelu rodziny poprzez Kartę Dużej Rodziny.

Ad.1. Edukacja i rozwój zasobów ludzkich

Działania w zakresie edukacji i rozwoju zasobów ludzkich będą polegały na:

- systematycznej poprawie warunków lokalowych placówek oświatowych (zaplecze szkolne – sale gimnastyczne, boiska szkolne) oraz ich wyposażenia (pracownie komputerowe, Internet),
- promocji zajęć pozalekcyjnych (koła zainteresowań, zajęcia odpowiednich przedmiotów szkolnych dla uczniów mających problemy z nauką, zajęcia informacyjne dla gimnazjalistów dotyczące wyboru przyszłej szkoły, atrakcyjnego zawodu),
- stworzeniu odpowiednich warunków nauki dla dzieci niepełnosprawnych oraz promocja integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem (np. usuwanie barier architektonicznych, zorganizowanie pomocy sąsiedzkiej, wolontariat, działalność Zespołu Szkół Integracyjnych w Micigoździe),
- zaoferowaniu osobom bezrobotnym dostępu do informacji (np. o szkoleniach i kursach doskonalenia zawodowego, możliwościach rozpoczęcia własnej działalności) oraz udzielanie im wsparcia w poszukiwaniu pracy.

Działania te powinny znacząco podnieść poziom wykształcenia i wpłynąć na dalszą edukację młodzieży oraz zaktywizować mieszkańców do podnoszenia swoich kwalifikacji, co zwiększy ich atrakcyjność na rynku pracy.

Ad.2. Zdrowe społeczeństwo (profilaktyka, opieka medyczna, terapia)

W ramach tego celu realizowane winny być m.in. zadania:

- poprawa warunków lokalowych i wyposażenia placówek służby zdrowia,
- zagwarantowanie mieszkańcom gminy dostępu do usług na wysokim poziomie: możliwość przeprowadzania kompleksowych badań i zabiegów, specjalistyczna opieka medyczna,
- prowadzenie programu wczesnej interwencji, przeprowadzanie działań profilaktycznych,
- umożliwienie dostępu do terapii,
- działalność GKRPA.

Celem jest promowanie zdrowego stylu życia

Ad.3. Organizacja czasu wolnego mieszkańców:

Działania w ramach tego celu będą polegały na:

- poprawie warunków lokalowych oraz wyposażenia instytucji kulturalnych
- organizowaniu imprez kulturalnych, festynów, imprez sportowych, rajdów itp,
- udostępnieniu dla dzieci i młodzieży obiektów i sal należących do szkół na zajęcia pozalekcyjne,
- tworzeniu na terenie gminy bazy rekreacyjno-sportowej.

Zachęcenie mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu, a młodzieży do doskonalenia swoich umiejętności poza szkołą powinno korzystnie wpłynąć na kondycję społeczną gminy.

Ad.4. Efektywna pomoc dla osób w trudnej sytuacji (ubogich, chorych, niepełnosprawnych)

W zakresie realizacji tego celu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej będzie nadal świadczył pomoc w stosunku do osób potrzebujących wsparcia. W ramach zadań własnych i zadań zleconych GOPS udziela świadczeń pieniężnych lub pomocy rzeczowej dla osób: ubogich, bezrobotnych, rodzin wielodzietnych, ofiar przemocy, POKL, dostarczanie żywności. GOPS będzie nadal realizował wypłaty świadczeń rodzinnych. Celem planowanych działań GOPS jest również wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy oraz przeciwdziałanie i eliminowanie skutków psychospołecznych bezrobocia.

Efektywna pomoc zakłada również dostęp do poradnictwa, pomocy psychologicznej i prawnej mieszkańcom gminy.

Wsparcie dla osób w trudnej sytuacji nie powinno ograniczać aktywności i realizacji ról społecznych przez świadczeniobiorców.

Ad.5. Przeciwdziałanie uzależnieniom i pomoc dla osób z takimi problemami

Aby cel ten mógł zostać osiągnięty należy podjąć następujące działania:

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii
- zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych,

- działalność GKRPA.

Działania te powinny przynieść efekty w postaci zwiększenia świadomości społecznej na temat uzależnień oraz poprawić kondycję osób i rodzin mających tego typu problemy.

Ad.6. Zapobieganie występowaniu zjawisk patologicznych wśród społeczności gminy

Głównym zadaniem jest ograniczenie zjawisk patologicznych w środowisku domowym – alkoholizm, bezradność życiowa, przemoc w rodzinie i innych. Cel ten ma przede wszystkim zapewnić osobom mającym różne problemy społeczne dostęp do specjalistycznego poradnictwa i pomocy (m.in. dalsze działanie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, GKRPA, działania zespołu interdyscyplinarnego- walka z przemocą)

Zasadnicze znaczenie ma pomoc dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, której efektem powinna być poprawa ich kondycji fizycznej i psychicznej.

Ad.7.Integracja środowiska lokalnego

Cel ten zakłada:

- wspieranie działań mieszkańców mających na celu poprawę życia społecznego w gminie (pomoc sąsiedzka i wolontariat),
- wspomaganie stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i organizacji pożytku publicznego
- pomoc w organizowaniu spotkań integrujących społeczeństwo.

Działania te powinny wzmocnić więzi społeczne wśród mieszkańców gminy.

Ad.8.Profesjonalna pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych

Celem jest zagwarantowanie mieszkańcom gminy kompleksowej pomocy społecznej opartej na:

- doskonaleniu zawodowym pracowników GOPS,
- wzmocnieniu i rozwojowi zintegrowanej pomocy społecznej,
- zmianie świadomości społecznej,
- poszukiwaniu i doksztalcaniu wolontariuszy.

Profesjonalna pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych poprawi jakość życia społeczności lokalnej.

Ad.9.Przeciwdziałanie trudnościom opiekuńczo- wychowawczym w rodzinie poprzez działania asystenta rodziny.

Cel ten realizowany będzie poprzez współpracę asystenta rodziny z rodziną będącą w kryzysie. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo- wychowawcze będzie polegało na szeregu działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania swoich funkcji.

Ad.10. Promowanie wielodzietnego modelu rodziny poprzez Kartę Dużej Rodziny.

Cel ten jest elementem polityki rodzinnej, w jego ramach szczególna uwaga rządu kierowana jest na rzecz wspierania wielodzietności oraz rozwijania tego modelu rodzicielstwa. Karta Dużej Rodziny umożliwi członkom rodzin wielodzietnych korzystanie ze zniżek oferowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne przystępujące do programu.

3. Kierunki działań i zadania na lata 2015- 2020.

Zadania inwestycyjne:

L.P.	Działania/ zadania	Harmonogram do realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu/ minimum realizacyjne	Źródła środków i oszacowane koszty
1.	Dalsze utrzymanie punktów wydawania gorących posiłków w szkołach na terenie gminy	2015-2020	Objęcie dożywianiem uczniów szkół	Budżet Państwa na rok 2015r.- 31.685 zł. Budżet Gminy- 40.000 zł. W latach 2016- 2020 koszty zostaną oszacowane przed przystąpieniem do realizacji zadania
2.	Utrzymanie w dobrym stanie technicznym budynków instytucji publicznych (np. Urząd Gminy Piekoszów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie Biblioteka Centrum Kultury) oraz terenów wokół nich	Stale	Zapewnienie bezpieczeństwa, poprawa standardów	Budżet Gminy- koszty zostaną oszacowane i zaplanowane przed przystąpieniem do realizacji zadania na poszczególne lata

3.	Utrzymanie w dobrym stanie technicznym terenów rekreacyjnych i sportowych	Stale	Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie obiektów sportowych i rekreacyjnych	Budżet Gminy- koszty zostaną oszacowane i zaplanowane przed przystąpieniem do realizacji zadania na poszczególne lata
4.	Trasy rowerowe w Polsce wschodniej –trwałość projektu	2016- 2020	Rozwój bazy rekreacyjno-sportowej. Organizacja czasu wolnego mieszkańców	Budżet Gminy- 43.696 zł. (Uchwała Rady Gminy Piekoszków LXV/440/2014 z dnia 30 lipca 2014r.)

Zadania organizacyjne:

L.P.	Działania/ zadania	Harmonogram do realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu/ minimum realizacyjne	Źródła środków
1.	Kontynuacja działań mających na celu promocję aktywnego wypoczynku przez dzieci i młodzież	Stale	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży. Wyrównywanie szans rozwojowych	Budżet Gminy- zgodnie z potrzebami w ramach budżetu GKRPA w Piekoszowie, koszty zostaną oszacowane i zaplanowane przed przystąpieniem do realizacji zadania na poszczególne lata
2.	Kontynuacja działań z zakresu opieki nad	Stale	Poprawa stanu zdrowia	Budżet państwa na 2015 r.-

	osobami niepełnosprawnymi- ŚDS		mieszkańców	354.960 zł., na lata 2016-2020 budżet ustalany będzie na bieżąco
3.	Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Piekoszów	2015- 2020	Wspieranie rodzin w gminie Piekoszów. Przeciwdziałanie trudnościom opiekuńczo-wychowawczym.	Budżet państwa na 2015r.- Resortowy program Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej- 60.000 zł. Budżet Gminy na 2015r.- kwota zgodnie z potrzebami, około 30.000 zł., kolejne lata ustalane będą na bieżąco zgodnie z potrzebami
4.	Kontynuacja zadań działających w gminie instytucji społecznych (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)	Stale	Wsparcie mieszkańców gminy. Minimalizacja szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków	P.P.P. w Piekoszowie- Budżet Starostwa Powiatowego w Kielcach- 827.055 zł. GKRPA- Budżet Gminy- 195.000 zł.
5.	Opracowanie i wdrożenie programu zajęć	2015- 2020	Wykształcone społeczeństwo	Budżet Gminy- koszty

	pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży			zostaną oszacowane i zaplanowane przed przystąpieniem do realizacji zadania na poszczególne lata
6.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególność dla dzieci i młodzieży.	2015- 2020	Mniej dysfunkcji społecznych	Budżet Gminy na 2015r. w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015- 45.000 zł. Pozostałe lata ustalane będą przed przystąpieniem do realizacji zadania.

4. Wdrażanie i monitoring realizacji strategii.

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piekoszów” jest dokumentem otwartym, podatnym na zmiany wynikające z prowadzonego monitoringu zjawisk społecznych.

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piekoszów” zostanie przyjęta w formie uchwały Rady Gminy. Zmiany w Strategii inicjowane będą przez Wójta Gminy Piekoszów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz grupy społeczne uczestniczące w procesie wdrażania i realizacji Strategii (radni, sołtysi). Proponowane zmiany w Strategii będą również podlegały uchwaleniu przez Radę Gminy.

Wskaźniki oceny monitorowania Strategii:

- Ilość zlikwidowanych barier architektonicznych,
- Ilość zmodernizowanych obiektów oświatowych, kulturalnych i sportowych,
- Ilość nowo powstałych miejsc spędzania wolnego czasu,
- Ilość uruchomionych działalności gospodarczych,
- Ilość nowo powstałych miejsc pracy,
- Liczba nowo powstałych mieszkań socjalnych,
- Liczba osób uchronionych przed przemocą w rodzinie,
- Liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe,
- Liczba osób mających problemy opiekuńczo-wychowawcze, którym skutecznie udzielono pomocy,
- Liczba świadczeniobiorców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Liczba interwencji domowych Policji,
- Ilość realizowanych programów profilaktycznych,
- Liczba atrakcji (zajęć pozaszkolnych, imprez sportowych, kulturalnych itp.) organizowanych głównie dla dzieci i młodzieży, mających na celu rozwijanie zainteresowań młodych ludzi oraz promocje zdrowego stylu życia.

5.Potencjalne źródła finansowania

Podstawowymi źródłami środków, z których mogą korzystać samorządy dla realizacji programów pomocy społecznej są:

- środki wewnętrzne – budżety samorządów gminnych, powiatowych, wojewódzkich,
- środki zewnętrzne np. budżet państwa,
- Europejski Fundusz Społeczny (EFS),
- Fundusz Pracy,
- fundusze pomocowe (ZPORR, fundusze strukturalne, fundusze sektorowych programów pomocowych)
- pożyczka długoterminowa z budżetu państwa.

Na podstawie Uchwały Rady Gminy Piekoszków z dnia 30 lipca 2014 roku przyjęto Program Postępowania Naprawczego Gminy Piekoszków przewidziany na lata 2014- 2016.

Program ten ma na celu ustalenie i wskazanie działań w celu poprawy i ustabilizowania trudnej sytuacji finansowej Gminy. Założenia dokumentu dążą do oszczędności w stosunku do 2012 roku. Gmina tym samym np. nie będzie podejmować nowych inwestycji finansowanych kredytem, pożyczką lub emisją papierów wartościowych oraz wprowadzi inne ograniczenia wynikające z ustawy o finansach publicznych.

Fundusze i programy wspierające pomoc społeczną:

- **Europejski Fundusz Społeczny (EFS)** – jest najważniejszym instrumentem Unii Europejskiej w zakresie przeciwdziałaniu bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich. EFS wspiera działania podejmowane w ramach Europejskiej Strategii Zatrudnienia. Środki Europejskiego Funduszu Społecznego przeznacza się w Polsce na realizację Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz Inicjatywy Wspólnotowej EQUER. Priorytety EFS realizowane są w ramach pięciu obszarów wsparcia, które obejmują:
  - Aktywną politykę rynku pracy mającą na celu przeciwdziałanie i zapobieganie bezrobociu, przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet, ułatwianie ponownej integracji z rynkiem pracy długotrwale bezrobotnych, a także wspieranie integracji zawodowej ludzi młodych oraz osób

- powracających na rynek pracy po okresie nieobecności na nim;
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego mające na celu ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej i przygotowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do wejścia na rynek pracy, utrzymania zatrudnienia lub powrotu do czynnego życia zawodowego. Skierowane jest ono do osób, które ze względu na trudną sytuację życiową nie potrafią samodzielnie odnaleźć się na rynku pracy, nie potrafią rozwiązać osobistych i zawodowych problemów oraz korzystają długotrwale, w sposób bierny, ze świadczeń pomocy społecznej;
  - Kształcenie ustawiczne mające na celu ułatwienie i polepszenie dostępu do rynku pracy oraz integrację z rynkiem pracy, podwyższenie i utrzymanie potencjału zatrudnieniowego osób oraz promowanie mobilności zawodowej, poprzez zwiększenie dostępu do szkoleń zawodowych, edukacji oraz doradztwa;
  - Doskonalenie kadr gospodarki (promocja potencjału adaptacyjnego) oraz rozwój przedsiębiorczości poprzez promocję wykwalifikowanej, przeszkolonej i zdolnej do adaptacji w zmiennych warunkach pracy kadry pracowniczej, popieranie innowacyjności i potencjału adaptacyjnego w zakresie organizacji pracy, rozwijanie przedsiębiorczości oraz warunków sprzyjających tworzeniu miejsc pracy i podwyższaniu kwalifikacji, rozwój potencjału ludzkiego w sferze badań, nauki i technologii;
  - Zwiększenie dostępu i uczestnictwa kobiet na rynku pracy, włącznie z możliwością rozwijania kariery zawodowej, zwiększeniem dostępu kobiet do nowych miejsc pracy, pomocą w uruchamianiu działalności gospodarczej, a także działania zakładające zmniejszenie dysproporcji, których podstawą jest dyskryminacja ze względu na płeć zarówno w ramach pionowych, jak i poziomych struktur rynku pracy.
- **Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (czyli tzw. fundusze norweskie i fundusze EOG)**

są formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Norwegię, Islandię i Liechtenstein, nowym członkom UE. Fundusze te są związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz z jednoczesnym wejściem naszego kraju do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (UE + Islandia, Liechtenstein, Norwegia). W zamian za pomoc finansową, państwa-darczyńcy korzystają z dostępu do rynku wewnętrznego Unii Europejskiej (choć nie są jej członkami). Obecnie jest realizowana druga edycja funduszy norweskich i EOG (lata

2009 - 2014). Poprzednia edycja dotyczyła okresu 2004-2009. Głównymi celami funduszy norweskich i funduszy EOG są: przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem. Odbiorcami funduszy norweskich oraz funduszy EOG jest łącznie 16 krajów UE. W ramach funduszy norweskich i EOG wydzielono kilkanaście programów (obszarów wsparcia). W ramach danego programu będzie można uzyskać dofinansowanie na projekty o podobnej tematyce.

W dziedzinie społecznej wyróżniono następujące obszary wsparcia:

- rozwój społeczny i regionalny,
- społeczeństwo obywatelskie,
- godna praca i dialog społeczny.

Programy i projekty wspierające działania na rzecz osób bezrobotnych lub zagrożonych bezrobociem organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach.

Projekt systemowy „Twoja przyszłość”

Projekt ten realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Poddziałanie 6.1.3 „Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego

Beneficjentami ostatecznymi projektu są osoby bezrobotne z powiatu kieleckiego zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach.

Projekt oferuje:

- Usługi pośrednictwa pracy ułatwiające podjęcie odpowiedniego zatrudnienia;
- Usługi doradztwa zawodowego i poradnictwa zawodowego zorientowanego na pomoc w podjęciu aktywności zawodowej;
- Staże umożliwiające młodzieży zdobycie udokumentowanego doświadczenia zawodowego i nowe kwalifikacji;
- Subsydiowane zatrudnienie umożliwiające zdobycie udokumentowanego doświadczenia oraz zaistnienie na rynku pracy;
- Szkolenia umożliwiające nabycie nowych umiejętności i udokumentowanie kwalifikacji;

- Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Projekt pt. „3P- czyli Przedsiębiorczy Pracujący Powiat”

W ramach Priorytetu VIII – „Regionalne kadry gospodarki”

Działania 8.1 „Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie”

Poddziałania 8.1.2 „Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie”

Cel projektu:

Uzyskanie ponownego zatrudnienia przez 15 osób (4 kobiety, 11 mężczyzn), w tym dla 10 osób (3 kobiet, 7 mężczyzn) poprzez otwarcie działalności gospodarczej, przez osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach oraz zwolnione z przyczyn zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu.

Grupa docelowa:

Projekt skierowany jest do osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu, których stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy, zamierzających otworzyć działalność gospodarczą na terenie powiatu kieleckiego.

Projekt oferuje:

- poradnictwo zawodowe grupowe i indywidualne
- środki finansowe na rozwój własnej działalności gospodarczej w kwocie do 40.000 zł
- wsparcie pomostowe w wysokości do 1.600 zł przez okres 6 miesięcy
- wsparcie szkoleniowo – doradcze
- pośrednictwo pracy

Powiatowy Urząd Pracy realizuje także:

- Projekt „Animacja pracy”.
- Projekt „Rozwój uczniów rozwojem szkoły”.
- Projekt „Kwalifikacja bez barier II”.
- JUNIOR- Program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych”.

Do najpoważniejszych funduszy unijnych wspierających edukację należą:

Program Erasmus+

Program wszedł w życie 1 stycznia 2014 r. i zastąpił dotychczasowe programy: „Uczenie się przez całe życie” (oraz jego programy sektorowe – Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius i Grundtvig), akcję Jean Monnet, program „Młodzież w działaniu” oraz pięć innych programów (m.in. Erasmus Mundus i Tempus). Po raz pierwszy w historii programów edukacyjnych Unii Europejskiej, wspierane będą również inicjatywy związane ze sportem. Realizacja programu zaplanowana jest na siedem lat, czyli do roku 2020.

Założenia

Program Erasmus+ oferuje wsparcie finansowe dla instytucji i organizacji działających w obszarze edukacji i szkoleń, młodzieży oraz sportu w Europie. Odpowiadając na wyzwania nakreślone przez dokumenty strategiczne europejskiej polityki (przede wszystkim strategią Europa 2020), program ma się przyczyniać do rozwijania umiejętności jego uczestników oraz zwiększania ich szans na zatrudnienie, a także modernizacji systemów edukacji, szkoleń i wspierania młodzieży.

Priorytety

W swoich założeniach Program Erasmus+ nie różni się zasadniczo od zakończonego właśnie programu „Uczenie się przez całe życie”.

Największy nacisk w nowym programie został położony na edukację formalną i pozaformalną służącą rozwijaniu umiejętności uczniów, nauczycieli i pracowników oraz poprawy ich sytuacji na rynku pracy.

W praktyce program Erasmus+ umożliwia zagraniczną mobilność – wyjazdy w celach edukacyjnych (np. podjęcia studiów, odbycia praktyki, szkoleń lub zaangażowania się w wolontariat) uczniów, studentów, kadry edukacyjnej i pracowników młodzieżowych oraz wspiera budowę partnerstw pomiędzy uniwersytetami, szkołami wyższymi i średnimi, przedsiębiorstwami i organizacjami non-profit na rzecz wzmacniania innowacyjności i budowania wiedzy.

W programie podkreśla się szczególnie znaczenie współpracy międzysektorowej (różne sektory edukacji, instytucje na różnym szczeblu i o różnym profilu) i wzmacnianie efektu synergii pomiędzy sektorami edukacji a środowiskiem pracy.

Działania w obrębie sportu mają przede wszystkim wspierać inicjatywy mające na celu zwalczanie przemocy, dyskryminacji i dopingu. Na dofinansowanie będą mogły liczyć również międzynarodowe imprezy sportowe typu non-profit.

Siedmioletni budżet programu wynosi 14.7 mld EUR, co stanowi 40% wzrost w stosunku do poprzedniej edycji programów unijnych w dziedzinie edukacji. Z możliwości programu będzie mogło skorzystać ponad 4 miliony młodych ludzi – studentów i dorosłych – zdobywając doświadczenie zawodowe, studiując szkoląc się lub odbywając wolontariat za granicą. Przewidziany budżet programu Erasmus+ na rok 2014 wyniesie 1,8 mld EUR, w tym 102 mln EUR zostało przeznaczone na działanie programu w Polsce.

Struktura programu Erasmus+ została uproszczona w stosunku do poprzedniej edycji programów i obejmuje trzy główne typy działań:

- Akcja 1: mobilność edukacyjna (wyjazdy w celach edukacyjnych),
- Akcja 2: współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk,
- Akcja 3: wsparcie reform w obszarze edukacji.

oraz 2 rodzaje działań „specjalnych” zarządzanych centralnie: Jean Monnet i Sport.

Akcje 1. i 2. są akcjami zdecentralizowanymi i będą prowadzone przez Narodowe Agencje, natomiast działania w ramach akcji 3. będą działaniami zcentralizowanymi i będą zarządzane przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) w Brukseli.

W nowym programie zmienia się istotnie podejście do składania wniosków – program oferuje co prawda pewne możliwości dla beneficjentów indywidualnych, ale jedynie instytucje lub organizacje będą mogły wnioskować o dofinansowanie projektów.

Pozarządowe instytucje i fundacje wspierające działania w sferze polityki społecznej

Organizacje pozarządowe, zwane również „trzecim sektorem”, skupione wokół różnorodnych problemów życia społecznego stanowią jeden z filarów współczesnych społeczeństw demokratycznych. Niektóre organizacje mają charakter pojedynczych działań (lokalne), inne mają bardziej rozbudowane struktury w postaci oddziałów terenowych.

Poniżej przedstawiono kilka najbardziej znanych organizacji działających w Polsce.

- **„Caritas”** - największa organizacja charytatywna związana z Kościołem Katolickim („Caritas Polska” posiadająca strukturę diecezjalną) i realizująca swą pomoc w kraju i zagranicą. Do najważniejszych obszarów zaangażowania „Caritas” należą problemy dotyczące:

- kryzysu środowiska rodzinnego,
- przeprowadzania leczenia i rehabilitacji, oraz leczenia uzależnień (narkomani),
- problemów osób ubogich i bezdomnych, a także imigrantów i uchodźców,
- pomocy dla ofiar klęsk żywiołowych,
- pomocy dla osób starszych – stworzono tzn. „Stacje Opieki Caritas” (placówki opieki pielęgnacyjnej nad starszymi osobami chorymi i niepełnosprawnymi),
- pomocy dla osób bezrobotnych – realizowano projekt “Aktywizacja personalna, zawodowa i społeczna osób długotrwale bezrobotnych”. W ramach struktur „Caritas” diecezjalnych powstają tzw. BAB-y, czyli Biura Aktywizacji Bezrobotnych. Biuro takie działa również w diecezji kieleckiej.

Działalność „Caritas Polska” jest prowadzona programowo i profesjonalnie, natomiast poszczególne parafie kościelne prowadzą akcję organizującą pomoc dla swoich parafian okazjonalnie.

- **MONAR** – stowarzyszenie (założone przez Marka Kotańskiego), które od 1981 roku prowadzi szereg działań profilaktycznych propagujących życie bez narkotyków, promocję zdrowia (przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się wirusa HIV i innych chorób zakaźnych) i przeciwdziałanie kryminalizacji. MONAR prowadzi prace środowiskowe, Świetlice Socjoterapeutyczne, programy edukacyjne i alternatywne. Główne obszary działalności Monaru:

- programy dla osób aktywnie zażywających narkotyki, ukierunkowane na poprawę ich sytuacji zdrowotnej i socjalnej oraz programy redukcji szkód spowodowanych używaniem narkotyków. MONAR oferuje osobom z problemem narkotykowym pomoc specjalistyczną w zakresie: konsultacji, poradnictwa, terapii indywidualnej i

grupowej oraz detoksykację, pomoc ambulatoryjną oraz stacjonarną terapię i rehabilitację dla osób uzależnionych.

- pomoc dla osób bezdomnych, samotnych, chorych terminalnie. **„Ruch Wychodzenia z Bezdomności MARKOT”** – założony został w ramach Stowarzyszenia MONAR w roku 1993 i adresowany jest do ludzi bezdomnych, samotnych, skrzywdzonych społecznie, ofiar przemocy domowej i niepełnosprawnych społecznie. W chwili obecnej istnieją w Polsce 62 domy Markot, w roku 2003 z ich pomocy skorzystało ponad 15 000 osób.
  - pomoc dla osób opuszczających zakłady karne, żyjących na marginesie życia – wykluczonych społecznie. MONAR we współpracy z Centralnym Zarządem Służb Więziennych prowadzi programy w placówkach penitencjarnych oraz oferuje pomoc terapeutyczną osobom opuszczającym zakłady karne.
- **Fundacja dla Polski** – jej zadaniem jest działanie na rzecz rozwoju polskich organizacji pozarządowych. Fundacja wspiera nowatorskie projekty w dziedzinie pomocy społecznej, oświaty, kultury i rozwoju lokalnego.

W ramach Fundacji dla Polski działają m.in.:

- Program Rozwoju Regionalnego i Lokalnego – wspiera rozwój produkcji i sprzedaży produktów regionalnych, co wzmacnia lokalne rynki pracy oraz rozwój regionów.
- Fundusz im. A. Bączkowskiego – propaguje idee służby publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem dialogu społecznego i reform w sferze polityki społecznej.
- Fundusz im. M. Baczko i P. Zakrzewskiego – wspiera rozwój młodych architektów i inżynierów budowlanych zainteresowanych proekologicznymi i energooszczędnymi rozwiązaniami w dziedzinie budownictwa społeczno-publicznego, renowacji starego budownictwa i jego adaptacji na cele społeczne.
- Polsko-Francuski Fundusz Współpracy – współpraca w dziedzinie kształcenia zawodowego (podstawowego i ustawicznego), na zasadach partnerskiej współdziałania z przedsiębiorstwami oraz z samorządami obu krajów.
- Fundusz Krzyś – ma na celu poprawę warunków życia dzieci przebywających w Domach Małych Dzieci.
- Fundusz na Rzecz Dzieci z Wadami Serca - celem jest pomoc dzieciom z wadami serca poprzez: wsparcie dla rodziców uczestniczących we wszystkich etapach leczenia, umożliwienie dzieciom kontaktu z innymi dziećmi z wadami serca oraz

informowanie o możliwościach wykrywania i leczenia skomplikowanych wad serca w Polsce.

- Program Dzieci Ulicy - adresowany do lokalnych organizacji pozarządowych prowadzących pracę środowiskową z dziećmi i młodzieżą, dla których ulica stała się miejscem życia

- **Polska Akcja Humanitarna** – współpracuje z organizacjami pozarządowymi i agendami ONZ przy realizacji swoich zadań statutowych, zarówno w Polsce i zagranicą. Akcja pomaga głównie uchodźcom. W Polsce najbardziej znany jest program dożywiania dzieci w szkołach i świetlicach – **Pajacyk** (prowadzony od 1998 roku). Fundacja stara się poprawić sytuację bytową dzieci, ich warunki życia i nauki. Pomoc polega na finansowaniu obiadów dla dzieci, które nie są objęte pomocą gmin. W ciągu 7 lat prowadzenia programu Fundacja zapewniła dla 30 tys. dzieci przeszło 900 tys. posiłków.

- **Fundacja im. Stefana Batorego** – udziela wsparcia finansowego w ramach wyznaczonych programów na realizację projektów z dziedzin: nauka, społeczeństwo obywatelskie, medycyna, zdrowie, środowisko, kultura i organizacje pozarządowe.

- **Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży** - przyznaje dotacje na programy prewencyjno-rozwojowe dla dzieci i młodzieży.

- **Fundacja J&S Pro Bono Poloniae** – wspiera inicjatywy społeczne realizowane przez organizacje pozarządowe, dofinansowuje programy na rzecz poprawy sytuacji w lokalnych społecznościach, np.: program dla dzieci i młodzieży, program stypendialny, program dla kultury.

- **Fundacja Brata Alberta** – zajmuje się opieką nad ludźmi chorymi, starszymi, ubogimi oraz znajdującymi się na marginesie życia. Fundacja oferuje schronienie, posiłek, opiekę

lekarską.

- **„Porozumienie Bez Barier”** – pomaga łamać stereotypy oraz bariery utrudniające osobom z upośledzeniem fizycznym i psychicznym życie w społeczeństwie.
- **Fundacje** pomagające w ratowaniu zdrowia i życia dzieci to m.in.: Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Fundacja Jolanty Kwaśniewskiej, Fundacja TVN „Nie jesteś sam”, Fundacja Polsat.

Przewodniczący
Rady Gminy Piekoszów
Zdzisław Grofici
Zdzisław Grofici

6. Materiały źródłowe.

1. Ustawa o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz. 182 ze zmianami).
2. Ustawa o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013r. poz. 1456 ze zmianami)
3. Ustawa o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011r. nr 43 poz. 225 ze zmianami).
4. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011r. Nr 231 poz. 1375 ze zmianami).
5. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. (Dz.U. z 2014 r. poz.1118).
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zmianami).
7. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149,poz.887).
8. Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski.
9. Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015.
10. Narodowa Strategia Spójności (NSS) (nazwa urzędowa: Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, NSRO).
11. Krajowy Plan Działania na Rzecz Zatrudnienia 2012- 2014.
12. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010- 2020.
13. Strategia Polski Wschodniej 2020.
14. Europa 2020- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu.
15. Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020.
16. Świętokrzyski Program Pomocy Społecznej 2012-2017.
17. Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego 2012- 2020.
18. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu 2012-2017.
19. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Piekoszów.
20. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2011- 2016.
21. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w regionie świętokrzyskim na lata 2014- 2020.
22. Strategia Ekorozwoju Gminy Piekoszów.
23. Lokalny Program Rewitalizacji Miejscowości Piekoszów 2007- 2015.
24. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok.
25. Opracowania Głównego Urzędu Statystycznego.
26. Opracowania Urzędu Statystycznego w Kielcach.
27. Opracowania Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
28. Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie 2010- 2014.
29. Program Postępowania Naprawczego Gminy Piekoszów 2014- 2016.
30. Narodowy Spis Powszechny 2011r.
31. Opracowania Urząd Gminy w Piekoszowie.